

TILINPÄÄTÖS 2022

SOTKAMON KUNTA

 VM

1 TOIMINTAKERTOMUS	1
1.1. Kunnanjohtajan katsaus.....	1
1.2. Kunnan hallinto	2
1.3. Yleinen ja oman alueen talouden kehitys.....	4
1.4. Olennaiset muutokset Sotkamon kunnan toiminnassa ja taloudessa.....	6
1.5. Arvio tulevasta kehityksestä ja merkittävimmistä riskeistä sekä epävarmuustekijöistä.....	20
1.6. Henkilöstö	23
1.7. Ympäristötekijät.....	25
1.8. Elinkeinot ja elinvoima	25
1.9. Hyvinvoinnin, terveyden ja turvallisuuden edistäminen	27
1.10. Työllisyys	28
1.11. Sisäinen valvonta ja riskienhallinta	32
1.12. Tilikauden tuloksen muodostuminen ja toiminnan rahoitus.....	34
1.13. Rahoitusasema ja sen muutokset	38
1.14. Kokonaistulot ja -menot.....	41
1.15. Kuntakonsernin toiminta ja talous.....	43
1.16. Konsernitilinpäätös ja sen tunnusluvut	46
1.17. Tilikauden tuloksen käsittely.....	53
2 TALOUSARVION TOTEUTUMINEN.....	54
2.1. Hallinnon toimiala	54
2.2. Sivistyksen toimiala.....	71
2.3. Ympäristö- ja tekninen toimiala.....	84
2.4. Tuloslaskelma	93
2.5. Investoinnit	94
2.6. Rahoituslaskelma	99
2.7. Yhteenveto valtuuston hyväksymien sitovien erien toteutumisesta	100
2.7.1. Yhteenveto sitovuustasoittain	100
2.7.2. Yhteenveto nettoeroista poikkeamittain	103
3 TILINPÄÄTÖSLASKELMAT	105
3.1. Kunnan tilinpäätöslaskelmat.....	105
3.1.1. Tuloslaskelma.....	105
3.1.2. Rahoituslaskelma	106
3.1.3. Tase	107
3.2. Konsernilaskelmat.....	109

3.2.1. Konsernin tuloslaskelma	109
3.2.2. Konsernin rahoituslaskelma.....	110
3.2.3. Konsernitase.....	111
4 TILINPÄÄTÖKSEN LIITETIEDOT	113
4.1. Tilinpäätöksen laatimista koskevat liitetiedot	113
4.1.1. Kunnan tilinpäätöksen esittämistapaa koskevat liitetiedot	113
4.1.2. Konsernitilinpäätöksen laatimista koskevat liitetiedot	113
4.2. Tuloslaskelmaa koskevat liitetiedot.....	115
4.3. Tasetta koskevat liitetiedot.....	119
4.3.1. Taseen vastaavia koskevat liitetiedot.....	119
4.3.2. Taseen vastattavia koskevat liitetiedot.....	124
4.3.3. Vakuutuksia ja vastuusitoumuksia koskevat liitetiedot	126
5 ERIYTETYT TILINPÄÄTÖKSET (Vesihuoltolaitos)	134
5.1. Toimintakertomus.....	135
5.2. Talousarvion toteutuminen	139
6 TILINPÄÄTÖKSEN ALLEKIRJOITUS JA TILINPÄÄTÖSMERKINTÄ.....	151
7 LUETTELO KÄYTETYISTÄ TOSITELAJEISTA.....	152

1 TOIMINTAKERTOMUS

1.1. Kunnanjohtajan katsaus

Vuosi 2022 käynnistyi vielä covid-pandemian aiheuttaessa rajoituksia matkustamiseen ja tuoden sääteilyä esimerkiksi ravintola-alalle ja tapahtumiin. Pandemian vaikutukset kuitenkin alkoivat väheneään rokotuskattavuuden ja koronan sairastamisen kautta syntyneen laumasuojan ansiosta. Lasketut sairaalakuormitus mahdollisti rajoitteista luopumisen vuoden 2022 kevätpuolella.

Poikkeuksellisen alkanut vuosikymmen sai jatkoa vuoden 2022 helmikuussa, kun Venäjä aloitti bruttaalin hyökkäyksen Ukrainaan. Kaikkia odotuksia vastaan Ukraina pystyi pysäyttämään Venäjän etenemisen ja valtasi menettämiään alueitaan takaisin vuoden jälkimmäisellä puoliskolla. Vuoden lopulla taistelut jumittuivat asemasodaksi Itä-Ukrainaan.

Vaikka Suomen bruttokansantuote kääntyi loppusyksystä lievään laskuun, oli koko vuoden 2022 bruttokansantuotteen kasvu 2,1 %. Venäjän hyökkäyssota nosti vuoden 2022 kevällä merkittävästi energian ja raaka-aineiden hintoja jo valmiiksi korkealta tasolta. Laaja-alainen hintojen nousu on vähentänyt kotitalouksien ostovoimaa, kun tulojen kasvu on jäänyt jälkeen hintojen noususta. Kotitalouksien ahdinkoa lisäsi korkojen nopea nousu ja korkealla pysytellyt inflaatiotaso.

Sotkamossa maailman talouden muutokset näkyivät kuntalaisten arjessa kohonneina energian hintoina ja sitä kautta ruuan sekä lähes kaikkien kulutushyödykkeiden hintojen nousuna. Kunnassamme säilyi kuitenkin hyvä perusvire ja kehitysmuotoinen tekeminen ja ilmapääri. Työttömien määrä oli alimmillaan vuoden aikana 4,6 prosenttia, uusia yrityksiä perustettiin Sotkamoon yli 60, kunnan asukasluku kasvoi toisena vuonna peräkkäin ja kunnan saama verotulokertymä ylitti ennusteet yli kolmella miljoonalla. Kaivannaisalalla Terrafame teki hyvää tulosta akkukemikaalituotannon siivittämänä, matkailussa rekisteröidyissä yöpymisissä Sotkamo sijoittui neljänneksi Helsingin, Tampereen ja Turun jälkeen. Maaliskuussa Vuokatissa järjestettiin Euroopan Nuorten Talviolympiafestivaalit, jotka toivat yli 2000 nuorta urheilijaa ja muuta joukkueen jäsentä yli 40 maasta. Kunnan suurten investointien yläkoulu, lukio-kirjasto sekä sotekeskus suunnittelut saatiin valmiiksi ja päästiin käynnistämään niihin liittyviä kilpailutuksia. Varsinaiset rakennustyöt käynnistyvät vuoden 2023 aikana.

Sotkamon kunnan alkuperäiseen talousarviossa vuoden 2022 alijäämäksi arvioitiin reilut 3,5 miljoonaa. Vuoden lopullinen tulos toteutui kuitenkin noin kaksi miljoonaa talousarviota parempana. Vuosikatteen ollessa plussalla 2 166 721 euroa ja vuoden tuloksen jäädessä 1 386 252 euroa alijäämäiseksi. Tulosta voidaan pitää kohtuullisen onnistuneena. Vuoden aikana tapahtui tuloksen kannalta useita ennakoimattomia muutoksia. Verotulot toteutuivat selvästi budjetoitua suurempana, Kainuun soten maksuosuus jäi ennakoitua pienemmäksi, palkan korotukset nostivat palkkoja talousarviota enemmän, sijoitusten arvon alennuksia kirjautui vuoden viimeiseltä päivältä kaksi miljoonaa ja alas kirjattavaksi tuli romahtaneen lumilautatunnelin ja vanhan jäähallin osakkeiden arvot. Vuosi 2022 oli viimeinen vanhalla valtiosuosmalilla ja vuoden 2023 alkaessa hyvinvointialueet ottavat hoidettavakseen sote-toiminnot ja samalla myös niihin liittyvät kustannukset.

Kiitokset kaikille kuntalaisille, kuntapäättäjäille sekä kunnan työntekijöille vuodesta 2022. Uskon, että kultamunien kotipesästä kuoriutuu onnistumisia myös tulevaisuudessa ja kasvavan Sotkamon menestystarina jatkuu.

Kunnanjohtaja Mika Kilpeläinen

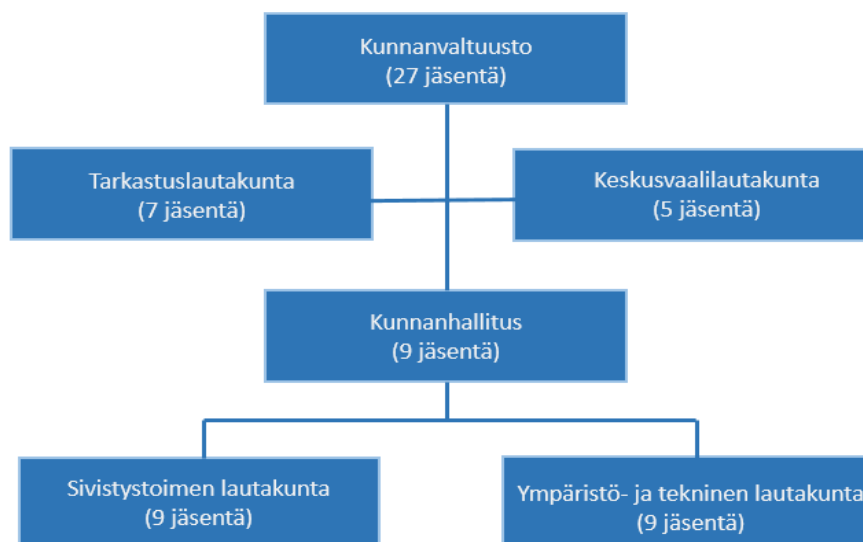
1.2. Kunnan hallinto

Sotkamon kunnan organisaatio muodostuu kunnanvaltuustosta, jossa on 27 valtuutettua ja kunnanhallituksesta, jossa on yhdeksän jäsentä. Kunnassa on lakisääteisten kunnanhallituksen, tarkastuslautakunnan ja keskusvaalilautakunnan lisäksi ympäristö- ja tekninen lautakunta ja sivistystoimen lautakunta.

Kunnanhallituksen alaisuudessa toimivat työllisyysjaosto, hyvinvointijaosto, elinvoimajaosto ja maankäyttöjaosto. Lisäksi kunnanhallituksen alaisuudessa toimivat nuorisovaltuusto, vanhus- ja vammaisneuvosto ja veteraaniasiainneuvottelukunta.

Kunnan järjestämät palvelut on organisoitu kolmeen toimialaan: hallinnon toimiala, ympäristö- ja tekninen toimiala ja sivistyksen toimiala.

Kunnan luottamushenkilöorganisaatio 31.12.2022

Kunnanvaltuusto

Valtuutettuja	27
Puheenjohtaja	Anne Lukkari
I varapuheenjohtaja	Unto Väisänen
II varapuheenjohtaja	Jouko Korhonen
III varapuheenjohtaja	Sami Kilpeläinen

Kunnanvaltuuston paikkajakauma

Keskusta	11
Kokoomus	6
Vasemmistoliitto	4
Perussuomalaiset	4
Kristillisdemokraatit	1
Kansalaispuolue	1

Kunnanhallitus

Jäseniä	9
Puheenjohtaja	Juho Lukkari
Varapuheenjohtaja	Pentti Vihanto

Kunnan henkilöstöorganisaatio 31.12.2022

Kunnanjohtaja

Mika Kilpeläinen

Toimialat ja johtajat

Hallinnon toimiala	Riikka Boren
Ympäristö- ja tekninen toimiala	Harri Helenius
Sivistyksen toimiala	Merja Ojalampi

1.3. Yleinen ja oman alueen talouden kehitys

Yleinen taloudellinen kehitys

Vuoden 2022 ensimmäisellä neljänneksellä koettiin merkittäviä muutoksia koko toimintaympäristössä Venäjän aloittaman hyökkäyssodan seurauksena. Venäjää vastaan kohdistuvat mittavat pakotteet ja sanktiot, varautumistoimet, yritysten toimintaedellytysten heikkeneminen sekä valtavat pakolaisaallot muuttivat taloudellisen kehityksen sunnan. Inflaatio kiihtyi loppuvuotta kohden, jonka seurauksena nousevat korot ovat heikentäneet kansainvälistä taloutta. Energian ja raaka-aineiden hinnat ovat kallistuneet sekä tarjontaketjujen häiriöt ovat pitkittyneet, jonka vuoksi kuluttajahinnat ovat nousseet laaja-alaisesti. Sota ja energiakriisi haittaavat etenkin Euroopan talouden kasvua, jonka vuoksi euroalueen talous on ajautumassa lievään taantumaan vuonna 2023. VM arvioi, että maailmantalouden näkymät ovat synkähköt sodan ja Euroopan energiakriisin jatkuessa. Niin euroalueen kuin Yhdysvaltojen kasvunäkymät ovat aiemmin arvioitua heikommat. Lisäksi Kiinan taloutta rasittavat kiinteistömarkkinoiden ongelmat ja koronapandemian jatkuminen.

Bruttokansantuotteen arvioidaan supistuvan 0,2 % vuonna 2023. Taantuman ennustetaan jäävän kuitenkin melko lyhytkestoiseksi. Kasvu elpyy 1,2 prosenttiin vuonna 2024. Vuonna 2025 talouden kasvu olisi ennusteiden mukaan 1,4 %. Talouden ennusteisiin liittyy kuitenkin huomattavan paljon epävarmuutta, sillä Venäjän hyökkäyssodassa tapahtuvat mahdolliset uudet käännteet sekä kotitalouksien kulutuskäyttäytymisen muutokset voivat vaikeuttaa talouden toipumista entisestään.

Vuonna 2021 alkanut inflaatio kiihtyi edelleen vuonna 2022. Ennusteiden mukaan inflaatio hidastuu 5 prosenttiin vuonna 2023, kun tuotannon pullonkaulat lievenevät, rahapolitiikan kiristymisen alkaa vaikuttaa ja kotimainen kysyntä heikkenee. Vuonna 2023 energian ja monien tavaroiden hinnat laskevat selvästi, mutta hintataso jää lähtötasoa korkeammalle. Vuonna 2023 kuluttajahinnat nousevat 4 prosenttia ja vuosina 2024–2025 hinnat nousevat vajaat 2 prosenttia. Yhdessä nousevien palkkakustannusten kanssa aiempaa korkeammat kustannukset siirtyvät myös palveluiden hintoihin. Tulevina vuosina inflaatio on nopeampaa kuin mihin edellisvuosina on totuttu. Tästä huolimatta inflaation hidastuminen helpottaa kotitalouksien tilannetta vuonna 2023, kun palkat ja tulonsiirrot nousevat viime vuosina totuttua enemmän.

Taloukskasvun pysähtyminen ja yritysten heikentyneet työllisyysodotukset kääntävät myös työmarkkinoiden suhdanteen. Työllisyyden kasvu hidastuu, ja työttömyysaste nousee väliaikaisesti. Vuoden 2023 työllisyyden lievästä laskusta huolimatta työllisyystilanne säilyy kuitenkin hyvänä. Talouden elpymässä työllisyysaste nousee vuoteen 2025 mennessä 74,4 prosenttiin. Samalla työvoimapula hieman helpottaa suhdanneherkillä toimialoilla.

Julkisyhteisöjen rahoitusasema on parantunut huomattavasti verotulojen ja työllisyyden kasvun siivittäminä. Alijäämä alkaa kasvaa uudelleen vuonna 2023, kun taloukskasvu ja siten verotulojen kasvu hiipuvat, minkä lisäksi mm. Venäjän hyökkäyssodan vuoksi tehdyt toimet ja kohonneet velanhoitokustannukset kasvattavat erityisesti valtion menoja. Kasvavien alijäämien ja hidastuvan nimelliskasvun myötä viime vuosina supistunut julkinen velkasuhde alkaa uudelleen kasvaa vuonna 2023. Valtionhallinnon ja paikallishallinnon mittavat alijäämät sekä kohonneet velanhoitokustannukset pitävät velkasuhteen nousevalla uralla lähitulevaisuudessa. Velkasuhde kasvaa huomattavasti jälleen vuodesta 2024 alkaen ja päättyy lähelle 75:tä prosenttia vuoden 2025 lopulla.

Lähteet: Valtiovarainministeriö, taloudellinen katsaus, talvi 2022

Suomen Pankki, Suomen talouden ennuste–Suomen talous luisuu taantumaan, 16.12.2022

Kuntatalouden kehitys

Vuosi 2022 oli monella tapaa hyvin poikkeuksellinen, johon vaikuttivat Venäjän hyökkäyssota Ukrainaan, hyvinvointialueuutokseen valmistautuminen sekä vuoden alussa asetettiin vielä lukuisia koronarajoituksia muun muassa ravintoloiden ja liikuntapalveluiden toiminnalle. Julkisyhteisöjen rakenne muuttui vuoden 2023 alussa, kun sosiaali- ja terveydenhuollon ja pelastustoimen järjestämistä vastuu siirtyi kunnilta hyvinvointialueille ja niitä vastaava rahoitus valtiolle. Kuntien tulot sekä menot lähes puolittuvat uudistuksen seurauksena. Tämä helpottaa kylläkin kuntien rakenteellisia, väestön ikääntymisestä johtuvia menopaineita, mutta silti kuntahallinto jää painelaskelmassa alijäämäiseksi. Ikääntyvä rakennuskanta, muuttoliike ja infra-rakentaminen pitävät kuntien investointimenot tulevaisuudessa korkeina. Tulevina vuosina kuntien talous ja palveluiden järjestäminen on kuitenkin ennustettavampaa.

Kuntatalouden vuoden 2022 ennakkollinen tilinpäätösanalyysi näyttää, että kuntien ja kuntayhtymien tilikauden tulos heikkeni hieman suhteessa aikaisempaan kahteen vuoteen mutta säilyi yhä vahvalla tasolla. Tulos nousi 1,3 miljardiin euroon hyvien verotulojen ja poikkeuserien vuoksi. Tästä huolimatta tilikauden tulos oli negatiivinen noin 90 kunnassa. Kuntien myyntivoitot olivat huomattavan suuria erityisesti sote-kiinteistöjen myynnin vuoksi.

Tilinpäätöksissä näkyy ripeä talouskasvu ja vuotta vauhdittanut odotettua vahvempi työllisyyskehitys. Nämä näkyivät kuntien taloudessa kasvaneina verotuottoina. Yhteisöveron tuotto kasvoi peräti 7 prosenttia, kunnallisvero 5 prosenttia ja kiinteistöverokin yli 6 prosenttia.

Kuntatalouden menot kasvoivat voimakkaasti vuonna 2022. Ennakollisen tilinpäätösanalyysin mukaan kunnissa kulut kasvoivat vajaat 5 prosenttia ja kuntayhtymissä vajaat 2 prosenttia. Palveluiden ostot lisääntyivät viime vuosien tapaan kuntataloudessa erittäin nopeasti: noin 12 prosenttia. Sen sijaan kuntien ja kuntayhtymien palkkakulujen kasvu oli yllättävän vaimeaa: vain noin 2 prosenttia. Tämä voi liittyä erityisesti työvoimansaataavuusongelmiin. Kunta-alan palkkoja nostaa viisivuotinen palkkaohjelma vuosille 2023–2027, jolla palkat nousevat yhteensä noin 5,1 prosenttia. Palkkaratkaisuilla on suuri merkitys kuntahallinnon kustannuskehitykselle, sillä henkilöstökulut muodostavat jatkossakin sen suurimman kuluerän.

Kuntien ja kuntayhtymien energiakulut, muun muassa sähkö, kaasu ja lämmitys, nousivat viime vuonna ripeästi. Energiakulut lisääntyivät edellisvuodesta noin 8 prosenttia ja aiheuttivat kuntatalouden viime vuonna noin miljardin euron kulut. Hintatason nousu tulee välittymään ruuan, ostopalvelujen ja esimerkiksi korkojen kustannuksiin vielä pitkään. Vuonna 2022 kuntien kustannusten nousu Venäjän sotatoimien vuoksi pysyi kuitenkin melko maltillisena. Keskeisenä tekijänä olivat kuntien korkosuojuukset ja ostoihin liittyvät pitkät sopimuskaudet.

Vuonna 2022 investointimenot kasvoivat kuntayhtymissä erittäin voimakkaasti, mutta kunnissa maltillisemmin. Suurimpien kaupunkien investoinnit ja lainakanta pysyivät lähes aikaisempien vuosien tasolla, mutta lainakanta väheni viime vuonna 188 kunnassa.

Lähteet: Valtiovarainministeriö, taloudellinen katsaus, talvi 2022

Kuntaliitto, Kuntatalousvuosi 2022 vahva vain paperilla – taustalla poikkeustekijöitä, tiedote 8.2.2023

1.4. Olennaiset muutokset Sotkamon kunnan toiminnassa ja taloudessa

Olennaiset poikkeamat talousarvioon

Vuonna 2022 alkuperäiseen talousarvioon tehtiin syksyllä muutoksia. Talouden vertailussa käytetään muutettua talousarviota. Kuntaliiton elokuun veroennusteen mukaan verotulot toteutuvat loppuvuonna 3,1 meur suurempina kuin alkuperäisessä talousarviossa arvioitiin. Toimintakuluissa merkittävin TA-muutos johtui Kainuun soten alijäämäennusteesta. Alla olevassa taulukossa on esitetty talousarviomuutokset.

	TA 2022	TA-muutokset	Muutettu TA
Toimintatuotot	11 387 432		11 387 432
Toimintakulut	-89 394 542	-2 312 000	-91 706 542
Toimintakate	-78 007 110	-2 312 000	-80 319 110
Verotulot	42 029 000	3 100 000	45 129 000
Valtionosuudet	29 895 780	40 600	29 936 380
Rahoitustuotot ja -kulut	6 075 935		6 075 935
Vuosikate	-6 395	828 600	822 205
Poistot	-3 539 448		-3 539 448
Tilinpäätössiirrot			
Tilikauden yli-/alijäämä	-3 545 843	828 600	-2 717 243

Tuloslaskelma

Tuloslaskelmassa osoitetaan toimintatuottojen riittävyys tilikautena palvelutoiminnan kuluihin, lainojen korko- ja muihin rahoituskuluihin sekä omaisuuden kulumista kuvaaviin suunnitelman mukaisiin poistoihin. Tuloslaskelman välituloksina esitetään seuraavat tiedot:

Toimintakate osoittaa kuinka paljon toimintakuluista on katettava verotuloilla ja valtionosuuksilla.

Vuosikate kuvaa tulo-rahoituksen riittävyttä. Toimintakatteen lisäksi siinä on otettu huomioon verotulot, valtionosuudet sekä rahoitustuotot ja -kulut.

Tilikauden tulos kertoo erotuksen, joka jää, kun liikevaihdosta vähennetään kustannukset, poistot, arvonalennukset, korot ja verot.

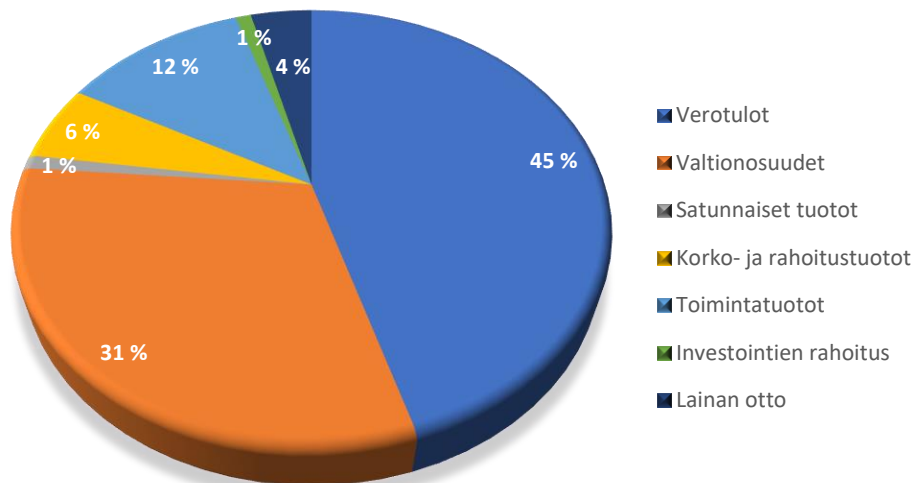
Tilikaudella 2022 vuosikate toteutui positiivisena 2 166 721 € (TA 2022: 822 205 €) ja tilikauden tulos -1 468 032 € alijäämäisenä (TA 2022: -2 717 243 €). Vuosikate toteutui 1 344 516 € ja tilikauden tulos 1 249 211 € arvioitua parempana.

Tilikausien 2022 ja 2021 vertailuna voidaan todeta, että tilikauden 2022 vuosikate oli 2 625 041 € parempi kuin tilikauden 2021 vuosikate ja tilikauden 2022 tulos 2 055 820 € parempi kuin vuoden 2021 tilikauden tulos. Tilikauden 2021 vuosikate oli -458 293 € negatiivinen ja tilikauden tulos -3 523 852 € alijäämäinen.

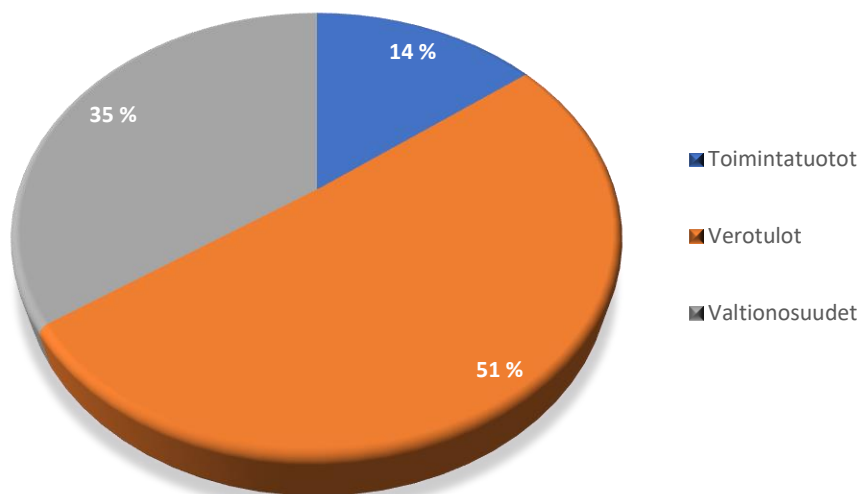
Kainuun sote-kuntayhtymän tilikauden tulos toteutui 8,4 milj. € ylijäämäisenä, josta Sotkamon kunta sai 1,2 milj. € ylijäämän palautuksena.

Kokonaistulot

KOKONAISTULOT 2022, %-OSUUS

TOIMINTATUOTOT, VEROTULOT JA VALTIONOSUUDET 2022, %-OSUUS

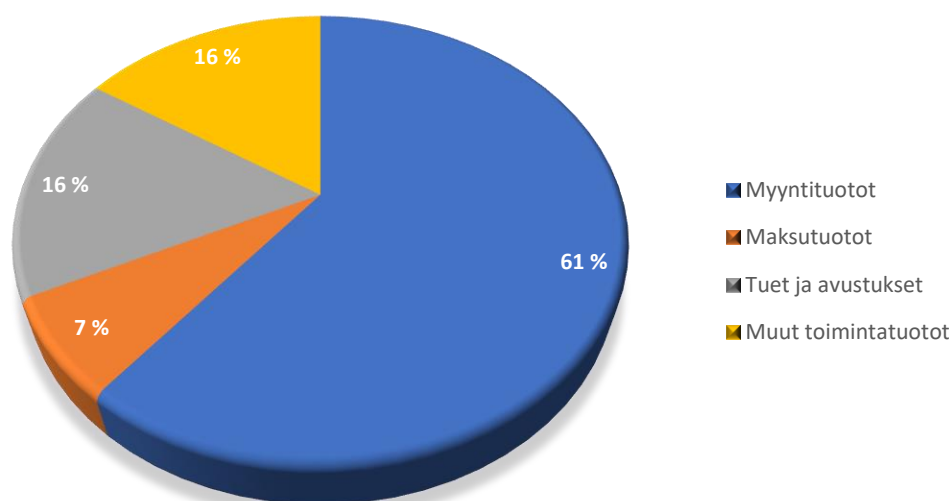
Kunnan kokonaistulot olivat tilikaudella yhteensä 99 983 671 € (TP 2021: 94 742 837 €), joista verotuloja 45 276 100 €, satunnaisia tuottoja 471 598 €, valtionosuuksia 30 966 832 €, korko- ja

rahoitustuottoja 5 711 126 €, toimintatuottoja 12 997 274 €, pitkäaikaista uutta lainaa 4 000 000 € sekä investointeihin saatuja rahoitusosuuksia 560 741 €.

Toimintatuotot

	TP 2021	TA 2022	TP 2022	TP 2022/ TA 2022, %	TP 2022/ TP 2021, %	TA 2022/ TP 2022, €
Myyntituotot	7 116 423	6 067 703	7 895 652	130,1 %	10,9 %	-1 827 949
Maksutuotot	1 100 017	912 650	913 911	100,1 %	-16,9 %	-1 261
Tuet ja avustukset	1 889 119	1 571 522	2 147 756	136,7 %	13,7 %	-576 234
Muut toimintatuotot	1 996 092	2 835 557	2 039 955	71,9 %	2,2 %	795 602
YHTEENSÄ	12 101 651	11 387 432	12 997 274	114,1 %	7,4 %	-1 609 842

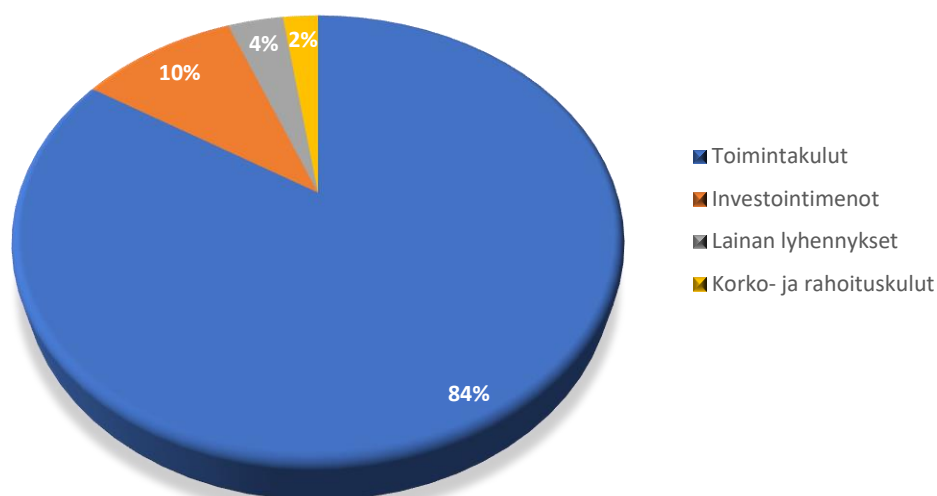
TOIMINTATUOTOT 2022

Tilikauden toimintatuotot olivat yhteensä 12 997 274 €, joka on 1 609 842 € ja 14,1 % talousarviossa arvioitua enemmän. Toimintatuotot ovat 896 623 € ja 7,4 % vuoden 2021 toimintatuottoja suuremmat. Kiinteistöjen kunnossapitoon liittyviä tuottoja on budjetoitu talousarviossa muihin toimintatuottoihin 1,2 milj. euroa, mutta tuotot on kirjattu myyntituottoihin. Maksutuotot toteutuivat lähes talousarvion suuruksina. Tuet ja avustukset toteutuivat n. 0,6 miljoonaa euroa talousarviota suurempana. Perusopetuksen projekteista, elinkeinopalveluiden projekteista ja työllistämistuesta kertyi suurimmat ylitykset talousarvioon verrattuna. Muita toimintatuottoja kertyi 0,8 miljoonaa euroa arvioitua vähemmän, koska muiden rakennusten vuokratuotot ja muut vuokratulot jäivät arvioitua pienemmiksi.

Kokonaismenot

KOKONAISMENOT 2022, %-OSUUS

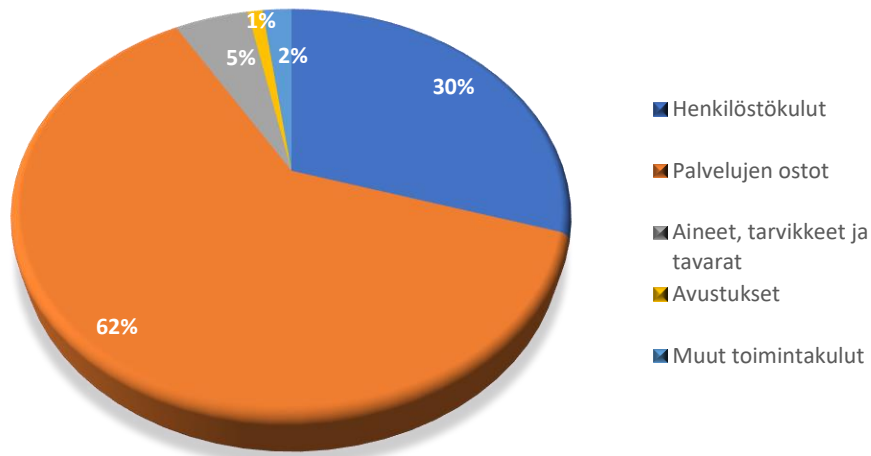

Kunnan kokonaismenot olivat tilikaudella 2022 yhteensä 107 494 918 € (TP 2021: 105 532 982 €), joista toimintakuluja 90 365 818 €, investointimenoja (brutto) 10 832 592 €, lainojen lyhennyksiä 3 853 233 €, korko- ja rahoituskuluja 2 443 275 €.

Toimintakulut

	TP 2021	Muutettu TA 2022	TP 2022	TP 2022/ TA 2022, %	TP 2022/ TP 2021, %	TA 2022/ TP 2022, €
Henkilöstökulut	-25 731 023	-26 370 507	-27 002 804	102,4 %	4,9 %	632 297
Palvelujen ostot	-54 756 241	-57 095 673	-55 841 673	97,8 %	2,0 %	-1 254 000
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-4 334 306	-4 645 213	-4 717 265	101,6 %	8,8 %	72 052
Avustukset	-1 119 303	-1 919 800	-957 508	49,9 %	-14,5 %	-962 292
Muut toimintakulut	-1 562 484	-1 675 349	-1 846 568	110,2 %	18,2 %	171 219
Yhteensä	-87 503 357	-91 706 542	-90 365 818	98,5 %	3,3 %	-1 340 724

TOIMINTAKULUT 2022

Kunnan toimintakulut olivat yhteensä 90 365 818 €, mikä on 1 340 724 € ja 1,5 % alle talousarvion. Toimintakulut kasvoivat 2 862 461 € ja 3,3 % vuodesta 2021.

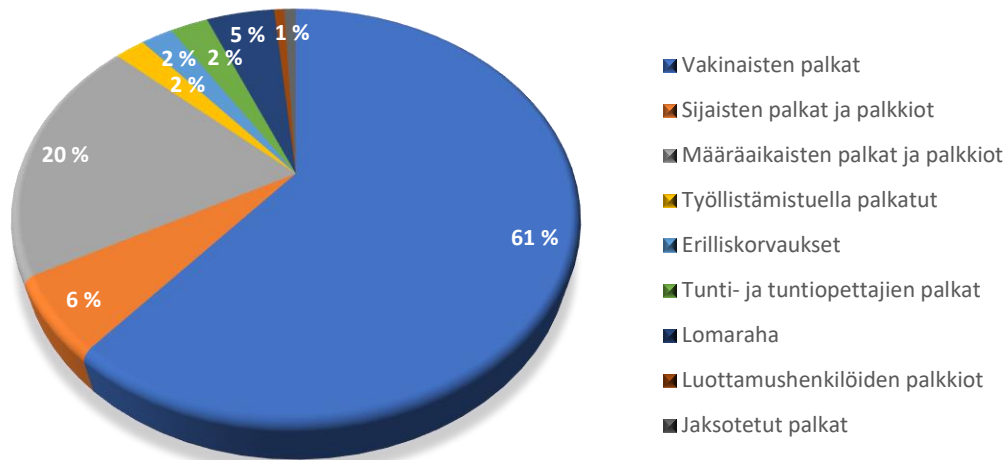
Toimintakuluista henkilöstökuluja, palvelujen ostoja sekä avustuksia tarkastellaan seuraavassa tarkemmin.

Henkilöstökulut

	TP 2021	Muutettu TA 2022	TP 2022	TP 2022/ TA 2022, %	TP 2022/ TP 2021, %	TA 2022/ TP 2022, €
Vakinaisten palkat ja palkkiot	-13 177 341	-14 126 241	-13 189 951	93,4 %	0,1 %	-936 290
Palkankorotukset		-184 197		0,0 %		-184 197
Sijaisten palkat ja palkkiot	-1 063 627	-421 214	-1 282 706	304,5 %	20,6 %	861 492
Määräaikaisten palkat ja palkkiot	-3 549 979	-3 392 147	-4 254 181	125,4 %	19,8 %	862 034
Työllistämistuella palkatut	-392 365	-480 000	-448 759	93,5 %	14,4 %	-31 241
Erilliskorvaukset	-497 924	-421 416	-477 290	113,3 %	-4,1 %	55 874
Tunti- ja urakkapalkat	-25		-1 818	0,0 %	7172,0 %	1 818
Tuntiopettajien palkat	-459 370	-528 004	-566 359	107,3 %	23,3 %	38 355
Lomarahat	-968 077	-931 741	-1 021 989	109,7 %	5,6 %	90 248
Luottamushenkilöiden palkkiot	-140 532	-103 400	-148 762	143,9 %	5,9 %	45 362
Kokouspalkkiot	-5 875	-10 300	-8 735	84,8 %	48,7 %	-1 565
Muut palkkiot ulkopuolisille	-250		-280	0,0 %	12,0 %	280
Jaksotetut palkat ja palkkiot	-84 730		-177 109	0,0 %	109,0 %	177 109
Sairausvakuutuskorvaukset	185 577	1 000	289 620		56,1 %	-288 620
Tapaturmakorvaukset	13 295	5 000	13 615	272,3 %	2,4 %	-8 615
Muut kansaneläkelait.korv.	84 137		70 712	0,0 %	-16,0 %	-70 712
Muut henkilöstömenojen korj. erät	-1 570	-3 620	-204	5,6 %	-87,0 %	-3 416
Palkat ja palkkiot	-20 058 656	-20 596 280	-21 204 196	103,0 %	5,7 %	607 916
KuEl-palkkaperusteinen	-2 892 528	-3 428 857	-3 109 865	90,7 %	7,5 %	-318 992
KuEl-eläkemenoperusteinen	-1 300 160	-1 260 295	-1 232 818	97,8 %	-5,2 %	-27 477
VaEl-maksu	-429 386		-423 960	0,0 %	-1,3 %	423 960
Jaksotetut eläkekulut	-7 354		-32 042	0,0 %	335,7 %	32 042
Eläkekulut	-4 629 428	-4 689 152	-4 798 685	102,3 %	3,7 %	109 533
Työnantajan sosiaaliturvamaksu	-302 517	-315 159	-279 860	88,8 %	-7,5 %	-35 299
Työttömyysvakuutusmaksut	-342 172	-358 667	-397 116	110,7 %	16,1 %	38 449
Tapaturmavakuutusmaksut	-351 665	-267 782	-307 112	114,7 %	-12,7 %	39 330
Taloudellinen tuki	-5 014	-143 467	-7 075	4,9 %	41,1 %	-136 392
Jaksotetut sosiaalivakuutusmaksut	-41 571		-8 760	0,0 %	-78,9 %	8 760
Muut henkilösivukulut	-1 042 939	-1 085 075	-999 923	92,2 %	-4,1 %	-85 152
Henkilösivukulut yht.	-5 672 367	-5 774 227	-5 798 608	100,4 %	2,2 %	24 381
YHTEENSÄ	-25 731 023	-26 370 507	-27 002 804	102,4 %	4,9 %	632 297

Henkilöstökulut olivat yhteensä 27 002 804 €, mikä oli 632 297 € ja 2,4 % arvioitua enemmän. Henkilöstökulut olivat -1 271 781 € ja 4,9 % vuoden 2021 henkilöstökuluja suuremmat. Henkilöstökulujen kasvu ja ylitys johtuu pääosin yleisistä palkankorotuksista sekä henkilötarpeen kasvusta opetuksessa ja muutamien uusien hankkeiden alkamisesta.

PALKAT JA PALKKIOT 2022

Palvelujen ostot

	TP 2021	Muutettu TA 2022	TP 2022	TP 2022/ TA 2022, %	TP 2022/ TP 2021, %	TA 2022/ TP 2022, €
Asiakaspalvelujen ostot valtiolta		-1 700	0	0,0 %	0,0 %	-1 700
Asiakaspalvelujen ostot kunnilta	-245 459	-195 000	-183 223	94,0 %	-25,4 %	-11 777
Asiakaspalvelujen ostot ky:ltä			-43 895 690	0,0 %	0,0 %	43 895 690
Kotikuntakorvaukset	-337 410	-258 000	-260 933	101,1 %	-22,7 %	2 933
Asiakaspalvelujen ostot muilta	-69 882	-105 170	-61 824	58,8 %	-11,5 %	-43 346
Asiakaspalvelujen ostot	-652 751	-559 870	-44 401 670	7930,7 %	6702,2 %	43 841 800
Muut yhteistoimintaosuudet	-46 171 880	-49 267 806	-2 478 901	5,0 %	-94,6 %	-46 788 905
Muiden palvelujen ostot	-7 931 610	-7 267 997	-8 961 102	123,3 %	13,0 %	1 693 105
YHTEENSÄ	-54 756 241	-57 095 673	-55 841 673	97,8 %	2,0 %	-1 254 000

Palvelujen ostot olivat yhteensä -55 841 673 €, mikä on 1 254 000 € ja 2,2 % arvioitua vähemmän. Palvelujen ostot kasvoivat 1 085 432 € ja 2,0 % vuodesta 2021. Kunta teki kesällä 2021 palvelujen ostoihin talousarviomuutoksen, jolla varauduttiin Kainuun soten alijäämäennusteeseen.

Kuntayhtymien yhteistoimintaosuudet koostuivat vuonna 2022 seuraavista eristä:

- Sotkamon maksuosuus Kainuun sote-kuntayhtymälle sosiaali- ja terveydenhuollon palveluista oli -45 118 556 € ja 4 380 €/asukas (TP 2021: -44 399 397 € ja 4 292 €/asukas). Kainuun soten tilikauden 2022 lopullinen ylijäämä oli 8,4 milj. euroa, josta Sotkamon kunta sai ylijäämän palautusta -1 223 058 €.
- Lopullinen maksuosuus Kainuun sotelle oli -43 895 497 € ja 4 261 €/asukas.
- Sotkamon maksuosuus Kainuun liitolle oli -376 709 € (TP 2021: -354 608 €). Maksuosuus nousi 5 22 101 € (5,9 %) vuoden 2021 maksuosuudesta. Maksuosuuksiin vaikuttaa kuntien asukasmäärien kehitys.

Avustukset

	TP 2021	Muutettu TA 2022	TP 2022	TP 2022/ TA 2022, %	TP 2022/ TP 2021, %	TA 2022/ TP 2022, €
Lasten kotihoidon tuki	-349 767	-410 000	-319 047	77,8 %	-8,8 %	-90 953
Yksityisen hoidon tuki	-5 425	-20 000	-10 314	51,6 %	90,1 %	-9 686
Yks. hoidon kuntalisä	-5 393		-10 545	0,0 %	95,5 %	10 545
Muut palvelusetelimenot			-261	0,0 %	0,0 %	261
Päivähoidon palveluseteli	-43 897		0	0,0 %	-100,0 %	0
Muut avustukset kotitalouksille	-33 767	-74 600	-274 342	367,8 %	712,5 %	199 742
Avustukset kotitalouksille	-438 249	-504 600	-614 509	121,8 %	40,2 %	109 909
Avustukset yhteisöille	-219 624	-985 200	-40 593	4,1 %	-81,5 %	-944 607
Työmarkkinatuen kuntaosuus	-440 180	-430 000	-285 287	66,3 %	-35,2 %	-144 713
Muut avustukset yhteisöille	-21 250		-17 119	0,0 %	-19,4 %	17 119
Avustukset yhteisöille	-681 054	-1 415 200	-342 999	24,2 %	-49,6 %	-1 072 201
YHTEENSÄ	-1 119 303	-1 919 800	-957 508	49,9 %	-14,5 %	-962 292

Vuonna 2022 avustuksiin on varattu yhteensä 1 919 800 euroa. Avustuksiin on kirjattu yhteensä 957 508 €. Yksityisteiden osalta määräraha avustuksiin varataan kohtaan avustukset yhteisöille. Yksityisteiden toteuma 1,4 milj. euroa kirjataan kuitenkin alueiden rakentamis- ja kunnossapitoon. Lisäksi liikennealueiden avustuskulut 97 tuhatta euroa on kirjautunut virheellisesti tulona. Vuokatti-Ruka Urheilukaatemian delegointisopimukseen liittyvät avustuskulut 170 tuhatta euroa on kirjattu talousarviossa avustukset yhteisöille. Toteumakulut 100 tuhatta euroa on kirjautunut virheellisesti kustannuspaikalle elinkeinopalveluiden projektit (kuluryhmä muiden palveluiden ostot, muut yhteistoimintaosuudet) ja 45 tuhatta euroa on kirjautunut Vuokatti-Ruka Urheilukaatemian kustannuspaikalle kuluryhmään muiden palveluiden ostoihin kohtaan muut yhteistoimintaosuudet.

Vuonna 2022 Sotkamon kunnan osarahoittaman työmarkkinatuen maksuosuus oli 285 286 euroa, kun vuonna 2021 osuus oli 440 180 euroa. Kustannukset vähenivät edelliseen vuoteen verrattuna 154 894 euroa eli 35,19 %. Maksuosuudet toteutuivat 144 714 euroa alle budjetoidun.

Toiminta-avustuksia (yleisavustuksia, kohdeavustuksia ja vuokra-avustuksia) myönnettiin talousarvion ja laadittujen ohjeiden mukaisesti.

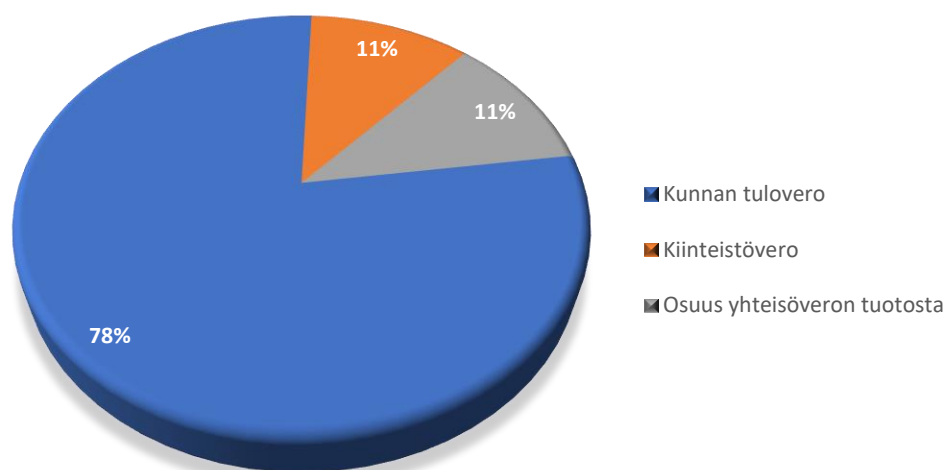

Verotulot

	TP 2021	Muutettu TA 2022	TP 2022	TP 2022/ TA 2022, %	TP 2022/ TP 2021, %	TA 2022/ TP 2022, €
Kunnan tulovero	32 569 335	37 082 000	35 273 764	95,1 %	8,3 %	1 808 236
Kiinteistövero	4 701 276	4 533 000	4 989 474	110,1 %	6,1 %	-456 474
Osuus yhteisöveron tuotosta	5 124 805	3 514 000	5 012 862	142,7 %	-2,2 %	-1 498 862
YHTEENSÄ	42 395 416	45 129 000	45 276 100	100,3 %	6,8 %	-147 100
asukasluku	10 343		10 352			
verotulo, €/asukas	4 099		4 374			
kunnallisvero %	19,75		19,75			
kunnallisvero%, €	1 649 080		1 786 013			

Tilikauden kokonaisverotulokertymä oli yhteensä 45 276 100 €, mikä on 147 100 € ja 0,3 % muutettua talousarviota enemmän. Verotulojen määrä kasvoi 2 880 684 € ja 6,8 % vuodesta 2021. Asukaskohtainen verotulo- kertymä oli 4 374 €/asukas ja se kasvoi 275 €/asukas vuodesta 2021. Yhden kunnallisveroprosentin tuotto oli 1 786 013 €. Tuotto kasvoi 136 933 € vuodesta 2021.

VEROTULOJEN JAKAUTUMINEN 2022

Veroprosentit	2018	2019	2020	2021	2022
Tulovero	21,25	21,25	19,75	19,75	19,75
Kiinteistöverot					
yleinen kiinteistövero	1,10	1,10	1,10	1,10	1,10
vakituinen asunto	0,60	0,60	0,60	0,60	0,60
muut asuinrakennukset	1,20	1,20	1,20	1,20	1,20
Erikseen määrätyt prosentit					
rakentamaton rakennuspaikka	3,00	3,00	3,00	3,00	3,00
voimalaitos	3,10	3,10	3,10	3,10	3,10

Valtionosuudet

	TP 2021	Muutettu TA 2022	TP 2022	TP 2022/ TA 2022, %	TP 2022/ TP2021, %	TA 2022/ TP 2022, €
Kunnan peruspalvelujen vo	17 830 555	18 567 242	18 622 114	100,3 %	4,4 %	-54 872
Verotulojen tasaus	4 877 664	4 561 743	4 550 537	99,8 %	-6,7 %	11 206
Opetus- ja kultt. vo	586 818	1 003 192	574 847	57,3 %	-2,0 %	428 345
Harkinnanvarainen valtion			1 000 000	0,0 %	0,0 %	-1 000 000
Verotulojen kompensatio	5 323 656	5 804 203	6 219 334	107,2 %	16,8 %	-415 131
YHTEENSÄ	28 618 693	29 936 380	30 966 832	103,4 %	8,2 %	-1 030 452
asukasluku	10 343		10 352			
valtionosuus, €/asukas	2 767		2 991			

Valtionosuuksia kunta sai yhteensä 30 966 832 €, mikä on 1 030 452 € ja 3,4 % arvioitua enemmän. Valtion- osuudet kasvoivat 2 348 139 € ja 8,2 % vuodesta 2021. Sotkamon kunta sai harkinnanvaraista valtionosuutta 1 000 000 €.

Rahoitustuotot ja -kulut

	TP 2021	Muutettu TA 2022	TP 2022	TP 2022/ TA 2022, %	TP 2022/ TP 2021, %	TA 2022/ TP 2022, €
Korkotuotot	1 817		622	0,0 %	-65,8 %	622
Muut rahoitustuotot	4 573 704	6 559 705	5 710 504	87,1 %	24,9 %	849 201
Korkokulut	-228 637	-124 874	-144 004	115,3 %	-37,0 %	19 130
Muut rahoituskulut	-445 772	-358 896	-2 299 271	640,7 %	415,8 %	1 940 375
YHTEENSÄ	3 901 112	6 075 935	3 267 851	53,8 %	-16,2 %	2 808 084

Rahoitustuottoja ja -kuluja kertyi tilikaudella 2022 yhteensä 3 267 851 €, mikä on 2 808 084 € alle arvioidun. Rahoitustuotot ja -kulut toteutuivat 633 261 € vuotta 2021 huonompana. Muut rahoitustuotot 5,7 milj. euroa koostuvat Loiste Oy:n kunnalle maksamista vuotuisista osinkotuotoista sekä sijoitusvarallisuuden tuloutuksista. Muut rahoituskulut koostuvat 1,9 milj. euron sijoitusten arvonalentumisista. Rahoitusomaisuusarvopaperit kirjataan alimman arvon periaatteella vuoden viimeisemmän päivän arvolla.

Vuosikate

	TP 2021	Muutettu TA 2022	TP 2022	TP 2022/ TA 2022, %	TP 2022/ TP 2021, %	TA 2022/ TP 2021, €
Vuosikate	-458 293	822 205	2 166 721	263,5 %	-572,8 %	-1 344 516

Vuosikate on 2 166 721 € positiivinen. Vuosikatteen arvioitiin olevan talousarviossa 822 205 € positiivinen, joten vuosikate parani 1 344 516 € talousarvioon ja 2 625 014 € vuoden 2021 tilinpäätökseen nähden.

Poistot

	TP 2021	Muutettu TA 2022	TP 2022	TP 2022/ TA 2022, %	TP 2022/ TP 2021, %	TA 2022/ TP 2022, €
Poistot tietokoneohjelmista	-10 515	-4 300	-9 515	221,3 %	-9,5 %	5 215
Poistot rakennuksista	-1 511 561	-1 670 996	-1 691 664	101,2 %	11,9 %	20 668
Poistot kiint. rak. ja laitteista	-1 389 223	-1 670 796	-1 586 090	94,9 %	14,2 %	-84 706
Poistot koneista ja kalustosta	-154 260	-193 356	-171 601	88,7 %	11,2 %	-21 755
YHTEENSÄ	-3 065 559	-3 539 448	-3 458 870	97,7 %	12,8 %	-80 578

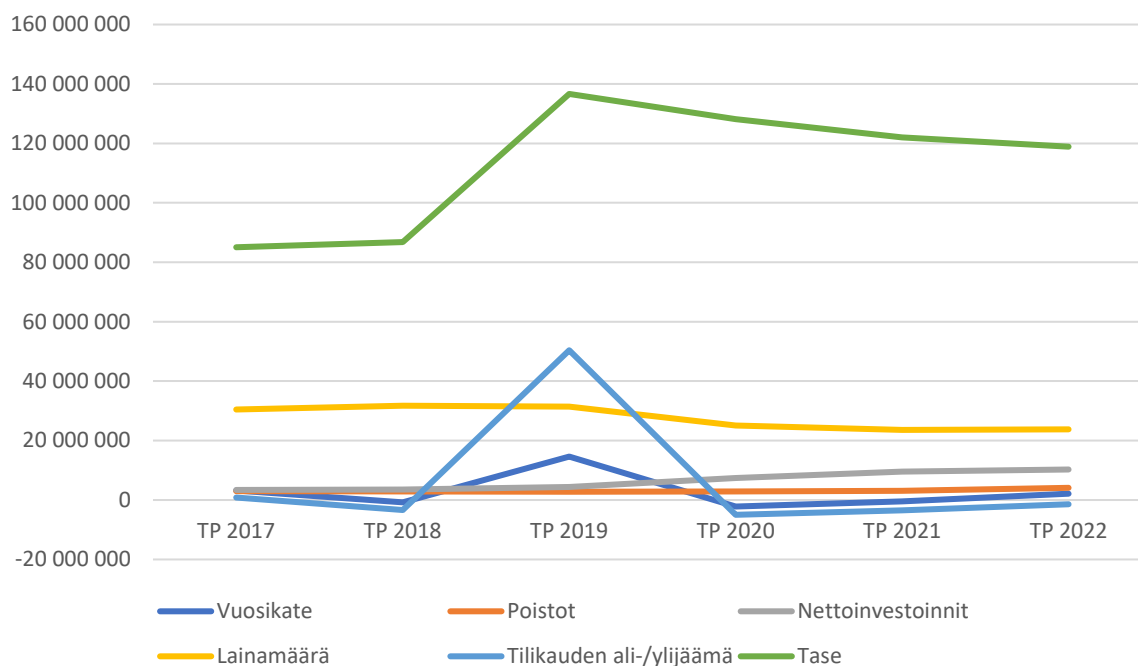
Tilikauden poistot olivat yhteensä -3 458 870 €, mikä on -80 578 € ja 2,3 % arvioitua vähemmän. Poistot kuitenkin kasvoivat -393 311 € ja 12,8 % vuodesta 2021.

Tilikauden tulos

	TP 2021	Muutettu TA 2022	TP 2022	TP 2022/ TA 2022, %	TP 2022/ TP 2021, %	TA 2022/ TP 2022, €
Vuosikate	-458 293	822 205	2 166 721	263,5 %	-572,8 %	-1 344 516
Suunn. mukaiset poistot	-3 065 559	-3 539 448	-3 458 870	97,7 %	12,8 %	-80 578
Pys. vast. arvonalentumiset			-647 481	0,0 %	0,0 %	647 481
Satunnaiset erät			471 598	0,0 %	0,0 %	-471 598
Tilikauden tulos	-3 523 852	-2 717 243	-1 468 032	54,0 %	-58,3 %	-1 249 211
Poistoeron lisäys (-) tai vähennys (+)	81 780		81 780	0,0 %	0,0 %	-81 780
Tilikauden yli-/alijäämä	-3 442 072	-2 717 243	-1 386 252	51,0 %	-59,7 %	-1 330 991

Tilikauden tulos on 1 386 252 € alijäämäinen. Tilikauden tulos parani olennaisesti talousarvioon ja myös vuoden 2021 tilinpäätökseen verrattuna. Tilikauden tulokseen vaikuttivat positiivisesti harkinnanvarainen valtionosuus 1 milj. €, satunnaiset tuotot 0,5 milj. €, Kainuun soten ylijäämän palautus 1,2 milj. €, kun taas tulokseen toi heikennystä sijoitusten arvonalentumiset 1,9 milj. € sekä pysyvien vastaavien arvonalentumiset 0,6 milj. €.

KUNNAN TALOUDEN KEHITYS 2017 - 2022

Vuosikate osoittaa sen tulo-rahoituksen määrän, joka juoksevien käyttötalousmenojen jälkeen jää jäljelle käytettäväksi investointeihin, lainojen lyhennyksiin ja sijoituksiin. Vuosikate on keskeinen tunnusluku arvioitaessa tulo-rahoituksen riittävyyttä. Perusoletus on, että tulo-rahoitus on riittävä, jos vuosikate on vähintään käyttöomaisuuden poistojen suuruinen. Poistot kuvaavat keskimääräistä vuosittaista korvausinvestointitarvetta. Mikäli vuosikate kattaa poistot, kunnan ei tarvitse velkaantua, realisoida käyttöomaisuuttaan tai pitkäaikaisia sijoituksiaan pitääkseen palvelut toimintakunnossa.

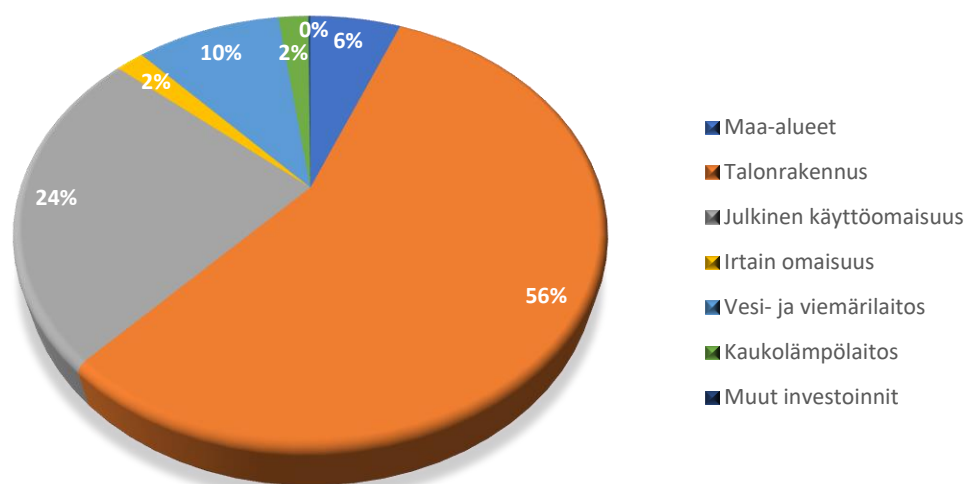
	TP 2018	TP 2019	TP 2020	TP 2021	TP 2022
Edellisten kausien ylijäämä	13 840 152	10 434 862	60 821 303	55 850 232	52 408 160
Tilinpäätös	-3 405 290	50 386 441	-4 971 071	-3 442 072	-1 386 252
Kumulatiivinen ylijäämä 31.12.	10 434 862	60 821 303	55 850 232	52 408 160	51 021 908

Kunnan taseessa on kumulatiivista ylijäämää nyt 51 021 908 €. Kunnan kumulatiivisen ylijäämän määrä on tämän kauden alijäämästä huolimatta vielä hyvällä tasolla.

Rahoituslaskelma

Investoinnit

NETTOINVESTOINNIT 2022, %-OSUUDET

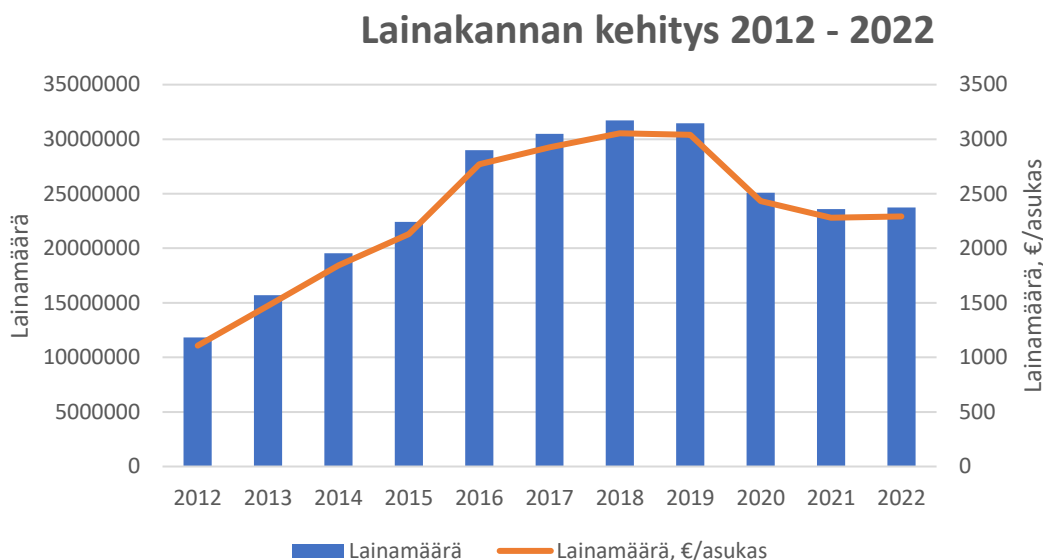
Kunnan investointimenot (brutto) olivat tilikaudella yhteensä -10 832 592 €. Kun investointimenoista vähennetään investointeihin saadut rahoitusosuudet 560 741 € sekä pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutus- tuloja 746 585 €, investointien rahavirta on yhteensä -9 525 266 €. Kunta rahoitti investoinnit pitkäaikaisella lainalla sekä vuonna 2019 Loiste-osakekaupasta saaduilla myyntivoitoilla sekä vuosikatteella. Investointeja tarkastellaan myöhemmin kohderyhmittäin.

Rahoitus

Lainakannan muutokset	TP 2018	TP 2019	TP 2020	TP 2021	TA 2022	TP 2022
Antolainauksen muutokset	-431 572	21 714 553	-27 936	14 387		
Pitkäaik. lainojen lisäys	2 500 000	3 000 000	3 000 000	6 000 000	7 000 000	4 000 000
Pitkäaik. lainojen vähennys	-3 260 070	-3 277 175	-3 277 175	-3 476 565	-3 382 398	-3 853 233
Pitkäaik. lainojen muutos	-760 070	-277 175	-377 175	2 513 435	3 617 602	146 767
Lyhytaik. lainojen muutos	2 000 000	0	-6 000 000	-4 000 000	0	0
Lainamäärä 31.12.	31 731 966	31 454 791	25 077 616	23 591 051	27 208 653	23 737 818
Lainat €/asukas	3 054	3 041	2 433	2 281	2 629	2 293
Asukasluku	10 390	10 344	10 307	10 343	10 350	10 352

Kunnan kokonaislainamäärä oli tilikauden lopussa 23 737 818 €. Kokonaislainamäärää lyhennettiin - 3 853 233 € joten lainamäärä kasvoi 146 767 € vuodesta 2021. Uutta pitkäaikaista lainaa otettiin 4 000 000 euroa.

Asukaskohtainen lainamäärä kasvoi 12 €/asukas vuodesta 2021. Suomen kuntien keskimääräinen asukaskohtainen lainamäärä oli vuonna 2021 3 448 €/asukas, joten Sotkamon kunnan asukaskohtainen lainamäärä on selvästi alle valtakunnan keskiarvon.

Sotkamon kunnan lainakannan tulevaa kehitystä arvioitaessa on otettava huomioon vuoden 2023 talousarvio ja vuosien 2024–2025 taloussuunnitelma. Kokonaislainamäärän kehitykseen vaikuttavat kunnan tulevat tilikauden tulokset sekä kunnan tuleva investointitaso ml. investointien rahoituspäätökset (oma pääoma vai vieras pääoma).

Sotkamon kunnalla on tuleviin vuosiin isot paineet korjaus- ja ylläpitoinvestointien lisäksi uusinvestointeihin. Tilikaudella 2022 vietiin eteenpäin yläkoulun, lukio-kirjastorakennuksen ja sotekeskuksen suunnittelua ja saatettiin loppuun Hiukassa pesäpallostadionin uudistus sekä uuden rantarakennuksen rakentaminen. Vuonna 2022 suunnittelussa olleet rakennushankkeet tulevat olemaan investointikustannuksiltaan tulevina vuosina 40–45 miljoonan kokonaisuus. Investointien toteuttaminen on välttämätön palveluiden tuottamisen kannalta ja on syytä muistaa, että koulujen ja sote-keskuksen tuleva elinkaari ulottuu 2100-luvulle saakka.

1.5. Arvio tulevasta kehityksestä ja merkittävimmistä riskeistä sekä epävarmuustekijöistä

Sosiaali- ja terveydenhuollon uudistus

Hyvinvointialueet aloittivat Suomessa vuonna 2023. Suomeen muodostettiin 21 hyvinvointialuetta. Sote-uudistuksen tavoitteena on, että se ei parannettaisi eikä heikennettäisi kunnan rahoitusasemaa, mutta parannettaisiin kunnan talouden ennustettavuutta ja hallittavuutta. Kunnallisrahoitusveroprosentteja alennettiin 13,26 prosenttiyksikköä ja peruspalveluiden valtionosuuden laskennallisista kustannuksista siirtyi hyvinvointialueelle keskimäärin 70 prosenttia.

Kainuussa alueen kantokyky johtuen mm. väestön määrästä, huoltosuhteesta ja sairastavuudesta on haasteellinen ja uusi hyvinvointialue aloittaa alijäämäisellä budjetilla ensimmäisen toimintakautensa. Uudistus tuo kuntien taloussuunnitteluun enemmän ennakoitavuutta ja varmuutta mutta rahoitusmalliuudistuksen lopulliset vaikutukset selviävät tulevien vuosien aikana.

Talouden tasapainottaminen

Kuntatalouden tasapainotustyön tavoitteena on löytää konkreettisia keinoja, joilla kuntatalouden menokehitystä leikataan ja tulopohjaa vahvistetaan. Vuodesta 2021 alkaen on toteutettu kunnan uutta talouden tasapainottamis- ja kehittämishjelmaa, joka on laadittu vuosille 2021–2025. Uusi kehittämissuunnitelma kattaa muun muassa palvelu- ja toimintaprosessien sekä -rakenteiden kehittämistä ja uudistamista, digipalvelujen ja sähköisen asioinnin lisäämistä, sopimusten tarkastelua sekä aktiivista kunnan elinvoimaa vahvistavia toimia. Uuden ohjelmaehdotuksen arvioitu euromääräinen vaikutus on 1 053 000 euroa ja ohjelma sisältää sekä kunnan käyttötalouteen kohdistuvia säästöjä että kunnan tulojen lisäystä.

Tasapainoinen talous vaatii jatkuvaa kustannusten seurantaan sekä elinkeinojen ja kunnan elinvoiman kehittämistä. Investoinneissa huomiota kiinnitetään edelleen korjausvelan lyhentämiseen sekä kunnan elinvoiman lisäämisen rohkeilla, mutta hallituilla toimenpiteillä. Ensimmäisen vuoden osalta on suurimmalta osalta päästy tasapainottamis- ja kehittämishjelman mukaisiin tavoitteisiin. Tasapainottamisohjelmaa tulee kuitenkin jatkuvasti seurata muutosmahdollisuuksien osalta ja siihen tullaan tekemään tarvittavat tarkennukset ja korjaukset vuonna 2023, kun sote-uudistuksen vaikutukset rahoitukseen tarkentuvat. Kun uudenlaisen vero- ja valtionosuuskertymän tulot ovat varmistuneet, voidaan määrittää hyvän käyttötalouden perusteet ja tavoitteet. Muutoksia verotuloihin tuo tulevaisuudessa kaivosvero ja odotettavissa oleva yhteisöveron positiivinen kehitys.

Talouden pitkän aikavälin suunnittelussa on ollut merkittävänä haasteena sote-kustannusten raju kasvu, joka kuitenkin poistuu vuoden 2023 alusta lukien hyvinvointialueuudistuksen myötä. Uudistus tuo kuitenkin ainakin alkuvaiheessa epävarmuutta kuntien taloudelliseen tilanteeseen erityisesti rahoitusasemaan. Kunnan tulopohja rakentuu pääsääntöisesti verotuloista ja valtionosuuksista. Hyvinvointialueuudistuksessa kuntien kunnallisverosta 12,64 %-yksikköä siirretään valtiolle, joka jakaa verotulot hyvinvointialueille tarveperusteisesti. Vastaavasti sosiaali- ja terveystalouden sekä pelastustoimen järjestämiseen liittyvät kustannukset siirtyvät pois kuntien vastuulta. Kuntien tuloja pienennetään siirtyviä kustannuksia vastaavasti alentamalla valtionosuuksia, kuntien osuutta yhteisöveron tuotosta sekä kunnallisveroa. Tulevien vuosien valtionosuuksien määrän lopullinen suuruus ei ole vielä tiedossa, mutta selvää on, että valtionosuudet tulevat kattamaan vain noin 10 prosenttia kunnan menoista.

Hyvinvointialueuudistuksen lisäksi kunnan taloudellisessa tilanteessa tulee olemaan paljon muuttuvia ja vaikeasti ennustettavia tekijöitä kuten Venäjän hyökkäyssota Ukrainaan, maailmatalouden tilanne, kustannusten voimakas nousu erityisesti energiahintojen osalta sekä yleinen korkotason nousu. Kunnan taloudessa on tämän vuoksi pidettävä lähtökohtana toimintakulujen kasvun hillitsemistä kustannusten nousupaineista huolimatta. Toimintakulujen suunnittelussa tulee myös etsiä aktiivisesti kustannussäästöjä, jotta yleistä kustannusten kasvua pystytään kompensoimaan.

Elinvoima

Vuonna 2022 valmistui kuntastrategiaan pohjautuva elinvoimaohjelma. Kuntastrategian ja elinvoimaohjelman tavoitteena on antaa suuntaviivat ja painotukset myös talouden kehittämistyölle. Yhtenä tärkeää asiana on hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen käytettävissä olevien resurssein ja keinoin. Satsaukset liikuntapaikkoihin ja terveisiin sekä turvallisiin kouluympäristöihin ovat parhaita ennaltaehkäisevää terveys- ja turvallisuustyön muotoja. Nämä edellä mainitut yhdessä työllisyyden kuntakoikeilun kanssa ovat kunnalta isoja investointeja tulevaisuuteen ja elinvoimaan. Vuonna 2022 valmistui Hiukan stadion ja rantarakennus. Tavoitteena on, että Hiukan alueesta muodostuu kokonaisuus, jossa voidaan toteuttaa kuntalaisen liikunta- ja virkistyspalveluita, ottelutapahtumia, konsertteja, kulttuuri-tapahtumia sekä tulevaisuudessa nykyistä monipuolisempaa majoitustarjontaa.

Elinvoimaa lisääviä tulevat olemaan uudet asemakaavahankkeet Leivolanlahden asuinalueen ja Maisemakallion vapaa-ajan rakentamisalueen osalta. Kunnan tulee jatkossakin panostaa hyvään maapolitiikkaan ja ennakoivaan kaavoitukseen.

Elinvoiman kasvattamisessa oma iso roolinsa on kunnassa tapahtuvalla yritystoiminnalla. Kaivosten toiminta tulee jatkossa kehittymään yhä merkittävämmäksi työnantajaksi ja sen osuus alueen bruttokansantuotteesta tulee kasvamaan huomattavasti. Matkailupuolen uudet investointihankkeet mahdollistavat toteutuessaan kapasiteetin kasvun ja samalla myös palvelukysynnän nousun. Myös uusia avauksia tarvitaan elinkeinorakenteen monipuolistamiseksi. Tällaiseksi voi tulevaisuudessa nousta valmisteilla oleva elokuvakeskuskonaisuus.

Riskit ja epävarmuustekijät

Kuntaliiton ohjeistuksen mukaan toimintakertomuksessa on arvioitava kunnan ja kuntakonsernin toiminnan laajuuteen ja rakenteeseen nähden merkittävimpiä riskejä ja epävarmuustekijöitä sekä muita toiminnan kehittymiseen vaikuttavia seikkoja. Kunnan toimintaan vaikuttavat yleensä mm. toiminnalliset riskit, rahoitus- riskit ja vahinkoriskit. Toiminnalliset riskit koskevat mm. henkilöstön osaamista ja saatavuutta, tietojärjestelmien toimivuutta, suhdannevaihteluita ja lainsäädännön muutoksia.

Koronaepidemia aiheutti akuutin globaalin kriisin, josta aiheutui Suomen yhteiskunnalle valtava määrä erilaisia riskejä. Tällä hetkellä vaikuttaa koronaviruksen aiheuttaman kriisin kesto rajoittuu terveys- ja turvallisuuden osalta kahteen vuoteen mutta sen vaikutukset logistiikkaketjuihin ja talouden tiettyihin osa-alueisiin tulee jatkumaan vuosia. Jatkossakin meidän oltava valmiina vakaviin pandemioihin ja niiden torjuntaan. Tähän liittyvien asioiden tulee olla huomioitu kuntien ja hyvinvointialueiden valmiussuunnitelmissa.

Venäjän aloittama hyökkäyssota Ukrainaan tuli pahaan aikaan juuri koronakriisistä toipuvalla maailmantaloudelle. Sodan luoma epävarmuus ja Venäjän arvaamattomuus on saanut energiamarkkinat sekaisin ja aiheuttanut hintojen sekä korkojen nopeaa nousua. Sota näyttää pitkittyvän ja sen vaikutukset tulevat olemaan hyvin kauaskantoisia maailmantaloudelle ja maiden välisille suhteille. Nämä

seuraukset tulevat aiheuttamaan pitkään epävakautta korko- ja rahoitusmarkkinoille sekä energian hinnoitteluun.

Pitkällä tähtäimellä haasteet liittyvät myös väestörakenteen kehitykseen. Ikääntymisestä johtuen kunnan huoltosuhte uhkaa heiketä ja tällä on vaikutusta kunnan asukasmäärään ja verokertymään. Tämä kehitys on hankala myös siksi, että ikääntymisen myötä sairastavuuden voidaan ennakoida lisääntyvän. Toisaalta tietyillä toimialoilla on pula osaavasta työvoimasta ja esim. matkailun ja kaivosalan kehitysnäkymät ja mahdollisuudet ovat alueella todella positiiviset ja houkuttelevat alueelle työikäistä väestöä. Sotkamo joutuu muiden kuntien tapaan kilpailemaan osaavasta työvoimasta. Tämä luo painetta palvelurakenteelle ja asuntotarjonnalle.

Toiminnallisena riskinä voidaan nähdä tulevaisuudessa puute ammattitaitoisesta ja koulutetusta henkilöstöstä. Tiettyihin tehtäviin (mm. varhaiskasvatuksenopettajat) on jo nyt rekrytointihaasteita. Kasvatavien osaamisvaatimukset merkitsevät haasteita myös kunnan nykyisen henkilöstön osaamiselle. Eläköityminen ja joidenkin alojen henkilöstön saatavuus voivat vaikuttaa osaamiseen ja tätä kautta palvelutoimintaan. Lisäksi erityisesti pienen kunnan riskinä on riippuvuus kriittisten osaamisalueiden avainhenkilöistä ja heidän työssään jaksamisesta.

Digitalisaation hyödyntäminen kunnan palveluprosesseissa voi edistää tuottavuutta ja helpottaa kuntalaisten asiointia. Robotiikan osuus palveluiden tuottamisessa tulee kasvamaan tulevaisuudessa. Asian kääntöpuolella ovat toimintavarmat järjestelmät ja tietoturvallisuusriskit.

Suurimmat vahinkoriskit liittyvät lumi- ja myrskyvahinkojen tuomiin riskitekijöihin, jolloin toiminnot jouduttaisiin järjestämään poikkeustilanteissa. Esimerkkinä tykkylumen aiheuttama sähkökatko voi vaarantaa monia sähköenergiasta riippuvaisia toimintoja ja kuntalaisten asumista.

Rahoitusriskinä ovat suuret korkovaihtelut. Kuntakonsernin lainakanta on toistaiseksi reilusti alle maankeskitason ja lisäksi kunta on sijoittanut Loiste-kaupan seurauksena saatuja myyntivoittoja, jotka toimivat osaltaan puskurina ja tuottoina tulevina vuosina. Sijoitustoiminta sisältää osaltaan sijoittamiseen liittyviä riskejä, jotka kunta pitää sijoitussuunnitelman mukaisesti maltillisina mutta lyhyellä aikajänteellä katsottuna osakekurssien vaihtelut voivat olla todella suuria ja näin ollen sijoitusten arvonalennuksetkin ovat hyvinkin mahdollisia.

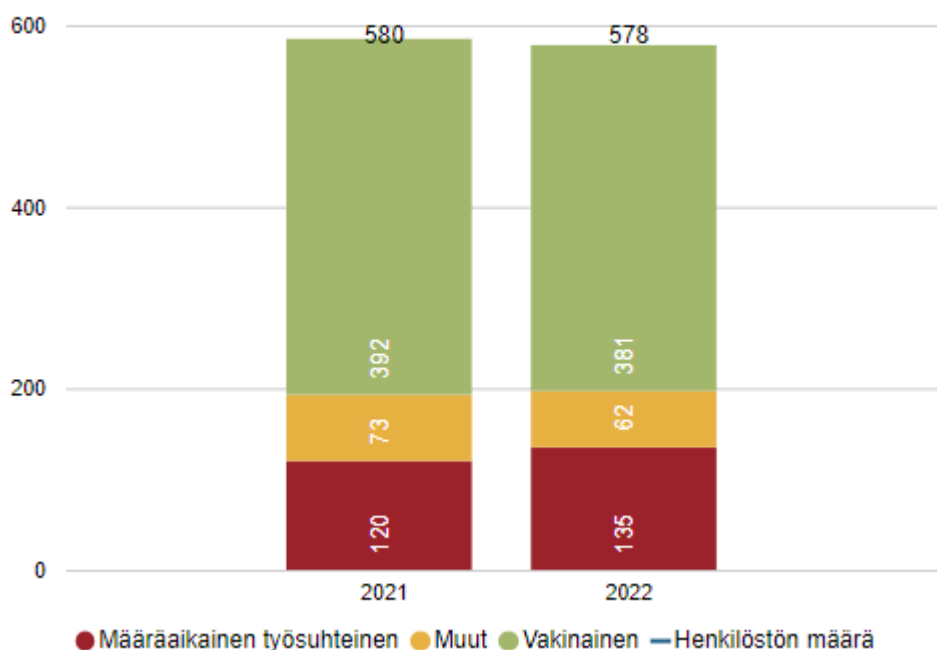
1.6. Henkilöstö

Sotkamon kunnan henkilöstömäärä 31.12.2022 oli 578 henkilöä. Kansalaisopiston osa-aikaiset tuntiopettajat ja sivutoimiset (yht. 90 hlöä) eivät ole henkilöstömäärässä mukana.

Toistaiseksi voimassa olevissa palvelussuhteissa työskenteli 66 % henkilöstöstä eli 381 hlöä (TP 2021: 67 % ja 392 hlöä), määräaikaisissa palvelussuhteissa 34 % ja 166 hlöä (TP 2021: 33 % ja 193 hlöä). Lisäksi työllistettyjä ja oppisopimuskoulutuksessa olevia oli 5 % henkilöstöstä eli 31 hlöä. Hallinnon toimialan henkilöstön osuus koko kunnan henkilöstöstä oli 31.12.2022 15 %, teknisen toimialan henkilöstön osuus 18 % ja sivistyksen toimialan henkilöstön osuus 68 %.

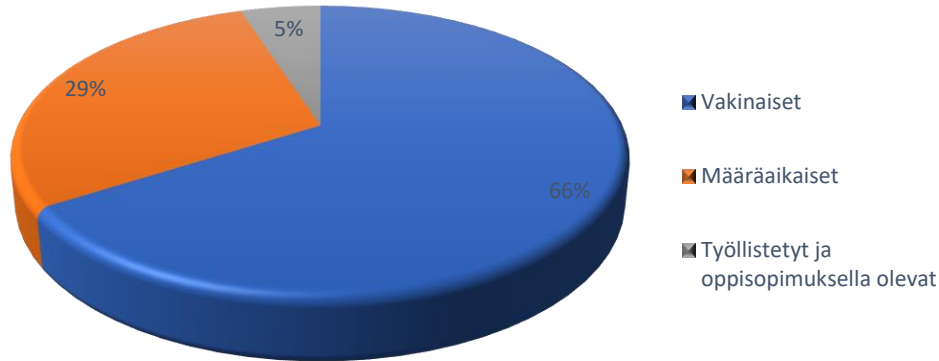
Tarkempi selvitys henkilöstöstä henkilöstökertomuksessa. Henkilöstötietojen raportointiin ja visualisointiin on käytetty Monetran talous- ja HR-raportointiratkaisu MonetTietoa.

Henkilöstön määrä

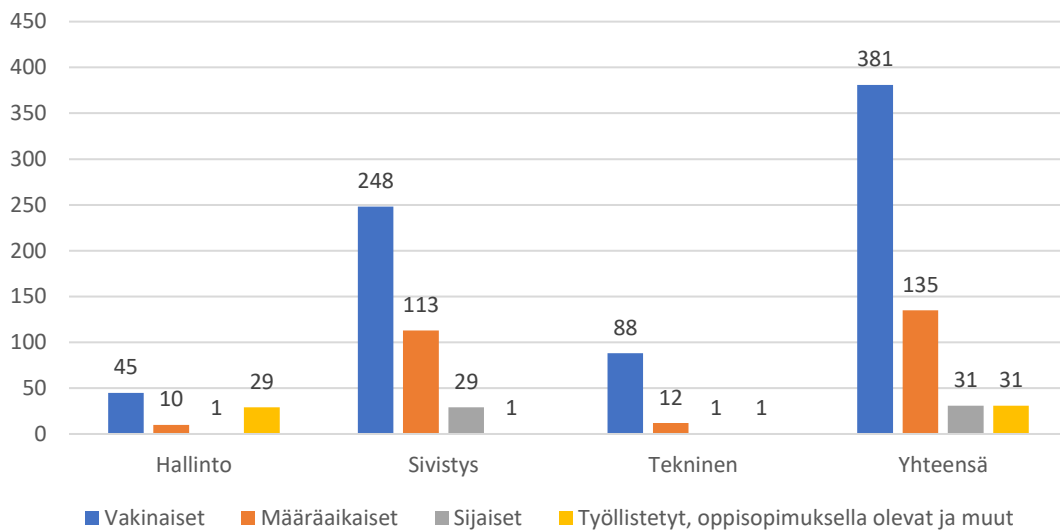
Taulukko 1. Henkilöstön lukumäärä 31.12. vuosina 2021 ja 2022. MonetTieto.

HENKILÖSTÖN PALVELUSUHTTEEN LUONNE 31.12.2022

Kaavio 1: Lähde MonetTieto.

HENKILÖSTÖN MÄÄRÄ TOIMIALOITTAIN 31.12.2022

	Hallinto	Sivistys	Tekninen	Yhteensä
Vakinaiset	45	248	88	381
Määräaikaiset	10	113	12	135
Sijaiset	1	29	1	31
Työllistetyt, oppisopimuksella olevat ja muut	29	1	1	31
YHTEENSÄ	85	391	102	578

Kaavio 2: Lähde MonetTieto.

1.7. Ympäristötekijät

Kunnan ympäristö- ja tekninen lautakunta toimii alueellaan ympäristöviranomaisena ja valvoo myös muita toimijoita lupa- ja valvontaviranomaisena. Sotkamon kunta on osaomistajana Ekokymppi Oy:ssä, joka osaltaan vastaa jätelain vaatimien vastaanottopisteiden ja jätteenkäsittelyn hoidosta kunnan alueella. Sotkamon kunnan vesihuoltolaitos huolehtii toimialueensa jäteveden puhdistamisesta.

Ympäristövalvontayksiköllä ei ole tiedossa kunnan taloudelliseen tulokseen, asemaan tai toiminnan kehitykseen olennaisesti vaikuttavia ympäristötekijöitä. Ennaltaehkäisevää ympäristövahinkojen ehkäisytyötä tehdään suunnitelmallisesti toteuttamalla neuvontaa ja ennako- ja jälkivalvontaa.

1.8. Elinkeinot ja elinvoima

- **Maanosto ja myynti**

Sotkamon kunta osti vuonna 2022 maata noin 47,2 hehtaaria ja käytti maa-alueiden hankintaan 832 792,10 €. Ostetusta maa-alueesta oli raakamaata 43,82 hehtaaria, loput olivat asemakaavoittuja virkistys- ja katualueita. Lisäksi kunta osti yhden asemakaavoitetun tontin. Raakamaan keskihinta oli noin 1,85 €/m². Maan myynnistä saadut tulot olivat vuonna 2022 yhteensä 689 105 €. Mydyt maa-alueet olivat yhtä haja-asutusalueella sijaitsevaa rakennuspaikan lisämaata lukuun ottamatta kaavan mukaisia tontteja tai tontin osia.

- **Elinkeinotoiminta**

Yritystoiminnan aloittamista tuettiin monipuolisesti tarpeen mukaisella neuvonnalla. Sotkamossa rekisteröityjen yritysten määrä oli samaa tasoa viime vuosiin nähden. Nettomääräisesti tapahtui selkeää kasvua yrityskannassa. Yrityskehittämistä toteutettiin myöntämällä yrityspalveluseleitä paikallisille yrityksille erilaisiin kehittämistarpeisiin. Hankepohjaista kehittämistä edistettiin kasvavassa määrin osallistumalla eri kehittämisorganisaatioiden kanssa elinkeinopuolen hankkeiden suunnitteluun ja toteutukseen. Yritysten omistajanvaihdoksia edistämällä saatiin jatkuvuutta paikalliseen yritystoimintaan. Yrityspalvelun toteutuksessa tehtiin monipuolisesti tarvelähtöistä yhteistyötä yrityspalveluverkoston eri toimijoiden kanssa. Aluemarkkinointia tehtiin messuilla, tapahtumissa ja erilaisille alueella vierailleville ryhmille järjestetyissä infoissa.

- **Matkailu**

Matkailun osalta jatkettiin E-Travel hankkeessa vuokatti.fi- matkailusivuston kehittämistä. Uudella sivustolla tuotiin myös esille ensimmäistä myytävää pakettia sivuston kautta. Se sisälsi Helsinki-Kajaani-Helsinki lennot ja majoituksen, joka nousee esille Expedia-varausjärjestelmästä. Vuokatti Destinaatiohankkeella jatkettiin kotimaan markkinointi vahvasti digikanavissa läsnä ollen sekä Vuokatti News lehteen luontomatkailukohteita esille nostaan. Vuokatin KV-kasvun kehittäminen-hankkeella tehtiin vahvaa kansainvälisen matkailun myyntityötä ja saatiin 5 uutta matkanjärjestäjää Hollannista, Saksasta, Iso-Britanniasta ja Alankomaista myymään alueen yrittäjien palveluita. Tiedolla johtamisen työkaluna otettiin käyttöön Sanoma Median Brand Tracking ja Visitorlyt Matkailullinen vetovoima tutkimus. Lisäksi tehtiin yhteistyössä Suomen Kyselytutkimuksen kanssa yrittäjä ja sidosryhmiä koskeva kysely Vuokatin matkailumarkkinoinnin kehittämiseksi. Majoitustilastojen käyttöasteiden osalta jatkettiin koko vuoden tuloksella Suomen 4. sijalla Helsingin, Tampereen ja Turun jälkeen.

- **Sotkamo 375-juhlavuosi**

Sotkamon kunta täytti 375 vuotta v. 2022. Erilaisia tapahtumia järjestettiin joko kunnan toimesta tai yhteistyössä kunnan kanssa pitkin vuotta yli 50, joista mainittakoon Club For Fiven konsertti Hiidenportissa, Kainuun kirjamesut, Kainuun Four Seasons -elokuvafestivaali, Sotkamo-päivän viikonloppu useine konsertteineen, Hiukan valotapahtuma, neljä taidenäyttelyä, Talvisota -musiikillinen esitys sekä Hiukan lauluillat.

Tapahtumissa (museokäynnit pois lukien) kävi noin 26 000 henkilöä. Koko vuoden kulttuuritapahtumien kustannukset asukasta kohti olivat noin 10 €.

Juhlavuonna julkistettiin kaksi kilpailua: Sotkamo-aiheisten novellien kirjoituskilpailu sekä Sotkamo-aiheisten sävellysten kilpailu. Novelleista koottiin Yli sinisten vaarojen -novellikokeelma. Voittajasävellykset julkistettiin uudenvuoden konsertissa.

Varhaiskasvatukselle, perusopetukselle sekä lukiolle laadittiin ja hyväksyttiin KOP KOP KOPS -kulttuuriohjelmaa, jota testataan lukuvuonna 2022–2023. Sotkamon kulttuuriohjelman työstäminen aloitettiin ja se valmistuu keväällä 2023.

Taiteen edistämiskeskukselta (Taike) saatiin 75 000 € Harvaan asuttujen alueiden HaMa-hankerahoitusta, jonka avulla tehdään vuoden 2023 aikana ympäristötaidetta HaMa-alueeseen kuuluville kylille Tipasojalle, Heinämäelle, Juurikkalahdelle ja Ontojoelle osallistaen kyläläisiä. Kainuun liitosta saatiin OKM:n rahoitusta ja Tulevaisuusrahaston rahoitusta yhteensä 11 000 euroa Kainuun kirjamesujen järjestämiseen.

Kansainvälinen toiminta sai koronan jälkeen uutta intoa, kun ystävyyskaupunki Isny Im Allgäusta, Saksasta, kävi 34 vierasta Sotkamossa. Vieraista muodostettu Isнын kaupungin puhallinorkesteri esiintyi kolmessa eri tilaisuudessa heinäkuussa.

Tapahtumien markkinointia varten suunniteltiin ja julkaistiin puhelimiin ladattava applikaatio, Sotkamo App, jossa tapahtumien lisäksi on muun muassa Sotkamon nähtävyyksiä.

Sotkamon kulttuuritarjonnassa yhdistetään sujuvasti osaavaa ja merkittävää paikallista kulttuuri- ja taideosaamista muualta tuotavaan kulttuuri- ja taidetarjontaan. Osaamispääoman lisääminen omalle paikkakunnalle on pitkäjänteisen kulttuurityön edellytys. Myös yhteistyö ruumiinkulttuurin eli liikunta- ja urheilutoiminnan kanssa on erityisen tärkeää.

- **Urheilu, liikuntapaikat ja liikunta**

Sotkamon kunta järjesti yhteistyössä Kainuun Liikunnan kanssa Nuorten talviolympiafestivaalit (EYOF) Vuokatissa 20.-25.3.2022. Lisäksi kilpailupaikkoina toimivat Lahti ja Kajaani. Kilpailuihin osallistui 46 eri maasta lähes 1000 urheilijaa, jotka olivat 14–18-vuotiaita. Kilpailujen järjestämistä varjosti korona, jonka takia kilpailuja siirrettiin kahdesti ja valmistelu-aika venyi 6 vuoteen. Ennen kisoja alkanut Ukrainan sota toi vielä lisää haastetta järjestelyihin, jonka vuoksi Venäjä ja Valko-Venäjä eivät osallistuneet maaliskuun kisoihin. EYOF tapahtuma tavoitti urheilijoiden lisäksi ison määrän Sotkamolaisia ja Kainuulaisia lapsia ja nuoria. Ennen kisoja järjestetyssä koulukiertueessa Kainuussa tavoitettiin noin 2500 lasta ja nuorta seitsemässä eri Kainuun kunnassa. Maakuntakerroksen iltatapahtumissa oli 1200 osallistujaa ja kisaviikkojen aikana yhteensä 3600 koululaista kävi katsomassa kisoja.

Kansalainvälistä näkyvyyttä kisat saivat urheilijoiden lisäksi kansainvälisen medialeirin kautta sekä medianäkyvyydellä yli 25 maahan. EYOF tapahtuma sai myös runsaasti kansainvälistä näkyvyyttä mediassa. Kisatapahtumia myös striimattiin ja eniten katsotuimmat striimauslajit olivat short track, taitoluistelu ja tyttöjen jääkiekko. Tapahtuman toteuttaminen ei olisi onnistunut ilman talkoolaisia, joita

tapahtumassa oli yli 1000, joista puolet olivat alle 29-vuotiaita nuoria. Kisoihin osallistuneilta joukkueilta ja eri organisaatioita saatu palaute kisojen järjestelyistä oli pääosin positiivista. Erityiskiitosta saivat nopea reagointikyky eri asioihin, majoituksen taso, ympäristövastuullisuus ja olosuhteet.

Sotkamossa järjestettiin myös perinteisesti useita pienempiä tapahtumia, joiden avulla pyrittiin toteuttamaan laajan hyvinvointikertomuksen tavoitetta *asukkaiden hyvinvointia tukevien toimien lisääminen ja pahoinvoinnin ennaltaehkäisy* sekä talousarviotavoitetta *Edistetään hyvinvointia ja vähennetään edelleen koronarajoitteista aiheutuvia haittoja lasten ja nuorten, työikäisten sekä ikäihmisten kohdalla*. Näitä tapahtumia olivat mm. Hyvinvointi viikonloppu, Kunnon Vappu, Lasten päivä, Korpikansa Seikkailu -kuntotestauskiertue.

Kansalaisopiston liikunnan kurssitarjonnassa huomioitiin kaiken ikäiset kuntalaiset ja soveltava liikunta. Liikunnankurssitarjontaa kehitettiin ja uusia kursseja olivat mm. Zumba, Swimrun ja Turina-tuvan tuolijumppa. Liikuntakurssien lisäksi tarjosimme erilaisia luentoja liittyen hyvinvointiin, liikuntaan ja retkeilyyn.

Liikunnan edistämisen toimenpiteitä edellä mainittujen lisäksi olivat joulukuussa 2022 aloitettu TARMOKAS-hanke, jolla vahvistetaan Tenetin koulun liikkuva koulu toimintaa. Pohjois-Suomen aluehallintovirasto myönsi hankkeelle kehittämisavustusta 30 500 euroa. Hankkeen kustannusarvio on 62 300 euroa ja hanke päättyy 29.12.2023.

Liikuntapaikkoja kehitettiin laajan hyvinvointikertomuksen tavoitteen *Toimivat, monipuoliset ja houkuttelevat palvelut* ja kuntastrategian tavoitteen *Asukkaiden hyvinvointi* mukaan rakentamalla uusia liikuntapaikkoja sekä kunnossapitämällä olemassa olevia. Sotkamon kunta rakensi skeitti- ja pumptrack-puiston, jonka kustannukset olivat 227 034 euroa ja hankkeelle myönnettiin valtionavustusta 60 000 euroa. Hiukkaan valmistui uusi pesäpallstadionin katsomo ja rannan huoltorakennus. Vesistömatkailua lähdettiin kehittämään VEKE-hankkeella ja hanke jatkuu 30.10.2023 saakka. Lisäksi useita kohteita kunnostettiin investointiohjelmaan varatulla reittien kunnostuksen ja lähiliikunta-alueiden kalusteet määrärahalta.

1.9. Hyvinvoinnin, terveyden ja turvallisuuden edistäminen

Kuntalain 1 §:n mukaan kunta edistää asukkaidensa hyvinvointia ja alueensa elinvoimaa sekä järjestää asukkailleen palvelut taloudellisesti, sosiaalisesti ja ympäristöllisesti kestäväällä tavalla (Kuntalaki 410/2015). Suurin osa asukkaiden hyvinvointia rakentuu sosiaali- ja terveyspalveluiden ulkopuolella, ja tästä syystä hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen on kaikkien toimialojen yhteinen tehtävä. Hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen vastuutahona Sotkamossa toimivat kunnan hyte-työryhmä sekä kunnan hyvinvointijaosto.

Sotkamon kuntaan palkattiin 1.4.2022 alkaen hyvinvointikoordinaattori huolehtimaan hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen yhteistyöstä. Hyvinvointikoordinaattorin tehtävänä on edistää kuntalaisten hyvinvointia yhteistyössä kunnan eri toimialojen, järjestöjen sekä muiden alueellisten toimijoiden ja viranomaisten kanssa.

Asukkaiden hyvinvointia ja alueellista elinvoimaa tarkastellaan hyvinvointikertomuksen avulla. Hyvinvointikertomus on tiivis kuvaus hyvinvoinnista ja terveydestä sekä niiden edistämisestä kunnassa ja se ohjaa kunnan hyvinvointipolitiikkaa. Sotkamon kunnanvaltuusto hyväksyi laajan hyvinvointikertomuksen 2017–2021 ja hyvinvointisuunnitelman 2022–2025 1.11.2022 kokouksessa (§ 86) osaksi toiminnan ja talouden strategista suunnittelua.

Vuonna 2022 toteutettuja asukkaiden hyvinvointia edistäviä toimenpiteitä on esitetty painopisteittäin alla olevassa kuvassa.

1.10. Työllisyys

Kainuun työllisten määrä vuonna 2021 oli 27 386. Sotkamossa työllisten määrä kasvoi 116 hengellä vuodesta 2020 vuoteen 2021. Vuoden 2021 työllisyysaste Sotkamossa oli 77,1 %. Vuoden 2022 tietoa ei ole vielä saatavilla.

Kainuussa oli joulukuun 2022 lopussa 3 082 työtöntä työnhakijaa. Vuodentakaiseen verrattuna työttömyys pieneni Kainuussa 8 % (253), mikä on viidenneksi eniten koko maassa. Koronakriisiä edeltävään vuoteen 2019 joulukuun loppuun verrattuna työttömyys laski 13 %. Joulukuussa 2022 Sotkamossa oli 287 työtöntä, kun vuotta aiemmin työttömiä oli 318 ja kaksi vuotta aiemmin 376. Koronakriisiä edeltävään vuoteen 2019 verrattuna työttömien määrä on vähentynyt 73 henkilöllä.

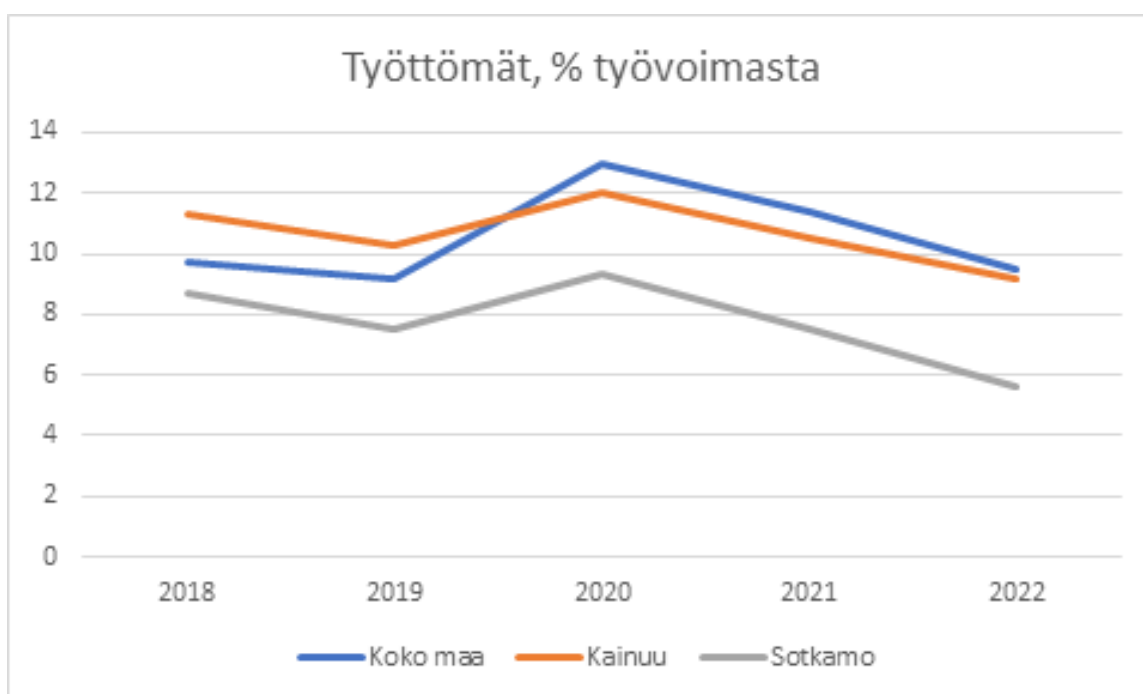
Vuoden 2022 lopussa työttömyys väheni Kainuussa eniten yli 50-vuotiailla, 13 % (207). Pienennystä tuli myös alle 25-vuotiailla nuorilla, 10 % (40), ja 2549-vuotiailla, 1 % (6). Nuoria oli kuukauden lopussa 12 % työttömistä työnhakijoista. Nuorten työttömyysaste oli Kainuussa 14,2 % ja vaihteli kunnittain Sotkamon 6,3 %:n ja Suomussalmen 18,9 %:n välillä.

Nuorisotyöttömyys keskittyy Kajaaniin, jossa asui kuun lopussa 68 % Kainuun nuorista työttömistä. Kajaanissa nuorten työttömyysaste oli 14,5 %. Nuorista työttömistä kuhmolaisia oli 9 %, suomussalmelaisia 8 % ja sotkamolaisia 5 %. Muiden kuntien osuus nuorista työttömistä oli yhteensä 10 %.

Joulukuun 2022 lopussa pitkäaikaistyöttömiä Kainuussa oli 564, mikä on 8 % vähemmän (50) kuin vuoden 2019 joulukuussa. Vuoden takaisesta pitkäaikaistyöttömyys laski 25 % (183). Miehiä pitkäaikaistyöttömistä oli 64 %. Pitkäaikaistyöttömistä yli 50-vuotiaita oli 64 %, 3049-vuotiaita 28 % ja alle 30-vuotiaita 8 %. Yli 60-vuotiaita oli 37 %. Vuoden 2022 keskiarvon mukaan Sotkamossa pitkäaikaistyöttömiä oli n. 13 % työttömistä.

Työttömistä työnhakijoista rakennetyöttömiä oli 1 502 henkilöä eli 49 %. Rakennetyöttömyys pieneni 12 % (199) edellisvuodesta. Vuoden 2022 keskiarvon mukaan Sotkamossa rakennetyöttömiä oli n. 44 % työttömistä.

Vuoden keskiarvon mukaan Sotkamossa työttömien osuus työvoimasta oli koko maata ja Kainuuta edelleen selkeästi pienempi. Sotkamossa työttömyysaste oli alimmillaan elokuussa 2022 4,5 %.

Kainuun työllisyyden kuntakokeilussa työnhakija-asiakkaita oli vuoden 2022 lopussa 3201 henkilöä. Työttömänä heistä oli joulukuun lopussa 1620 henkilöä. Kuntakokeilussa oli 51 % kaikista kainuulaisista työnhakija-asiakkaista. Sotkamon kokeilutoimiston työnhakija-asiakkaana vuoden 2022 lopussa oli 291 henkilöä. Työttömiä tai lomautettuja alle 25-vuotiaista oli 17, 25–29-vuotiaista 19, 30–49-vuotiaista 44 ja 50-v. tai vanhemmista 38.

Vuonna 2022 Kainuun työllisyyden kuntakokeilu sijoittui valtakunnalliseen kärkipäähän kaikilla työllisyyden kuntakokeilun mittareilla. Vuonna 2022 Kainuun kuntakokeilussa työllistymissuunnitelma tehtiin keskimäärin 97 prosentille työttömistä työnhakijoista ennen työttömyyden ylittymistä yhdellä kuukaudella, mikä oli valtakunnan paras tulos. Aktivointiaste oli keskimäärin 40,5 prosenttia, mikä oli kolmanneksi paras tulos kuntakokeilujen vertailussa. Parhaiten kaikista kuntakokeilualueista Kainuu pärjäsi myös, kun katsotaan kolme kuukautta ja kuusi kuukautta ylittävien työttömyyksien osuutta kolme kuukautta ja kuusi kuukautta aikaisemmin alkaneista työttömyyksistä (virta yli 3 kk työttömyyteen ja

virta yli 6 kk työttömyyteen). Kainuu pärjäsi erinomaisesti myös käynnissä olevien työttömyysjaksojen keskimääräisen keston vertailussa.

Sotkamon kokeilutoimiston osalta työllistymissuunnitelmat saatiin tehtyä 98 prosentille työttömistä työnhakijoista ennen työttömyyden ylittymistä yhdellä kuukaudella. Kuntakokeilun kohderyhmän aktiivointiaste oli Sotkamossa 49,3 % ja pitkäaikaistyöttömien 29,5 %. Virta yli 3kk työttömyyteen oli 28 % ja yli 6kk osalta 13 %. Työttömyysjaksojen keskimääräinen kesto kokeilun kohderyhmän osalta oli vuonna 2022 22 viikkoa. Tuloksellisesti päätyneiden työnhakujen keskiarvoinen määrä kuukaudessa kasvoi kokeilussa hieman vuoden 2022 aikana. Palkkatuella työllistämisiä alkoi vuonna 2022 Sotkamossa kuntakokeilun ja TE-toimiston päätöksillä yhteensä 72 kpl, joista yrityksissä 48 kpl. Alkaneita starttirahapäätöksiä vastaavasti oli reilu kymmenen.

Hyvät tulokset näkyvät myös Kainuun kuntien työmarkkinatukien maksuosuuksien laskuna. Tähän on vaikuttanut mm. hyvä työllisyystilanne, työttömien ja erityisesti pitkäaikaistyöttömien määrän lasku, asiakkaiden aktiivinen ohjaaminen palveluihin ja asiaan kuuluville etuuksille sekä eläköityminen. Lähi-palveluilla on ollut myös merkitystä asiakkaiden todellisten palvelutarpeiden tunnistamiseksi. Vuonna 2022 Kainuu oli ainoa Suomen maakunta, jonka työmarkkinatuen kuntaosuudet olivat vuotta 2019 matalammalla tasolla. Koko maakunnan tasolla tehtiin säästöjä yli miljoona euroa vuoteen 2021 verrattuna.

Vuonna 2022 Sotkamon kunnan osarahoittaman työmarkkinatuen maksuosuus oli 285 286 euroa, kun vuonna 2021 osuus oli 440 180 euroa. Kustannukset vähenivät edelliseen vuoteen verrattuna 154 894 euroa eli 35,19 %. Maksuosuudet toteutuivat hienosti 144 714 euroa alle budjetoidun.

Sotkamon kunnan työllistämisen kuntalisäpäätöksiä tehtiin vuonna 2022 13 kappaletta, joista kolme kohdentui oppisopimustyöllistämiseen. Vuoden 2022 kuntalisät kohdentuivat yritystyöllistämiseen. Jatkossa kuntalisän mahdollisuutta markkinoidaan työnantajille tehokkaammin.

Palkkatukityöllistämiseen ja velvoitetyöllistämiseen varattiin vuodelle 2022 480 000 euroa. Palkkakuuluihin käytettiin vuonna 2022 447 959 euroa. Sotkamon kunta työllisti 37 henkilöä eri pituisiin työsuhteisiin. Velvoitetyöllistettäviä henkilöitä tästä määrästä oli 10 henkilöä. Palkkatuella on erityisesti tuettu osatyökykyisten työllistymistä. Työtehtäviä työllistetyille on löytynyt hyvin kunnan eri yksiköistä. Palkkauskuluihin saatiin valtion palkkatukea noin puolet.

Sotkamon kunta on osarahoittanut vuonna 2022 maakunnallista Opinnollistamisella osaamista Kainuuseen ESR-hanketta. Hanketta hallinnoi ajalla 1.1.2022–31.12.2023 Kajaanin Ammattikorkeakoulu, mutta kehitystyötä on tehty tiiviissä yhteistyössä Kainuun kuntien työllisyyspalveluiden kanssa. Opinnollistamisella tarkoitetaan osaamisen kehittämistä muuten kuin opiskelemalla päätoimisesti oppilaitoksessa. Työtehtäviä voidaan opinnollistaa esimerkiksi palkkatyössä, palkkatuetussa työssä, työkokouksissa tai kuntouttavan työtoiminnan työtoimintajakson aikana. Opinnollistamisen avulla pyritään vahvistamaan kuntalaisten osaamista ja tuomaan sitä näkyväksi.

Toimintakeskuksessa toteutettiin erilaisia ryhmä- ja työtoimintoja asiakkaiden palvelutarpeiden mukaisesti osittain myös OPH-hankerahoituksella. Toimintakeskuksessa oli vuoden 2022 aikana keskimäärin 20–25 asiakasta kuukausittain. Toteutetun palautekyselyn perusteella suurin osa vastaajista (74 %) koki, että toiminta vastasi täysin heidän odotuksiansa. Myös saatuun ohjaukseen vastaajat olivat tyytyväisiä (89 %). Positiivista palautetta tuli erityisesti siitä, että toiminta on antanut tekemistä arkeen (90 %) ja mahdollisuuden luoda sosiaalisia kontakteja (82 %). Lisäksi henkilökunta koettiin mukavaksi ja auttavaiseksi. Työllisyyspalveluiden henkilöstökustannuksissa saatiin säästöä vuoden 2022 aikana hankerahoitusten myötä.

Lähteet: Tilastokeskus, Työllisyyskatsaus 2019–2022, TEM työnvälitystilasto ja Kelasto

1.11. Sisäinen valvonta ja riskienhallinta

Kuvaus sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämisestä

Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan tavoitteena on varmistaa, että kunnalle ja kuntakonsernille asetetut tavoitteet saavutetaan ja että toiminta on tuloksellista. Sisäinen valvonta on osa kunnan johtamisjärjestelmää sekä kunnan johdon ja hallinnon työväline, jonka avulla arvioidaan asetettujen tavoitteiden toteutumista, toimintaprosesseja ja riskejä. Riskienhallinnalla tarkoitetaan järjestelmällisiä menettelytapoja, joiden avulla tunnistetaan ja kuvataan kunnan ja kuntakonsernin toimintaan liittyviä riskejä, arvioidaan riskien merkittävyyttä ja toteutumisen todennäköisyyttä sekä määritellään toimittavat riskien hallitsemiseksi, valvomiseksi ja raportoimiseksi.

Kunnanvaltuusto hyväksyi 29.4.2019 § 34 Sotkamon kunnan sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan perusteet ja kunnanhallitus hyväksyi 4.6.2019 § 119 Sotkamon kunnan sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan ohjeet sovellettavaksi 1.8.2019 alkaen.

Tilikaudella otettiin käyttöön sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan sähköinen arviointitapa ja valmistettiin tietotilinpäätös- ja tiedonhallintamalliraporttien käyttöönottoa Digiturvamallissa.

Säännösten, määräysten ja päätösten noudattaminen

Lakeja ja säädöksiä noudatettiin pääsääntöisesti hyvin tilikauden aikana.

Kunnanhallitus ja muut toimielimet ovat valvoneet ensisijaisesti saamiensa raporttien ja viranhaltijapäätösten perusteella, että toiminnassa noudatetaan lakeja ja muita säännöksiä sekä toimitaan päätösten mukaisesti. Lainmukaisuuden ja oikeellisuuden varmistamiseksi päätökset on perusteltu. Sisäinen tarkkailu on toteutettu normaalina viranhaltija- ja esimiestyönä, jolla on varmistettu tehtävien hoitaminen oikea-aikaisesti ja hyväksyttävästi.

Tavoitteiden toteutuminen, varojen käytön valvonta, tuloksellisuuden arvioinnin pätevyys ja luotettavuus

Talousarvion mukaiset toiminnalliset tavoitteet ovat toteutuneet pääsääntöisesti hyvin. Osa toiminnallisista tavoitteista on ollut jatkoa edelliseltä tilikaudelta ja tai jatkuvat seuraavalla tilikaudella.

Vuosittaisia seuranta- ja raportointikäytäntöjä on noudatettu. Sitovien tavoitteiden strategianmukaisuuteen, arvioitavuuteen ja mitattavuuteen on kiinnitetty edelleen huomiota. Toimialat ovat huomioineet kunnan keskeiset strategiat ja niissä esitetyt toimenpiteet ja tavoitteet.

Toiminnan tuloksellisuuden arviointi on ollut osa talousarvion ja mahdollisen toimintasuunnitelman toteuttamista. Toimialueiden kokouksissa, johtoryhmän kokouksissa, esihenkilöpalavereissa, työyksiköiden palavereissa ja muissa keskusteluissa on seurattu talousarvion tavoitteiden toteutumista ja tuloksellisuutta. Toiminnan tuloksellisuuden arviointia tehdään jatkuvana omiin asetettuihin tavoitteisiin nähden sekä muun muassa valtakunnallisia vertailuja seuraamalla. Tilivelvolliset ovat valvoneet, että toiminnassa noudatetaan talousarviota ja taloussuunnitelmaa sekä niihin liittyviä tavoitteita.

Kainuun sote-kuntayhtymän ja Kainuun liiton tuottamat seuranta-aineistot ovat olleet asianmukaisesti saatavilla. Taloushallinnon järjestelmillä on vastattu siitä, että kirjanpito ja sisäinen laskenta on hoidettu hyvän kirjanpitotavan mukaisesti ja että kirjanpito on ajan tasalla. Tositteiden tarkastaminen ja hyväksyntä on tehty siten, että vaarallisia työyhdistelmiä ei pääse syntymään. Ostolaskuissa sähköinen tarkastus ja hyväksyminen ovat varmistaneet toimintaketjun.

Omaisuuuden hankinta, luovutukset ja hoidon valvonta

Hankinnat on toteutettu hankintalain ja hankintoja koskevan delegoinnin mukaisesti. Hankinnoista on tehty hankintapäätökset Dynasty-tiedonhallintajärjestelmään.

Sopimustoiminta

Sopimusten hallinta ja valvonta on osa toiminnasta vastaavien viranhaltijoiden oman vastualueen johtamista. Pääosa sopimuksin hankittavista palveluista edellyttää viranomaisvalvontaa (esim. palvelutarjoajan hyväksyminen palvelutuottajaksi tai säädöksiin määritellyt säännölliset valvontakäynnit). Lautakunnat hallitsevat vastualueensa sopimuksia hyväksymällä itse osan sopimuksista. Sopimushallinta päivitettiin Dynasty 10.1. versioon. Sopimushallinnan käyttöä tulee edelleen laajentaa vuonna 2023.

Arvio sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämisestä

Kunnan sisäinen valvonta on järjestetty tilikaudella hallintosäännön ja siitä johdettujen delegointipäätösten sekä sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan perusteiden ja ohjeiden mukaisesti.

Hyvä hallintotapa toteutuu pääsääntöisesti kaikessa toiminnassa sekä päätöksenteossa. Tilikaudella hallinnon ja sivistyksen toimialat päivittivät delegoidun erityispäätäväaltansa.

Keskeiset johtopäätökset ja sisäisen valvonnan kehittäminen taloussuunnittelukaudella

Vuoden 2022 sisäisen valvonnan arvioinnin teki 13 vastuuhenkilöä. Hallinnon toimialalta arviointeja saatiin neljä, ympäristö- ja teknisen toimialalta viisi ja sivistyksen toimialalta neljä. Arviointien mukaan kunnan yksiköissä tietoisuus sisäisestä valvonnasta ja riskienhallinnasta on kasvanut. Parannettavaa arvioinnin mukaan on muun muassa systemaattisen riskienkartoituksen toteutuksessa ja suoritettujen riskienarviointien tulosten raportoinnissa.

Yksikköjen vastuuhenkilöiden mukaan yksiköissä ei ole vuoden 2022 arvioinnin mukaan tiedossa olennaisia sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan asioita, jotka pitäisi tuoda toimintakertomuksessa esille.

Talousarviokaudella järjestettiin kaikille esihenkilöille sisäisen valvonnan ja riskien hallinnan koulutusta. Taloussuunnittelukaudella riskienhallintaa kehitetään edelleen ottamalla käyttöön riskein hallinnan työkaluja ja raportoimalla sisäisen arvioinnin tuloksista säännönmukaisesti.

1.12. Tilikauden tuloksen muodostuminen ja toiminnan rahoitus

Tässä osiossa on esitetty tuloslaskelma, tase ja rahoituslaskelma toimintakaudelta. Lisäksi on esitetty edellisen vuoden vertailu ja tunnusluvut.

TULOSLASKELMA JA SEN TUNNUSLUVUT

Ulkoinen (1000 €)	2022	2021
Toimintatuotot	12 997	12 102
Valmistus omaan käyttöön	24	28
Toimintakulut	-90 365	-87 503
Toimintakate	-77 344	-75 373
Verotulot	45 276	42 395
Valtionosuudet	30 967	28 619
Rahoitustuotot ja -kulut	3 268	3 901
Korkotuotot	1	2
Muut rahoitustuotot	5 710	4 869
Korkokulut	-144	-229
Muut rahoituskulut	-2 299	-741
Vuosikate	2 167	-458
Poistot ja arvonalentumiset	-4 106	-3 066
Satunnaiset tuotot	471	
Satunnaiset kulut		
Tilikauden tulos	-1 468	-3 524
Poistoeron kirjaukset	82	82
Tilikauden ali-/ylijäämä	-1 386	-3 442

Tuloslaskelman tunnusluvut	2022	2021
Toimintatuotot/Toimintakulut, %	14,4 %	13,8 %
Vuosikate/Poistot, %	52,8 %	-14,9 %
Vuosikate, €/asukas	209	-44
Asukasluku	10 352	10 343

Toimintakate

Toimintakate on toimintatuottojen ja – kulujen erotus

Toimintatuotot/Toimintakulut, %

= $100 \times \text{Toimintatuotot} / (\text{Toimintakulut} - \text{valmistus omaan käyttöön})$

Tunnusluku osoittaa, kuinka paljon käyttötalouden toimintakuluista katetaan maksu- ja myyntituotoilla. Saatu prosenttiosuus vähennettynä sadasta puolestaan osoittaa mikä osuus toimintakuluista rahoitetaan verotuloilla ja valtionosuuksilla.

Vuosikate/Poistot, %

= $100 \times \text{Vuosikate} / \text{Poistot ja arvonalentumiset}$

Osoittaa tulorahoituksen, joka jää käytettäväksi investointeihin, poistoihin ja lainan lyhennyksiin. Vuosikate on keskeinen kateluku arvioitaessa tulorahoituksen riittävyyttä. Kun tunnusluvun arvon on 100 % tai sitä suurempi, voidaan kunnan tulorahoituksen katsoa olevan riittävä tai ylijäämäinen. Kunnan talous on heikkenevä ja kunta velkaantuu, kun vuosikate on keskimääräistä poistonalaista investointitasoa alempi. Jos vuosikate on negatiivinen, on kunnan tulorahoitus heikko.

Vuosikate, €/asukas

Tunnusluku on yleisesti käytetty tulorahoituksen riittävyyden arvioinnissa. Tunnusluku kertoo tilikaudelle jaksotettujen tulojen ja menojen erotuksen. Keskimääräistä, kaikkia kuntia koskevaa tavoitearvoa ei voida asettaa.

TOIMINNAN RAHOITUS

1 000 €	2022	2021
TOIMINNAN RAHAVIRTA		
Vuosikate	2 166	-458
Satunnaiset erät	472	
Tulorahoituksen korjauserät	-510	-738
TOIMINNAN RAHAVIRTA	2 128	-1 196
INVESTOINTIEN RAHAVIRTA		
Investointimenot	-10 833	-9 585
Rahoitusosuudet investointimenoihin	561	796
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutusvoitot	747	746
INVESTOINTIEN RAHAVIRTA	-9 525	-8 043
TOIMINNAN JA INVESTOINTIEN RAHAVIRTA	-7 397	-9 239
RAHOITUKSEN RAHAVIRTA		
Antolainauksen muutokset	0	14
Antolainasaamisten lisäys	0	14
Antolainasaamisten vähennys	0	0
Lainakannan muutokset	147	-1 487
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	4 000	6 000
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-3 853	-3 487
Pitkäaikaisten lainojen nettomuutos +/-	147	2 513
Lyhytaikaisten lainojen muutos	0	-4 000
Oman pääoman muutokset	0	0
Muut maksuvalmiuden muutokset	-4 030	-729
Toimeksiantojen varojen ja pääomien muutokset	23	-17
Saamisten muutos	-2 160	425
Korottomien velkojen muutos	-1 893	-1 137
RAHOITUKSEN RAHAVIRTA	-3 883	-2 202
RAHAVAROJEN MUUTOS	-11 280	-11 441
VAIKUTUS MAKSUVALMIUTEEN	-11 280	-11 441
Rahavarat 31.12.	39 254	50 534
Rahavarat 1.1.	50 534	61 975

Rahoituslaskelman tunnusluvut	2022	2021
Toiminnan ja investointien rahavirran kertymä 5 vuodelta, milj. €	20 719	28 201
Investointien tulorahoitus	24,7 %	-6,2 %
Laskennallinen lainanhoitokate	0,7	-0,1
Lainanhoitokate	0,6	-0,1
Kassan riittävyys, pv	135	186
Asukasluku 31.12.	10 352	10 343

Toiminnan ja investointien rahavirta kertymä

= Rahoituslaskelman toiminnan ja investointien rahavirta – välituloksen 5 vuoden kertymä

Tunnusluku ilmaisee paljonko rahavirrasta jää nettoantolainaukseen, lainojen lyhennyksiin ja kassan vahvistamiseen ja negatiivinen (alijäämäinen) määrä ilmaisee se, että menoja joudutaan kattamaan joko olemassa olevia kassavaroja vähentämällä taikka ottamalla lisää lainaa.

Investointien tulorahoitus, %

= $100 \times \text{Vuositake} / \text{Investointien omahankintameno}$

Tunnusluku ilmaisee, kuinka paljon investointien omahankintamenosta on rahoitettu tulorahoituksella. Tunnusluku vähennettynä sadasta osoittaa prosenttiosuuden, mikä on jäänyt rahoitettavaksi pääomarahoituksella eli pysyvien vastaavien hyödykkeiden myynnillä, lainalla tai rahavarojen määrän vähentämällä.

Laskennallinen lainanhoitokate

= $(\text{Vuositake} + \text{Korkokulut}) / (\text{Korkokulut} + \text{Laskennalliset lainanlyhennykset})$

Laskennallinen lainanhoitokate kuvaa kunnan kykyä hoitaa lainoista aiheutuvia velvoitteita. Laskennalliset lainanlyhennykset saadaan jakamalla taseen lainat kahdeksalla, mikä kuvaa oletettua jäljellä olevaa laina- aikaa. Lainoihin luetaan korolliset pitkäaikaiset ja lyhytaikaiset lainat, kuten kuntatodistukset.

Lainanhoitokate

= $(\text{Vuositake} + \text{Korkokulut}) / (\text{Korkokulut} + \text{Lainanlyhennykset})$

Lainanhoitokate kertoo kunnan tulorahoituksen riittävyyden vieraan pääoman korkojen ja lyhennysten maksuun. Tulorahoitus riittää lainojen hoitoon, jos tunnusluvun arvon on 1 tai suurempi. Jos tunnusluvun arvon on alle 1, joudutaan vieraan pääoman hoitoon ottamaan lisälainaa, realisoimaan kunnan omaisuutta tai vähentämään rahavaroja.

Kassan riittävyys, pv

= $365 \text{ pv} \times \text{Rahavarat 31.12.} / \text{Kassasta maksut tilikaudella}$

Kunnan maksuvalmiutta kuvataan kassan riittävyytenä päivissä. Tunnusluku ilmaisee, monenko päivän kassasta maksut voidaan kattaa kunnan rahavaroilla. Rahavarioihin lasketaan rahoitusarvopaperit sekä rahat ja pankkisaamiset.

1.13. Rahoitusasema ja sen muutokset

VASTAAVAA (1 000 €)	2022	2021
A PYSYVÄT VASTAAVAT		
I Aineettomat hyödykkeet		
1. Aineettomat oikeudet	26	19
Aineettomat hyödykkeet yht.	26	19
II Aineelliset hyödykkeet		
1. Maa- ja vesialueet	12 920	12 264
2. Rakennukset	31 700	27 038
3. Kiinteät rakenteet ja laitteet	20 653	18 513
4. Koneet ja kalusto	584	506
5. Muut aineelliset hyödykkeet	96	96
6. Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat	1 316	2 166
Aineelliset hyödykkeet yhteensä	67 269	60 583
III Sijoitukset		
1. Osakkeet ja osuudet	7 367	8 073
4. Muut saamiset	113	113
Sijoitukset yhteensä	7 480	8 186
PYSYVÄT VASTAAVAT YHTEENSÄ	74 775	68 789
B TOIMEKSIANTOJEN VARAT		
3. Muut toimeksiantojen varat	10	0
TOIMEKSIANTOJEN VARAT YHT EENSÄ	10	0
C VAIHTUVAT VASTAAVAT		
I Vaihto-omaisuus		
II Saamiset		
Pitkäaikaiset saamiset		
1. Myyntisaamiset	34	80
3. Muut saamiset	70	70
Pitkäaikaiset saamiset yhteensä	104	150
Lyhytaikaiset saamiset		
1. Myyntisaamiset	1 589	805
2. Lainasaamiset	8	108
3. Muut saamiset	856	983
4. Siirtosaamiset	2 271	623
Lyhytaikaiset saamiset yhteensä	4 725	2 519
Saamiset yhteensä	4 829	2 669
III Rahoitusarvopaperit		
1. Osakkeet ja osuudet	6 144	6 491
2. Sijoitukset rahamarkkinainstrumentteihin	24 038	26 310
3. Joukkovelkakirjalainasaamiset	3 025	3 195
4. Muut arvopaperit	361	33
Rahoitusarvopaperit yhteensä	33 568	36 029

IV Rahat ja pankkisaamiset		
Rahat ja pankkisaamiset yhteensä	5 686	14 505
VAIHTUVAT VASTAAVAT YHTEENSÄ	44 083	53 203
VASTAAVAA YHTEENSÄ	<u>118 868</u>	<u>121 992</u>

TASE VASTATTAVAA (1 000 €)	2022	2021
A OMA PÄÄOMA		
I Peruspääoma	-33 833	-33 833
IV Edellisten tilikausien yli/alijäämä	-52 408	-55 850
V Tilikauden yli/alijäämä	1 386	3 442
OMA PÄÄOMA YHTEENSÄ	-84 855	-86 241
B POISTOERO JA VAPAAEHTOISET VARAUKSET		
1. Poistoero	-634	-716
POISTOERO JA VAPAAEHTOISET VARAUKSET YHTEENSÄ	-634	-716
C PAKOLLISET VARAUKSET		
D TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT		
2. Lahjoitusrahastojen pääoma	-46	-13
TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT YHTEENSÄ	-46	-13
E VIERAS PÄÄOMA		
I Pitkäaikainen		
2. Lainat vakuutus- ja rahoituslaitoksilta	-19 655	-19 938
5. Saadut ennakot	-72	-66
7. Liittymismaksut ja muut velat	-1 931	-1 811
Pitkäaikainen vieras pääoma yhteensä	-21 658	-21 815
II Lyhytaikainen		
2. Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	-4 082	-3 653
5. Saadut ennakot	-640	-483
6. Ostovelat	-2 845	-2 173
7. Liittymismaksut ja muut velat	-443	-468
8. Siirtovelat	-3 665	-6 430
Lyhytaikainen vieras pääoma yhteensä	-11 675	-13 207
VIERAS PÄÄOMA YHTEENSÄ	-33 333	-35 022
VASTATTAVAA	<u>-118 868</u>	<u>-121 992</u>

Taseen tunnusluvut	2022	2021
Omavaraisuusaste, %	72,3 %	71,6 %
Suhteellinen velkaantuneisuus, %	36,6 %	41,6 %
Velat ja vastuut prosenttia käyttötuloista, %	44,5 %	51,2 %
Kertynyt yli-/alijäämä, 1 000 €	51 022	52 408
Kertynyt yli-/alijäämä, €/asukas	4 929	5 067
Lainakanta 31.12., 1 000 €	23 738	23 591
Lainamäärä 31.12., €/asukas	2 293	2 281
Lainat ja vuokravastuut 31.12.	30 756	31 633
Lainat ja vuokravastuut, €/asukas	2 971	3 058
Lainasaamiset, 1 000 €	8	108
Asukasluku	10 352	10 343

Taseen analysointi

Omavaraisuusaste, %

= $100 \times (\text{Oma pääoma} + \text{Poistoero ja Vapaaehtoiset varaukset}) / (\text{Koko pääoma} - \text{Saadut ennakot})$

Tunnusluku mittaa kunnan vakavaraisuutta, alijäämän sietokykyä ja sen kykyä selviytyä sitoumuksista pitkällä tähtäyksellä. Omavaraisuuden hyvinä tavoitetasoina voidaan pitää kuntatalouden keskimääräistä 65–70 %:n omavaraisuutta. 50 %:n tai sitä alempi omavaraisuus merkitsee kuntataloudessa merkittävän suurta velkarasitetta.

Suhteellinen velkaantuneisuus, %

= $100 \times (\text{Vieras pääoma} - \text{Saadut ennakot}) / \text{Käyttötulot}$

Tunnusluku kertoo, kuinka paljon kunnan käyttötuloista tarvittaisiin vieraan pääoman takaisinmaksuun. Käyttöomaisuuden ikä, käyttöomaisuuden arvostus tai poistomenetelmä ei vaikuta tunnusluvun arvoon. Mitä pienempi velkaantuneisuuden tunnusluvun arvo on, sitä paremmat mahdollisuudet kunnalla on selviytyä velan takaisinmaksusta tulorahoituksella.

Kertynyt ylijäämä

= Edellisten tilikausien ylijäämä + Tilikauden yli-/ alijäämä

Luku osoittaa, paljonko kunnalla on kertynyttä ylijäämää tulevien vuosien liikkumavarana, taikka paljonko on kertynyttä alijäämää, joka on katettava tulevina vuosina.

Kertynyt ylijäämä, €/asukas

= $(\text{Edellisten tilikausien ylijäämä} + \text{Tilikauden yli-/alijäämä}) / \text{asukasluku}$

Luku osoittaa asukaskohtaisen kertyneen ylijäämän tai katettavan kertyneen alijäämän määrän.

Lainamäärä 31.12.

= Vieras pääoma – (Saadut ennakot + Ostovelat + Siirtovelat + Muut velat)

Kunnan lainamäärällä tarkoitetaan korollista pitkä- ja lyhytaikaista vierasta pääomaa.

Lainamäärä, €/asukas

Asukaskohtainen lainamäärä lasketaan jakamalla edellä mainittu lainakanta asukasluvulla.

Lainat ja vuokravastuut 31.12.

= Vieras pääoma – (Saadut ennakot + Ostovelat + Siirtovelat + Muut velat) + Vuokravastuut

Lainat ja vuokravastuut, €/asukas

= Asukaskohtainen lainojen ja vuokravastuiden määrä saadaan edellä mainittu tunnusluku asukasluvulla.

Lainasaamiset 31.12.

= Sijoituksiin merkityt joukkovelkakirjalainasaamiset ja muut lainasaamiset

Lainasaamisilla tarkoitetaan pysyviin vastaaviin merkittyjä antolainoja kunnan omistamien ja muiden yhteisöjen investointien rahoittamiseen.

1.14. Kokonaistulot ja -menot

Kokonaistulojen ja -menojen laskelma laaditaan tuloslaskelmasta ja rahoituslaskelmasta, jotka sisältävät vain ulkoiset tulot, menot ja rahoitustapahtumat.

Kunnan kokonaistulot tilikaudella 2022 olivat 100 221 milj. € ja kokonaismenot 107 471 milj. € Kokonaistulot nousivat 5 430 milj. € (5,7 %) vuodesta 2021. Kokonaismenot kasvoivat 1 940 milj. € (1,8 %) vuodesta 2021.

Kokonaistulojen kasvua selittää muut rahoitustuotot, jotka sisältävät Loisteen osinkoja sekä sijoitusvarallisuuden tuloutusta. Kunnan verotulot kasvoivat 2,9 milj. eurolla vuodesta 2021. Kaikkien verolajien osalta kehitys oli ennakoitua parempaa. Syksyn talousarviomuutoksessa verotulot huomioitiin 3,1 milj. euroa korkeampana Kuntaliiton elokuun veroennusteen mukaisesti. Kunnallisveron osalta vuoden 2022 ennakkoverot kehittyivät erittäin myönteisesti. Yhteisöveron kehitys oli jopa vieläkin myönteisempää. Osa positiivisesta verokertymästä selittyy kertaluonteisella verohäntällä, joka johtuu aiempien vuosien kunnallis- ja yhteisöverotulojen tilittymisestä vanhojen veroprosenttien ja jako-osuuksien mukaan. Samainen verohäntä vahvistaa vielä vuoden 2023 verokertymää. Yksi keskeinen tekijä vahvojen tilitysten taustalla on talouden ja työllisyyden myönteinen kehitys. Kokonaistulojen kasvuun vaikuttivat satunnaisiin tuottoihin kirjatut n. 0,5 milj. € Kainuunmeren Työterveyshuolto Oy:n osakkeiden myyntituotot.

Kokonaismenojen kasvua selittää toimintamenojen kasvu 2,9 milj. € sekä muiden rahoituskulujen määrä 2,3 milj. €. Lyhytaikaisia lainoja ei otettu vuonna 2022 lainkaan. Kuntatalouden kulut kasvoivat voimakkaasti vuonna 2022. Tämä johtuu osaksi yleisen kustannustason noususta sekä palkkatarkkauksista. Muiden rahoituskulujen suurimpana eränä ovat sijoitusvarallisuuden arvonalennukset 1,9 milj. €. Sijoitusmarkkinoilla vuosi 2022 oli epävarmuuden aikaa, eikä markkinoiden kehitystä pystytty ennakoimaan. Tilinpäätöksessä rahoitusomaisuusarvopaperit kirjataan alimman arvon periaatteella vuoden viimeisimmän päivän mukaan.

Vuonna 2022 otettiin 4 milj. € talousarviolainaa investointien rahoittamiseksi. Pitkäaikaisia lainoja lyhennettiin 3,9 milj. €. Vuoden 2022 kokonaislainamäärä kasvoi näin ollen vain 0,1 milj. €.

TULOT (1 000 €)	2022	2021	MENOT (1 000 €)	2022	2021
Toiminta			Toiminta		
Toimintatuotot	12 997	12 102	Toimintakulut	90 366	87 503
Verotulot	45 276	42 395	Valmistus omaan käyttöön	-24	-28
Valtionosuudet	30 967	28 619	Korkokulut	144	229
Korkotuotot	1	2	Muut rahoituskulut	2 299	741
Muut rahoitustuotot	5 711	4 869	Satunnaiset kulut		
Satunnaiset tuotot	471		Tulorahoituksen korjaukset		
Tulorahoituksen korjaukset	-510	-738	Pakollisten varausten muutos		
- Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	-510	-738	-Pakollisten varausten lis. (+), väh. (-)		
			-Pys. vastaavien hyödykkeiden luovutustappiot		
Investoinnit			Investoinnit		
Rahoitusosuudet investointeihin	561	796	Investointimenot	10 833	9 585
Pys. vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	747	746			
Rahoitustoiminta			Rahoitustoiminta		
Antolainasaamisten vähennykset			Antolainasaamisten lisäykset		14
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	4 000	6 000	Pitkäaikaisten lainojen vähennys	3 853	3 487
Lyhytaikaisten lainojen lisäys			Lyhytaikaisten lainojen vähennys		4 000
Oman pääoman lisäykset			Oman pääoman vähennykset		
Kokonaistulot yhteensä	100 221	94 791		107 471	105 531

Täsmäytys:

Tilikausi 2022

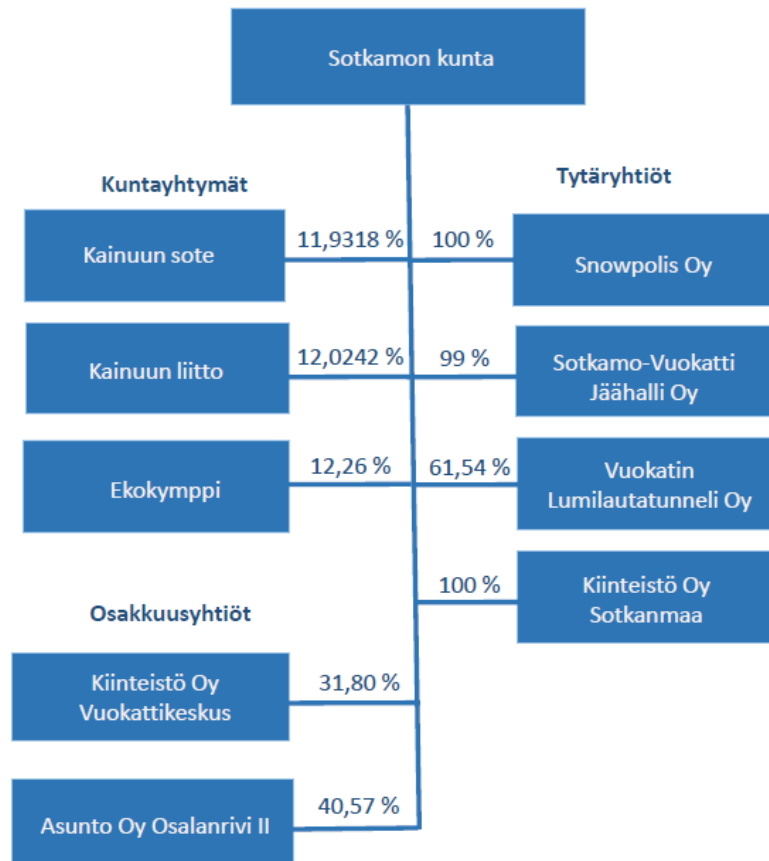
Kokonaistulot – Kokonaismenot = 100 221 – 107 471 = -7 250

Rahavarojen muutos – Muut maksuvalmiuden muutokset = -11 280 – 4 030 = -7 250

1.15. Kuntakonsernin toiminta ja talous

Toimintakertomuksessa esitetään yhdistelmä kunnan tytär-, osakkuus- ja muista omistusyhteisyyhteisistä sekä kuntayhtymistä, joissa kunta on jäsenenä.

Sotkamon kuntakonsernin rakenne

Konsernitilinpäätökseen on yhdistetty tytäryhtiöt ja kuntayhtymät, joissa kunta on jäsenenä.

Osakkuusyhtiöiden tilinpäätöksistä Kiinteistö Oy Vuokattikeskus ja Asunto Oy Osalanrivi II on jätetty yhdistelemättä, koska niiden merkitys oikean ja riittävän kuvan antamiseksi konsernin toiminnan tuloksesta ja taloudellisesta asemasta on vähäinen.

Yhdistelmä kuntakonserniin kuuluvista yhteisöistä	Yhdistelty (kpl)	Ei yhdistelty (kpl)
Tytäryhteisöt		
Kiinteistö- ja asuntoyhtiöt	1	
Muut yhtiöt	3	
Kuntayhtymät	3	
Osakkuusyhteisöt	0	2
YHTEENSÄ	7	2

Konsernivalvonnan järjestäminen

Konsernijohto, konsernijohtoon tehtävät sekä toimivalta on määritelty kunnan hallintosäännössä. Kunnan konsernijohtoon kuuluvat kunnanhallitus, kunnanjohtaja, hallintojohtaja, talousjohtaja sekä tarvittaessa kunnanhallituksen erikseen määräämät viranhaltijat.

Konsernivalvontaan liittyviä asioita on linjattu hallintosäännön lisäksi Sotkamon kunnan konserniohjeessa (1.8.2019 alkaen) ja hyvä hallinto- ja johtamistapa Sotkamon kuntakonsernissa –ohjeistuksessa (1.10.2019 alkaen).

Tilikaudella on toimittu ym. ohjeistuksen mukaan, myös siltä osin, että kuntayhtymien hallituksissa/valtuus- toissa kunnan omistajanvaltaa käyttävien edustajien on tullut hankkia kunnan kanta ennen päätöksentekoa, jos kuntayhtymien hallitukset/valtuustot ovat olleet tekemässä päätöksiä, joista on seurannut kuntakonsernille merkittäviä taloudellisia seuraamuksia (esim. tappio).

Merkittävimmät tilikauden tapahtumat

Kuntakonsernin tytäryhtiöiden merkittävimmät tapahtumat tilikaudella olivat:

Snowpolis Oy

Yhtiöllä ei ollut tilikaudella 2022 varsinaista liiketoimintaa.

Sotkamo-Vuokatti Jäähalli Oy

Sotkamon kunta omisti yhtiöstä tilikauden lopussa 99 % (4 394 kpl osakkeita). Yhtiön liikevaihto oli 5 000 €, tilikauden tappio -28 652 € ja tase 21 526 €. Sotkamo-Vuokatti Jäähalli Oy:n omistama rakennus on purettu 30.9.2022. Yhtiö tullaan ajamaan alas vuoden 2023 aikana, kun tarpeettomat jäähallirakenteet ja muut omaisuuserät on myyty.

Vuokatin Lumilautatunneli Oy

Lumilautatunneli sortui 9.5.2022 käyttökelvottomaksi. Lumilautatunnelin purkamiseen liittyvät kustannukset laskutettiin yhtiön omistajilta omistusosuuksien suhteessa. Lumilautatunneli Oy tullaan ajamaan alas vuoden 2023 kuluessa.

Yhtiön maksuvalmius on hyvä ja rahoitusasema on ylijäämäinen. Yhtiön liikevaihto oli 0 €, tilikauden voitto 37 777 € ja tase 122 930 €.

Kiinteistö Oy Sotkanmaa

Yhtiöllä oli tilikauden 2022 lopussa yhteensä 650 asuntoa ja asuntojen käyttöaste oli 96,0 %. Sotkamon ja Vuokatin vuokramarkkinoilla asukkaiden kiinnostus yhtiön asuntoja kohtaan on ollut hyvällä tasolla läpi vuoden. Sotkanmaan kiinteistöjen peruskorjaus- ja kunnossapitotoiminta perustuu systemaattiseen PTS-työhön. PTS:n ylläpitämiseksi huoneistoissa tehdään määräaikaistarkistuksia ja kiinteistöissä tehdään kuntoarviointia säännöllisesti. Yhtiön asuntojen asukasvaihtuvuus laskee hieman edelliseen vuoteen verrattuna. Sotkamon asukasluvusta 8,6 % asuu Sotkanmaan asunnoissa.

Yhtiön taloutta kuvaavat tunnusluvut pysyivät saman suuntaisena. Yhtiön talous on vakaa ja yhtiön maksuvalmius sekä omarahoitusosuus pysyivät hyvänä. Yhtiön liikevaihto oli 3,47 milj. €, tilikauden tulos 0,37 € ja tase 15,7 milj. €.

Arvio konsernin todennäköisestä tulevasta kehityksestä

Kuntalaki lähtee kokonaisuuksien ohjauksesta, koko konsernin ohjauksesta. Kunnan konsernin toiminnanohjausta ja konsernivalvonnan järjestämistä tulee kehittää erityisesti kuntakonsernin kokonaishallinnan ja tiedolla johtamisen osalta.

Kuntakonsernin tilikauden tulos oli peruskunnan tapaan lähes saman verran alijäämäinen. Konsernin toimintatuotot olivat 59,0 milj. €, jotka olivat kasvaneet 1,3 milj. € edellisvuodesta. Toimintakulut olivat 134,4 milj. € ja jotka olivat nousseet vuoden 2021 tasosta 4,7 milj. €. Konsernin tulos oli 1,3 milj. € alijäämäinen (TP 2021: tulos 3,5 milj. € alijäämäinen).

Konsernin rahoitusasema parani hieman edellisvuoteen nähden. Konsernin lainamäärä oli tilikauden päätyttyä 54,9 milj. € ja 5 307 €/asukas (TP 2021: 55,4 milj. € ja 5 354 €/asukas). Konsernin lainamäärä väheni tilikaudella n. 0,5 milj. €. Konsernin tase huononi 1,8 milj. € ollen tilikauden lopussa n. 159,9 milj. €. Kunta- konsernin taseessa oli tilikauden lopussa kumulatiivista ylijäämää yhteensä 49,9 milj. € (TP 2021: 51,1 milj. €).

Kuntakonsernin rakenteeseen on tulossa muutoksia vuonna 2023. Sotkamo-Vuokatti Jäähalli Oy tullaan ajamaan alas vuoden 2023 kuluessa. Vuokatin Lumilautatunneli Oy tullaan myös ajamaan alas lumilautatunnelin sorruttua vuonna 2022. Lisäksi lämpöliiketoimintaan liittyvillä päätöksillä voi olla vaikutusta kuntakonsernin rakenteeseen. Uuden kiinteistöyhtiön perustaminen toteutetaan vuoden 2023 aikana.

1.16. Konsernitilinpäätös ja sen tunnusluvut

KONSERNITULOSLASKELMA JA SEN TUNNUSLUVUT

1 000 €	2022	2021
Toimintatuotot	59 034	57 762
Toimintakulut	-134 408	-130 038
Osuus osakkuusyhteisön voitosta/tappiosta	0	0
Toimintakate	-75 374	-72 276
Verotulot	45 175	42 296
Valtionosuudet	30 967	28 619
Rahoitustuotot ja -kulut		
Korkotuotot	8	10
Muut rahoitustuotot	5 805	4 903
Korkokulut	-433	-453
Muut rahoituskulut	-2 541	2 838
Vuosikate	3 606	2 092
Poistot ja arvonalentumiset		
Suunnitelman mukaiset poistot	-5 740	-5 568
Omistuksen eliminointierot	-24	0
Arvonalentumiset	-122	0
Satunnaiset tuotot ja kulut	1 009	0
Tilikauden tulos	-1 272	-3 476
Tilinpäätössiirrot	5	3
Tilikauden verot	0	0
Laskennalliset verot	61	-6
Vähemmistöosuudet	-14	-7
Tilikauden yli-/alijäämä	-1 220	-3 486

Konsernin tuloslaskelman tunnusluvut	2022	2021
Toimintatuotot/Toimintakulut, %	43,9 %	44,4 %
Vuosikate/Poistot, %	61,5 %	37,6 %
Vuosikate, €/asukas	348	202
Asukasluku 31.12.	10 352	10 343

Toimintakate

Toimintakate on toimintatuottojen ja – kulujen erotus

Toimintatuotot/Toimintakulut, %

= $100 \times \text{Toimintatuotot} / (\text{Toimintakulut} - \text{valmistus omaan käyttöön})$

Tunnusluku osoittaa, kuinka paljon käyttötalouden toimintakuluista katetaan maksu- ja myynttuotoilla.

Vuosikate/Poistot, %

= $100 \times \text{Vuosikate} / \text{Poistot ja arvonalentumiset}$

Kun tunnusluvun arvo on 100 % tai sitä suurempi, voidaan konsernin tulorahoituksen katsoa olevan riittävä tai ylijäämäinen. Konsernin on heikkenevä ja kunta velkaantuu, kun vuosikate on keskimääräistä poistonalaista investointitasoa alempi. Jos vuosikate on negatiivinen, on konsernin tulorahoitus heikko.

Vuosikate, €/asukas

Tunnusluku on yleisesti käytetty tulorahoituksen riittävyyden arvioinnissa. Tunnusluku kertoo tilikaudelle jaksettujen tulojen ja menojen erotuksen. Keskimääräistä, kaikkia kuntia koskevaa tavoitearvoa ei voida asettaa.

KONSERNIN RAHOITUSLASKELMA JA SEN TUNNUSLUVUT

1 000 €	2022	2021
TOIMINNAN RAHAVIRTA		
Vuosikate	3 606	2 092
Satunnaiset erät	1 009	0
Tulorahoituksen korjauuserät	-1 515	-809
TOIMINNAN RAHAVIRTA	3 100	1 283
INVESTOINTIEN RAHAVIRTA		
Investointimenot	-11 563	-11 317
Rahoitusosuudet investointimenoihin	2	796
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	1 156	776
INVESTOINTIEN RAHAVIRTA	-10 405	-9 745
TOIMINNAN JA INVESTOINTIEN RAHAVIRTA	-7 305	-8 462
RAHOITUKSEN RAHAVIRTA		
Antolainauksen muutokset	0	14
Antolainasaamisten lisäykset	0	-31
Antolainasaamisten vähennykset	0	45
Lainakannan muutokset	-429	-777
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	5 069	7 790
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-5 424	-4 487
Pitkäaikaisten lainojen nettomuutos	-355	3 303
Lyhytaikaisten lainojen muutos	-74	-4 080
Oman pääoman muutokset	0	0
Muut maksuvalmiuden muutokset	150	-822
Toimeksiantojen varojen ja pääomien muutokset	158	22
Vaihto-omaisuuden muutos	37	47
Saamisten muutos	-52	874
Korottomien velkojen muutos	7	-1 765
RAHOITUKSEN RAHAVIRTA	-279	-1 585
RAHAVAROJEN MUUTOS	-7 584	-10 046
VAIKUTUS MAKSUVALMIUTEEN	-7 584	-10 046
Rahavarat 31.12.	48 299	55 883
Rahavarat 1.1.	55 883	65 929

Rahoituslaskelman tunnusluvut	2022	2021
Toiminnan ja investointien rahavirran kertymä 5 vuodelta, 1 000 €	17 592	16 436
Investointien tulorahoitus, %	31,2 %	19,9 %
Pääomamenojen tulorahoitus, %	21,2 %	13,9 %
Laskennallinen lainanhoitokate	0,6	0,3
Lainanhoitokate	0,7	0,5
Kassan riittävyys, pv	114	138
Asukasluku 31.12.	10 352	10 343

Toiminnan ja investointien rahavirta kertymä

= Rahoituslaskelman toiminnan ja investointien rahavirta – välituloksen 5 vuoden kertymä Toiminnan ja rahavirtojen kertymä ei saisi muodostua pysyvästi negatiiviseksi.

Investointien tulorahoitus, %

= 100 x Vuosikate / Investointien omahankintameno

Tunnusluku ilmaisee, kuinka paljon investointien omahankintamenosta on rahoitettu tulorahoituksella.

Laskennallinen lainanhoitokate

= (Vuosikate + Korkokulut / (Korkokulut + Laskennalliset lainanlyhennykset)

Laskennallinen lainanhoitokate kuvaa kunnan kykyä hoitaa lainoista aiheutuvia velvoitteita. Laskennalliset lainanlyhennykset saadaan jakamalla taseen lainat kahdeksalla, mikä kuvaa oletettua jäljellä olevaa laina-aikaa. Lainoihin luetaan korolliset pitkäaikaiset ja lyhytaikaiset lainat, kuten kuntatodistukset.

Lainanhoitokate

= (Vuosikate + Korkokulut) / (Korkokulut + Lainanlyhennykset)

Lainanhoitokate kertoo konsernin tulorahoituksen riittävyyden vieraan pääoman korkojen ja lyhennysten maksuun. Tulorahoitus riittää lainojen hoitoon, jos tunnusluvun arvon on 1 tai suurempi. Jos tunnusluvun arvon on alle 1, joudutaan vieraan pääoman hoitoon ottamaan lisälainaa, realisoimaan konsernin omaisuutta tai vähentämään rahavaroja.

Kassan riittävyys, pv

= 365 pv x Rahavarat 31.12. / Kassasta maksut tilikaudella

Kassan riittävyys kertoo, monenko päivän kassasta maksut voidaan kattaa konsernin rahavaroilla.

KONSERNITASE JA SEN TUNNUSLUVUT

VASTAAVAA (1000 €)		2022	2021
A	PYSYVÄT VASTAAVAT	103 797	98 242
I	Aineettomat hyödykkeet	450	528
	1. Aineettomat oikeudet	146	125
	2. Muut pitkävaikutteiset menot	291	398
	3. Ennakkomaksut	13	5
II	Aineelliset hyödykkeet	98 773	93 050
	1. Maa- ja vesialueet	13 618	12 962
	2. Rakennukset	59 433	55 726
	3. Kiinteät rakenteet ja laitteet	21 725	19 553
	4. Koneet ja kalusto	2 027	2 249
	5. Muut aineelliset hyödykkeet	233	246
	6. Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat	1 738	2 314
III	Sijoitukset	4 574	4 664
	1. Osakkuusyhteisöosuudet	405	405
	2. Muut osakkeet ja osuudet	4 011	4 100
	3. Joukkovelkakirjalainasaamiset	0	0
	4. Muut lainasaamiset	0	0
	5. Muut saamiset	158	158
B	TOIMEKSIANTOJEN VARAT	625	447
	1. Valtion toimeksiannot	440	275
	2. Lahjoitusrahastojen erityiskatteet	15	15
	3. Muut toimeksiantojen varat	171	157
C	VAIHTUVAT VASTAAVAT	55 485	63 069
I	Vaihto-omaisuus	258	295
	1. Aineet ja tarvikkeet	131	295
	2. Keskeneräiset tuotteet	0	0
	3. Valmiit tuotteet	0	0
	4. Muu vaihto-omaisuus	0	0
	5. Ennakkomaksut	127	0
II	Saamiset	6 928	6 892
	Pitkäaikaiset saamiset	181	229
	1. Myyntisaamiset	34	80
	2. Lainasaamiset	77	80
	3. Laskennalliset verosaamiset	0	0
	4. Muut saamiset	70	70
	5. Siirtosaamiset	0	0
	Lyhytaikaiset saamiset	6 748	6 662
	1. Myyntisaamiset	2 532	1 993
	2. Lainasaamiset	13	113
	3. Laskennalliset verosaamiset	0	0
	4. Muut saamiset	1 313	1 406
	5. Siirtosaamiset	2 890	3 150
III	Rahoitusarvopaperit	33 568	36 193
	1. Osakkeet ja osuudet	6 144	6 491
	2. Sijoitukset rahamarkkinainstrumentteihin	24 038	26 474
	3. Joukkovelkakirjalainasaamiset	3 025	3 195
	4. Muut arvopaperit	361	33
IV	Rahat ja pankkisaamiset	14 731	19 689
VASTAAVAA YHTEENSÄ		159 907	161 758

VASTATTAVAA (1000 €)		2022	2021
A	OMA PÄÄOMA	84 032	85 398
I	Peruspääoma	33 833	33 833
II	Säätiöiden ja yhdistysten peruspääomat	0	0
III	Arvonkorotusrahasto	0	0
IV	Muut omat rahastot	292	414
V	Edellisten tilikausien ylijäämä (alijäämä)	51 127	54 637
VI	Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	-1 220	-3 486
B	VÄHEMMISTÖOSUUDET	48	137
C	PAKOLLISET VARAUKSET	475	709
	1. Eläkevaraukset	0	0
	2. Muut pakolliset varaukset	475	709
D	TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT	1 014	678
	1. Valtion toimeksiannot	719	413
	2. Lahjoitusrahastojen pääomat	85	53
	3. Muut toimeksiantojen pääomat	211	211
E	VIERAS PÄÄOMA	74 338	74 837
I	Pitkäaikainen	51 292	52 515
	1. Joukkovelkakirjalainasaamiset	0	0
	2. Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	48 257	49 313
	3. Lainat julkisyhteisöiltä	443	674
	4. Lainat muilta luotonantajilta	0	0
	5. Saadut ennakot	72	66
	6. Ostovelat	0	0
	7. Muut velat/Liittymismaksut ja muut velat	1 964	1 843
	8. Siirtovelat	0	0
	9. Laskennalliset verovelat	556	617
II	Lyhytaikainen	23 046	22 322
	1. Joukkovelkakirjalainat	0	0
	2. Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	6 013	5 119
	3. Lainat julkisyhteisöiltä	229	265
	4. Lainat muilta luotonantajilta	0	0
	5. Saadut ennakot	682	532
	6. Ostovelat	4 731	4 277
	7. Muut velat/Liittymismaksut ja muut velat	1 246	1 456
	8. Siirtovelat	10 144	10 672
	9. Laskennalliset verovelat	0	0
VASTATTAVAA YHTEENSÄ		159 907	161 758

Taseen tunnusluvut	2022	2021
Omavaraisuusaste, %	52,80 %	52,90 %
Suhteellinen velkaantuneisuus, %	54,4 %	58,1 %
Kertynyt yli-/alijäämä, 1 000 €	49 907	51 151
Kertynyt yli-/alijäämä, €/asukas	4 821	4 945
Lainakanta 31.12., 1 000 €	54 942	55 371
Lainamäärä 31.12., €/asukas	5 307	5 354
Lainat ja vuokravastuut 31.12., 1000 €	63 053	63 413
Lainat ja vuokravastuut, €/asukas	6 091	6 131
Lainasaamiset, 1 000 €	90	193
Asukasluku	10 352	10 343

Omavaraisuusaste, %

= $100 \times (\text{Oma pääoma} + \text{Vähemmistöosuus} + \text{Poistoero ja vapaaehtoiset varaukset}) / (\text{Koko pääoma} - \text{Saadut ennakot})$

Omavaraisuuden hyvänä tasona voidaan pitää keskimääräistä 70 %:n omavaraisuutta. 50 %:n tai sitä alempi omavaraisuusaste merkitsee merkittävän suurta velkarasitetta.

Suhteellinen velkaantuneisuus, %

= $100 \times (\text{Vieras pääoma} - \text{Saadut ennakot}) / \text{Käyttötulot}$

Tunnusluku kertoo, kuinka paljon kunnan käyttötuloista tarvittaisiin vieraan pääoman takaisinmaksuun. Mitä pienempi velkaantuneisuuden tunnusluku on, sitä paremmat mahdollisuudet konsernilla on selviytyä velan takaisinmaksusta tulorahoituksella.

Kertynyt yli-/alijäämä

= Edellisten tilikausien ylijäämä (alijäämä) + Tilikauden ylijäämä (alijäämä)

Luku osoittaa, paljonko kunnalla on kertynyttä ylijäämää tulevien vuosien liikkumavarana, taikka paljonko on kertynyttä alijäämää, joka on katettava tulevina vuosina.

Kertynyt yli-/alijäämä, €/asukas

= $[\text{Edellisten tilikausien ylijäämä (alijäämä)} + \text{Tilikauden ylijäämä (alijäämä)}] / \text{Asukasluku}$

Lainamäärä 31.12.

= Vieraspääoma - (Saadut ennakot + Ostovelat + Siirtovelat + Muut velat)

Lainamäärä, €/asukas

Asukaskohtainen lainamäärä lasketaan jakamalla edellä mainittu lainakanta asukasluvulla.

Lainat ja vuokravastuut 31.12.

= Vieras pääoma – (Saadut ennakot + Ostovelat + Siirtovelat + Muut velat) + Vuokravastuut

Lainat ja vuokravastuut, €/asukas

= Asukaskohtainen lainojen ja vuokravastuiden määrä saadaan edellä mainittu tunnusluku asukasluvulla.

Lainasaamiset

= Sijoituksiin merkityt jvk - lainasaamiset ja muut lainasaamiset

1.17. Tilikauden tuloksen käsittely

Kuntalain 115 § mukaan kunnanhallituksen on tehtävä toimintakertomuksessa esitys tilikauden tuloksen käsittelystä.

Tilikauden tulos on *-1 468 031,68 €*. Kunnanhallitus esittää tilikauden tuloksen käsittelyksi seuraavaa:

1. Tehtyjä poistoeroja ja rahastojen muutoksia tuloutetaan suunnitelman mukaan *81 780,13 €*.
2. Tilikauden alijäämä *-1 386 251,55 €* kirjataan taseeseen omaan pääomaan edellisten tilikausien yli- /alijäämätilille kuluvan vuoden kirjanpidossa.

2 TALOUSARVION TOTEUTUMINEN

2.1. Hallinnon toimiala

Hallinnon toimialan talousarvio toteutui arvioitua hieman parempana. Toimintatuottoja saatiin 426 T€ talousarviossa arvioitua enemmän ja toimintakulut olivat noin 2,6 M€ euroa talousarviota pienemmät. Toimintatuotoissa maan myynnistä saadut tulot olivat arvioitua suuremmat, ollen 689 T€. Valtuusto päätti syyskuussa hallinnon toimialan talousarviomuutoksista eräiden kulujen tarkennuttua. Palvelujen ostoihin lisättiin Kainuun sotien toimintakulujen ennusteen mukainen korotus 1,5 M€. Lisäksi tehtiin lisäykset kuljetuspalveluihin 50 T€, elinkeinopalvelujen markkinointikuluihin 40 T€, EYOF-kuluihin 100 T€ ja muiden palveluiden ostoihin 100 T€. Avustukset kotitalouksille lisätään juhlavuoden vauvара 32.000 €. Tarkennetut kulut toteutuivat vain osittain sotien toimintakulujen osalta.

Sotkamon kuntastrategia 2025 ja talousarvio 2022 hyväksyttiin samassa valtuustossa 15.12.2021. Tämän vuoksi talousarvio 2022 toiminnalliset tavoitteet kytkeytyvät osittain aikaisempaan strategiaan.

Ensimmäinen ja toinen vuosikolmanneksen aikana hallinnossa ja kunnanhallituksen jaostoissa valmisteltiin uuden strategian mukaisia ohjelmia. Kesäkuussa kunnanhallitus hyväksyi elinvoimaohjelman ja lokakuussa 2022 kunnanhallitus päätti työllisyysohjelmasta ja hallinnon toimialan ensimmäisestä toimialaohjelmasta.

Vuoden 2022 aikana jatkettiin kunnan sijoitusvarallisuuden hoitamista yhdessä kilpailutettujen varainhoitajien kanssa, ja jatkettiin kunnan talouden tasapainottamis- ja kehittämisohjelman toimeenpanoa. Hallinnon toimialalla tasapainottamis- ja kehittämisohjelman toimenpiteitä toteutettiin erityisesti työllisyyden hoidon kehittämisessä, yritysten toimitilajärjestelyissä, tulostuksenhallinnassa ja etätyöskentelymuodoissa.

Vuonna 2022 päivitettiin Dynasty-asianhallintajärjestelmä, toteutettiin tietoturvan koventamisen ja varautumisen toimenpiteitä. Lisäksi laadittiin koko organisaation yhteinen digitiekartta. Kunnanjohtaja nimesi tietoturva- ja tietosuojatyöryhmä ja viestintätyöryhmän. Työryhmät aloittivat toimintansa. Päätettiin osallistua Kainuun kuntien yhteinen tietohallintopäällikön tehtävän resurssointiin.

Sotkamon lapsiystävällinen kunta -mallin toimintasuunnitelman mukaisten toimenpiteiden toteutuksessa hallintopalvelut oli mukana muun muassa henkilöstön ja sidosryhmien koulutuksen organisoinnissa ja viestinnässä.

Ennaltaehkäisen työn kokonaisuudesta vastasi 1.4.2022 alkaen hyvinvointikoordinaattori. Sotkamon kunnan laaja hyvinvointikertomus 2017–2021 ja hyvinvointisuunnitelma 2022–2025 hyväksyttiin valtuustossa marraskuussa.

Lomatoimen vastuualue siirtyi osana valtakunnallista maatalouslomituksen uudistusta 1.1.2023 alkaen osaksi Pohjois-Suomen lomituspalvelujen paikallisyksikköä. Pohjois-Suomen paikallisyksikön vastuukuntana toimii Muhoksen kunta. Yhdistyvien yksiköiden hallinnon työntekijät työstivät yhteisiä toimintaperiaatteita ja resurssitarpeita erilaisissa työryhmissä. Osana liikkeen luovutusta käytiin henkilöstön kanssa yhteistoimintaneuvottelut.

Elinkeinopalvelut vastuualue oli laajasti mukana elinkeino- ja elinvoimahankkeissa mm. matkailun kehittämisen, omien hankkeiden ja projektikumppanuuksien kautta. Elinvoimapalveluja tuottivat yritys- ja matkailuasiantuntijat sekä maaseutupäällikkö maaseudun elinkeinojen kehittämisessä. Lisäksi

Vapaaehtoisjärjestöjen yhteistoimintamalli -hankkeessa työskenteli projektipäällikkö syyskuuhun saakka. Alue- ja rekrytointimarkkinointia tehtiin messuilla, tapahtumissa ja erilaisille alueella vieraileville ryhmille järjestetyissä infoissa. Viljelijöille valmisteltiin Aktiivitalan palveluseteli. Yrittäjiä tavattiin mm. Kasvua ja kauppaa -tapahtumassa ja viljelijöiden kotatapahtumassa.

Vuokatti Destinaatio hankkeella jatkettiin kotimaan markkinointia ja Vuokatin KV-kasvun kehittäminen hankkeella tehtiin vahvaa kansainvälisen matkailun myyntityötä. Tiedolla johtamisen työkaluja otettiin käyttöön elinkeinojen ja matkailun kehittämisessä. Majoitustilastojen käyttöasteiden osalta jatkettiin koko vuoden tuloksella suomen 4. sijalla Helsingin, Tampereen ja Turun jälkeen. Kainuun yrittäjät ry valitsi Sotkamon kunnan Kainuun Elinvoima kunnaksi, ja Kainuun Liikunta valitsi vuoden tapahtumaksi EYOF-kilpailut.

Työllisyydenhoidon laaja-alainen kehittäminen jatkui. Kunta oli mukana Kainuun työllisyyden kuntako-keilussa. Toimintakeskuksen toiminta vakiintui vuoden 2022 aikana osaksi kunnan omaa toimintaa työllisyshankkeiden päätyttyä. TE-palvelujen siirto kuntien vastuulle eteni ja valmistelutyötä tehtiin aktiivisesti alueellisissa ja valtakunnallisissa verkostoissa.

Arki-innovatiivisuudella yhdessä ohjautuvuutta Sotkamoon -hankkeen (ISMO-hanke) toimintakausi jatkui 31.5.2022 saakka. Hankkeet kokonaistavoitteet onnistuivat hyvin. Hankkeen alkukartoituksen ja loppukyselyn perusteella esihenkilöiden valmentavan johtamisen taidot paranivat ja työyhteisöjen toiminta kehittyi. Hankkeessa kehitettiin yhteistyötä lisääviä käytänteitä kuten esihenkilöiden ja johdon vuorovaikutteiset kehittämistyöpajat ja poikkihallinnollinen henkilöstötiimi.

Hankkeen toimenpiteenä johtoryhmä otti käyttöön säännölliset Teams-välitteiset tallennettavat kyselyt, jotka on tarkoitettu koko henkilöstölle ajankohtaisten asioista tiedottamiseen ja keskusteluun. Ne ovat parantaneet tiedottamista ja saaneet hyvää palautetta henkilöstöltä.

Koronaepidemiaan liittyvien riskien toteuma ja vaikutus väheni aaltoillen vuoden 2022 kuluessa hallinnon toimialalla. Riskeihin osattiin varautua paikallisesti ja valtakunnallisesti edellisvuotta paremmin. Valmiuksia tartuntatautilanteen muuttumiseen ylläpidettiin koko vuoden. Tarvittaessa fyysisten tapaamisten riskiä arvioitiin tapauskohtaisesti ja noudatettiin etäkokouksissa, suojautumisesta, turvaväleistä, käsihygieniasta kulloisia ohjeita. Poissaolokäytännössä ja etätöitä siirryttiin toteuttamaan normaaliajan voimassa olevan ohjeistuksen mukaisesti.

Venäjän hyökkäyssota aiheutti merkittäviä riskejä hallinnon toimialan toimintaympäristöön. Turvallisuusilanne muuttui maailmanlaajuisesti. Ukrainalaisten lähteminen sotaan pakoon vaikutti sekä tilapäistäsuojelua hakeneiden että muun muassa sesonkityössä aikaisemmin jo olleiden läheisten saapuminen Sotkamoon.

Hyökkäyssodan pidempiaikaisia vaikutuksia Sotkamoon oli vaikea ennakoida, koska tilanne Ukrainassa tuntuu niin kaoottiselta ja nopeasti muuttuvalta. Maaliskuussa aloitettiin säännölliset kriisiavun koordinoitavat ja -palaverit, tehtiin sopimus Kuopion vastaanottokeskuksen kanssa kuntapaikoista. Syksyllä puolestaan valmisteltiin ELY-keskuksen kanssa pakolaisten vastaanottosopimus. Edellä mainitut sopimuksia edellytetään, jotta kunnalle voidaan maksaa korvauksia pakolaistilanteesta johtuvia korvauksia.

Muuttuneiden turvallisuusriskien ja pakolaistilanteen kartoitukseen ja varautumiseen osallistuttiin valtakunnallisesti, alueellisesti ja paikallisesti. Valmiussuunnittelun eri osa-alueiden päivittämistä jatkettiin, tietoturvaselvityksiä ja toimenpiteitä toteutettiin nopealla aikataululla. Kyberuhka-tilanteessa toimimista harjoiteltiin syksyllä valtakunnallisessa Taisto-harjoituksessa. Eurooppaa ja Suomea uhanneeseen energiakriisiin varauduttiin toimialoilla laajasti.

Koronaepidemiasta ja maailmanlaajuisen turvallisuustilanteen muuttumisesta on voinut seurata henkilöstön psykofyysisen kuormituksen kasvua. Kuormitusta pyrittiin vähentämään tilanteen mukaisilla toimintaohjeilla ja varhaisen tuen mallin mukaisilla toimenpiteillä.

Hallinnon henkilöstöriski pieneni, koska hallinto- ja henkilöstöjohtajan, hyvinvointikoordinaattorin ja talousasiantuntijan (ma) tehtäviin valitut aloittivat työskentelyn vuonna 2022. Asianhallintasihteerin sijaisen tehtävä täytettiin 1.9.2022-31.7.2023 väliseksi ajaksi. Ulkoistettujen palvelujen riskit toteutuivat osittain talous- ja henkilöstöhallinnon palvelutason epätasalaatuisuuden ja palveluntarjoajan rekrytointihaasteiden vuoksi.

Talousarvion toteutuminen

Sisäiset ja ulkoiset erät	TP 2021	TA 2022	TP 2022	TP 2022/ TA 2022, %	TP 2022/ TA 2022, €	TP 2021/ TP 2022, %
Myyntituotot	1 361 123	1 529 890	1 657 489	108,3 %	127 599	21,8 %
Maksutuotot	190 622	157 150	162 681	103,5 %	5 531	-14,7 %
Tuet ja avustukset	610 661	544 114	814 586	149,7 %	270 472	33,4 %
Muut toimintatuotot	1 059 188	951 000	1 014 595	106,7 %	63 595	-4,2 %
Toimintatuotot	3 221 594	3 182 154	3 649 351	114,7 %	467 197	13,3 %
Henkilöstökulut	-3 979 469	-4 220 292	-4 192 417	99,3 %	27 875	5,4 %
Palvelujen ostot	-46 719 360	-49 421 569	-46 848 236	94,8 %	2 573 333	0,3 %
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-139 661	-78 550	-95 812	122,0 %	-17 262	-31,4 %
Avustukset	-572 249	-672 000	-440 500	65,6 %	231 500	-23,0 %
Muut toimintakulut	-345 388	-316 228	-540 567	170,9 %	-224 339	56,5 %
Toimintakulut	-51 756 127	-54 708 639	-52 117 532	95,3 %	2 591 107	0,7 %
Toimintakate	-48 534 533	-51 526 485	-48 468 181	94,1 %	3 058 304	-0,1 %
Poistot ja arvonalentumiset	-20 437	-31 600	-666 918	2110,5 %	-635 318	3163,3 %
Rahoitustuotot, -kulut, netto	-515		-63	0,0 %	-63	-87,8 %
Satunnaiset erät			471 598	0,0 %	471 598	0,0 %
Muut laskennalliset erät	17 564		422 612	0,0 %	422 612	2306,1 %
Tilikauden tulos	-48 537 921	-51 558 085	-48 240 952	93,6 %	3 317 133	-0,6 %

Ulkoiset erät	TP 2021	TA 2022	TP 2022	TP 2022/ TA 2022, %	TP 2022/ TA 2022, €	TP 2021/ TP 2022, %
Myyntituotot	1 361 123	1 529 890	1 657 489	108,3 %	127 599	21,8 %
Maksutuotot	190 622	157 150	162 681	103,5 %	5 531	-14,7 %
Tuet ja avustukset	610 661	544 114	814 586	149,7 %	270 472	33,4 %
Muut toimintatuotot	1 032 549	951 000	973 425	102,4 %	22 425	-5,7 %
Toimintatuotot	3 194 955	3 182 154	3 608 181	113,4 %	426 027	12,9 %
Henkilöstökulut	-3 979 469	-4 220 292	-4 192 417	99,3 %	27 875	5,4 %
Palvelujen ostot	-46 702 876	-49 417 170	-46 812 117	94,7 %	2 605 053	0,2 %
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-135 245	-78 550	-90 204	114,8 %	-11 654	-33,3 %
Avustukset	-572 249	-672 000	-440 500	65,6 %	231 500	-23,0 %
Muut toimintakulut	-267 666	-247 915	-427 187	172,3 %	-179 272	59,6 %
Toimintakulut	-51 657 505	-54 635 927	-51 962 425	95,1 %	2 673 502	0,6 %
Toimintakate	-48 462 550	-51 453 773	-48 354 244	94,0 %	3 099 529	-0,2 %
Poistot ja arvonalentumiset	-20 437	-31 600	-666 918	2110,5 %	-635 318	3163,3 %
Rahoitustuotot, -kulut, netto	-515		-63	0,0 %	-63	-87,8 %
Satunnaiset erät			471 598	0,0 %	471 598	0,0 %
Muut laskennalliset erät				0,0 %	0	0,0 %
Tilikauden tulos	-48 483 502	-51 485 373	-48 549 627	94,3 %	2 935 746	0,1 %

Hallinnon toimialan toiminnalliset tavoitteet vuonna 2022

Kuntastrategian tavoite	Laajan hyvinvointikertomuksen tavoite	Talousarviota-voite vuodelle 2022	Toimenpide	Mittari	Toteuma
Kasvava elinvoima	Elinvoimainen ja vahva Sotkamo	Uuden kuntastrategian mukaiset toimenpideohjelmat	Jaostot sekä toimialueet tekevät ja päivittävät toimenpideohjelmat	Hyväksytyt toimenpide- ja toimialueohjelmat	Toimiala-, elinvoima- ja työllisyysohjelma on hyväksytty.
Kasvava elinvoima	Elinvoimainen ja vahva Sotkamo	Osaamisen kehittämisen mahdollisuuksien vahvistaminen omalla paikkakunnalla	Panostetaan opinnollistamisen edistämiseen joko omana toimintana tai hankkeena. Tuetaan työntömiä työnhakijoiden koulutustarjontaa. Toisenasteen jälkeisen koulutustarjonnan kehittäminen.	Opinnollistamisen kautta tunnistetut oppimisympäristöt eri toimialoilla ja yrityksissä, kirjoitettujen osaamistodistusten määrä. Uudet koulutuspolut.	Opinnollistamisella osaamista Kainuuseen ESR-hanke käynnistyi 1.1.2022. Tunnistettu 17 oppimisympäristöä. Aloittaneita hankeosallistujia 35 henkilöä. Osaamistodistuksia kirjoitettiin 17 kpl. Koulutusmahdollisuuksien laajentamista selvitetään edelleen toimialojen ja eri toimijoiden yhteistyöllä.
Asukkaiden hyvinvointi	Toimivat, monipuoliset ja houkuttelevat palvelut	Edistetään työntömiä työnhakijoiden aktiivointiastetta ja osallistumista työllistymistä edistäviin palveluihin tarjoamalla palvelut paikallisesti.	Panostetaan vahvaan alkuun asiakkuuden alussa ja asiakkaan kasvokkain kohtaamiseen. Pyritään puuttumaan työttömyyteen mahdollisemman varhaisessa vaiheessa. Tehostetaan asiakkaan palvelutarpeen mukaisesti palveluihin ohjaamista.	Työmarkkinatuen maksuosuus, työllisyysaste, työttömyysaste, aktiivointiaste, nuorien alle 29-vuotiaiden aktiivointiaste.	Työmarkkinatuen maksuosuus oli vuonna 2022 285 286 €, mikä on 35,19 % (154 894 €) vähemmän edelliseen vuoteen verrattuna. Työllisyysaste v. 2021 77,1 %. Vuoden 2022 tietoa ei ole saatavilla. Vuoden 2022 työttömyysaste 5,6 %. Aktiivointiaste yhteensä v. 2022 kuntakokeilu 49,3 % ja TE-toimisto 34,5 %, alle 25-v. aktiivointiaste kuntakokeilu 48,8 % ja TE-toimisto 70 %, 25–29-v. aktiivointiaste kuntakokeilu 44,9 % ja TE-toimisto 69 %
Kasvava elinvoima	Elinvoimainen ja vahva Sotkamo	Yritysten toimintaedellytysten tukeminen sekä uusien yritysten sijoittamisen edistämisen kunnan alueelle, kunnan asukasluvun vahvistaminen	Kuntamarkkinointi, tonttitarjonta, kampanjat, kunnan ja yritysten välinen yhteistyö, yhteiset hankkeet, Etenijä-palveluseteli	Myydyt/vuokratut tontit, yritysten määrän kehittyminen, kunnan asukasmäärän kehitys, Etenijä-palvelusetelipäätösten määrä	Omakotitalotontteja myytiin 18. Loma- rakennustontteja myytiin 1 ja 1 vuokrattiin. Yritysten määrä kasvoi 45 yrityksellä. Asukasmäärä kasvoi yhdeksällä henkilöllä. Teollisuustontteja myytiin 4. Keskustan alueelta myytiin 1 kerrostalotontti. Etenijä-palvelusetelejä myönnettiin 5 kpl.

Kuntastrategian tavoite	Laajan hyvinvointikertomuksen tavoite	Talousarviotaavoite vuodelle 2022	Toimenpide	Mittari	Toteuma
Resurssien järjestyvä käyttö	Elinvoimainen ja vahva Sotkamo	Sotkamon kunnan terveen talouden kantokyvyn varmistaminen tulevina vuosina	Uuden talouden tasapainottamis- ja kehittämishojelman (v.2021–2025) toteuttaminen	Talouden tasapainottamis- ja kehittämishojelman tulokset vuodelta 2022	Toimenpiteitä toteutettiin työllisyyden hoidon kehittämisessä, yritysten toimitilajärjestelyissä, tulostuksen hallinnassa ja etätyöskentelyssä.
Kasvava elinvoima	Toimivat, monipuoliset ja houkuttelevat palvelut	Huolehditaan henkilöstön hyvinvoinnista	E-passi on edelleen käytössä; järjestetään tyky- ja tyhytoimintaa	Henkilöstön hyvinvointi paranee	E-passietuutta käytettiin edellistä vuotta laajemmin, lisäys n. 150 henkilöä. Henkilöstölähtöinen Sotka-tiimi aloitti toimintansa ja järjesti elokuvaillaan ja toiminnallisen tutustumisen uusitulle Hiukan stadionille. Uutena tyhytoimintana alkoi henkilöstöllä mahdollista osallistua valitsemalleen kansalaisopiston kursseille ilmaiseksi. Ismo-hankkeen kyselyjen perusteella tyytyväisyys esihenkilöiden ja työhyteisöjen toimintaan lisääntyi.
Kasvava elinvoima	Elinvoimainen ja vahva Sotkamo	Viljelijöiden osaamisen kehittäminen	Viljelijöiden aktivoiminen eri kehittämistoimenpiteisiin. Tuki-koulutuksiin osallistuu 50 viljelijää.	Koulutuksiin (pienryhmät ja KAO) osallistuneiden määrä 10 tilaa. Tuki-koulutuksiin osallistuu 50 viljelijää.	Pienryhmiin osallistui 9 tilaa. Tuki-koulutuksiin Teamsilla osallistui noin 40 viljelijää.
Kasvava elinvoima	Toimivat, monipuoliset ja houkuttelevat palvelut	Lomituspalvelujen järjestämisen kysyntää vastaavasti paikallisyksikön alueella. Lomittajien ammattitaidon kehittäminen ja työhön motivoitunut henkilöstö.	Tehokas ja taloudellinen työvuorosuunnittelu, koulutukset sekä yhteiset palvelut	Lomituspäivän hinta vrt. koko Suomi, koulutuspäivät ja sairauspoissaolot Yksiköt laativat esityksen yhteisistä toimintaperiaatteista ja resurssitarpeista	Lomituspäivän hinta oli valtakunnallista keskitasoa (220 €). Toteutettiin koko lomitushenkilöstön EA-koulutus ja lisäksi muuta yhteistä koulutusta 2 pv, joissa aiheena oli työhyvinvointi, maidon laatu ja kuinka ilmaisen itseäni. Palkallisia poissaoloja 689 pv.
Resurssien järjestyvä käyttö	Toimivat, monipuoliset ja houkuttelevat palvelut	Lomituspalveluiden järjestäminen taloudellisesti ja tarkoituksenmukaisesti	Paikallisyksiköiden yhdistymisen käynnistäminen		Tärkeimmät työtehtävät kuvattiin prosesseina. Yhteiset resurssit eivät vastaa täysin yksiköiden laatimia resurssitarpeita.

VAALIT

Vastuuhenkilöt maaseutupäällikkö Jari Korhonen ja toimistopäällikkö Päivi Huotari

Tehtävä

Vaalit sisältävät EU-vaalien, presidentin vaalien, eduskuntavaalien ja kuntavaalien järjestämisen.

Kunnan keskusvaalilautakunta vastaa vaalien järjestämisestä kunnassa. Sen päätehtävänä on valtiollisissa vaaleissa suorittaa vaalien toimittamiseksi tarpeelliset valmistelutoimenpiteet, järjestää ennakkoäänestys ja siihen tarvittava henkilökunta, tarkastaa ennakkoäänestysasiakirjat, suorittaa vaalilautakuntien ja vaalitoimitsijoiden koulutus ja järjestää alustavan äänten laskennan tiedottaminen.

Ensimmäiset aluevaalit järjestettiin tammikuussa 2022. Aluevaaleissa valittiin 1.1.2023 aloittavien hyvinvointialueiden aluevaltuustot. Aluevaaleissa keskusvaalilautakunnan tehtävänä on edellä mainittujen lisäksi vaalien tuloslaskennan suorittaminen. Aluevaalien koko maan äänestysaktiivisuus oli 47,5 %, Kainuun hyvinvointialueen 45,5 % ja Sotkamon 47,1 %.

Keskusvaalilautakunnan jäsenet:

Jäsen	Varajäsenet kutsumisjärjestyksessä
Risto Virkkunen (pj.)	Markku Kemppainen
Merja Korhonen (varapj.)	Aila Tervonen
Ilmari Viholainen	Oiva Korhonen
Sirpa Mustonen	Tarja Rissanen
Kalervo Liuski	Tero Viholainen

Talous (sisäiset ja ulkoiset erät)

	TP 2021	TA 2022	TP 2022	TP 2022/ TA 2022, %	TP 2022/ TA 2022, €	TP 2021/ TP 2022, %
Myyntituotot	12 634	18 000	22 951	127,5 %	4 951	81,7 %
Maksutuotot						
Tuet ja avustukset						
Muut toimintatuotot						
Toimintatuotot	12 634	18 000	22 951	127,5 %	4 951	81,7 %
Henkilöstökulut	-20 075	-23 320	-18 165	77,9 %	5 155	-9,5 %
Palvelujen ostot	-5 224	-4 650	-1 799	38,7 %	2 851	-65,6 %
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-3 637	-2 500	-210	8,4 %	2 290	-94,2 %
Avustukset						
Muut toimintakulut	-723	-401	-200	49,9 %	201	-72,3 %
Toimintakulut	-29 659	-30 871	-20 374	66,0 %	10 497	-31,3 %
Toimintakate	-17 025	-12 871	2 577	-20,0 %	15 448	-115,1 %
Poistot ja arvonalentumiset						
Rahoitustuotot, -kulut, netto						
Muut laskennalliset erät	-14		-219	0,0 %	-219	1464,3 %
Tilikauden tulos	-17 039	-12 871	2 358	-18,3 %	15 229	-113,8 %

TARKASTUSLAUTAKUNTA JA TILINTARKASTUS

Vastuuhenkilö talousjohtaja Piia Törhönen-Sirviö

Tehtävä

Tarkastuslautakunnan tehtävät määritellään kuntalaissa. Lautakunta valmistelee valtuuston päätettäväksi hallinnon ja talouden tarkastusta koskevat asiat sekä arvioi valtuuston asettamien tavoitteiden toteutumista. Lisäksi lautakunta valvoo lakisääteisen tilintarkastuksen sopimuksenmukaista toteutumista ja vastaa sidonnaisuusilmoituksista.

Tilintarkastajan tehtävistä säännellään kuntalaissa. Tilintarkastajan on toukokuun loppuun mennessä tarkastettava julkishallinnon hyvän tilintarkastustavan mukaisesti kunkin tilikauden hallinto, kirjanpito ja tilinpäätös.

Tarkastuslautakunnan jäsenet 1.1. – 31.12.2022

Jäsen	Varajäsen
Kaisu Rimpiläinen (pj.)	Pauliina Räisänen
Yrjö Sorvari (vpj.)	Matti Korhonen
Sari Alakurtti	Maija Lipponen
Ari Korhonen	Kai Karjalainen
Petri Makkonen 31.6.2022 saakka (KV § 42)	Merja Korhonen
Merja Korhonen 1.7.2022 alkaen (KV § 43)	Outi Penttinen
Anssi Rautio	Antero Pasanen
Tuula Rossi-Määttä	Marika Lamminmäki

Talous (sisäiset ja ulkoiset erät)

	TP 2021	TA 2022	TP 2022	TP 2022/ TA 2022, %	TP 2022/ TA 2022, €	TP 2021/ TP 2022, %
Myyntituotot						
Maksutuotot						
Tuet ja avustukset						
Muut toimintatuotot						
Toimintatuotot						
Henkilöstökulut	-6 157	-8 226	-8 176	99,4 %	50	32,8 %
Palvelujen ostot	-11 698	-15 300	-17 192	112,4 %	-1 892	47,0 %
Aineet, tarvikkeet ja tavarat						
Avustukset						
Muut toimintakulut		-1 000			1 000	0,0 %
Toimintakulut	-17 855	-24 526	-25 368	103,4 %	-842	42,1 %
Toimintakate	-17 855	-24 526	-25 368	103,4 %	-842	42,1 %
Poistot ja arvonalentumiset						
Rahoitustuotot, -kulut, netto						
Muut laskennalliset erät	2 033		24 938		24 938	1126,7 %
Tilikauden tulos	-15 822	-24 526	-430	1,8 %	24 096	-97,3 %

KUNNANVALTUUSTO

Vastuullisena kunnanhallitus ja vastuhenkilö kunnanjohtaja Mika Kilpeläinen

Tehtävä

Kunnanvaltuusto vastaa kuntakonsernin toiminnan ja talouden keskeisistä tavoitteista. Kunnanvaltuusto asettaa vuosittain talousarviossa toimielimille tulostavoitteet, joilla se ohjaa määrärahojen käyttötarkoitusta, palvelutuotannon määrää ja laatua sekä toiminnan kehittämissuuntaa.

Kunnanvaltuuston jäsenet 1.1. – 31.12.2022

Jäsen	Puo-lue	Jäsen	Puo-lue
Anne Lukkari (pj.)	KESK	Sami Mähönen	KOK
Unto Väisänen (I vpj.)	KOK	Vesa Mäkipää	KOK
Jouko Korhonen (II vpj.)	VAS	Piia Määttä	KESK
Sami Kilpeläinen (III vpj.)	KP	Osmo Polvinen	VAS
Riikka Huotari	KOK	Kari Pääkkönen	KESK
Jarmo Huttunen	KESK	Kaisu Rimpiläinen	KESK
Janne Hyvönen	KESK	Nina Repo	KOK
Antti Kela	KESK	Sakari Seppänen	KESK
Jani Komulainen	KESK	Anna Shevchenko, 26.4.2022 saakka, KV § 34	PS
Ari Korhonen, 26.4.2022 alkaen, KV § 36	PS	Mervi Sirviö	VAS
Hannu Korhonen	PS	Yrjö Sorvari	KD
Marja-Leena Korhonen	KESK	Pinja Toivanen	VAS
Jouko Lipponen	PS	Viljo Tuhkanen	PS
Juho Lukkari	KESK	Pentti Vihanto	KOK

Esimerkkejä kunnanvaltuuston vuonna 2022 tekemistä päätöksistä, jotka tukevat Sotkamon kuntastrategiaa:

Elinvoima

- Elinvoimaohjelma
- Sotekeskuksen rakentamispäätös
- Kaavoitus päätökset
- Päätös toimia ympäristöterveydenhuollon isäntäkuntana
- Hyvinvointisuunnitelma 2022–2025

Palvelut

- Valtuutettujen aloitteet
- Kuntalaisten aloitteet
- Sotkamon kunnan ja ELY-keskuksen välinen vastaanottosopimus ja Kainuun yhteinen kotouttamisohjelma

Talous (sisäiset ja ulkoiset erät)

	TP 2021	TA 2022	TP 2022	TP 2022/ TA 2022, %	TP 2022/ TA 2022, €	TP 2021/ TP 2022, %
Myyntituotot						
Maksutuotot						
Tuet ja avustukset						
Muut toimintatuotot						
Toimintatuotot						
Henkilöstökulut	-49 155	-34 126	-59 470	174,3 %	-25 344	21,0 %
Palvelujen ostot	-12 147	-12 900	-17 962	139,2 %	-5 062	47,9 %
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-956		-562	0,0 %	-562	-41,2 %
Avustukset		-32 000	-22 875	71,5 %	9 125	0,0 %
Muut toimintakulut	-904	-735	-1 552	211,2 %	-817	71,7 %
Toimintakulut	-63 162	-79 761	-102 421	128,4 %	-22 660	62,2 %
Toimintakate	-63 162	-79 761	-102 421	128,4 %	-22 660	62,2 %
Poistot ja arvonalentumiset						
Rahoitustuotot, -kulut, netto						
Muut laskennalliset erät	-30		-1 084	0,0 %	-1 084	3513,3 %
Tilikauden tulos	-63 192	-79 761	-103 505	129,8 %	-23 744	63,8 %

KUNNANHALLITUS

Vastuuhenkilöt kunnanjohtaja Mika Kilpeläinen, talousjohtaja Piia Törhönen-Sirviö ja toimistopäällikkö Päivi Huotari

Tehtävä

Kunnanhallitus sisältää kunnanhallituksen, avustukset, joukkoliikenteen, kunnan omat projektit, projektien maksuosuudet, yritysten toimitilat ja muun elinkeinojen kehittämisen.

Kunnanhallitus vastaa mm. strategian suunnittelusta, kunnan taloudesta, henkilöstöpolitiikan johtamisesta, hallinnon, organisaation ja johtamisen kehittämisestä, maakunnallisesta yhteistyöstä, asunto-, elinkeino- ja maankäyttöpolitiikasta sekä palvelutoimintojen kehittämisestä ja yhteensovittamisesta.

Kunnanhallituksen jäsenet 1.1. – 31.12.2022

Jäsen	Puolue	Varajäsen	Puolue
Juho Lukkari (pj.) 1.8.2022 alkaen (KV § 61–62)	KESK	Erno Paavola	KESK
Sakari Seppänen pj. 31.7.2022 saakka (KV § 60)	KESK	Matti Lukkari	KESK
Pentti Vihanto	KOK	Vesa Mäkipää	KOK
Piia Määttä	KESK	Elisa Tolonen	KESK
Janne Hyvönen, 31.7.2022 saakka (KV § 59)	KESK	Matti Lukkari	KESK
Jani Komulainen	KESK	Jarmo Huttunen	KESK
Riikka Huotari	KOK	Pia Kuittinen	KOK
Pinja Toivanen	VAS	Tiina Tuohimaa	VAS
Anna Shevchenko, 26.4.2022 saakka (KV § 34)	PS	Heidi Kotilainen	KD
Pia Härkönen, 26.4.2022 alkaen (KV § 35)	PS	Heidi Kotilainen	KD
Hannu Korhonen	PS	Viljo Tuhkanen	PS

Talous (sisäiset ja ulkoiset erät)

	TP 2021	TA 2022	TP 2022	TP 2022/ TA 2022, %	TP 2022/ TA 2022, €	TP 2021/ TP 2022, %
Myyntituotot	450		50 265	0,0 %	50 265	11070,0 %
Maksutuotot						
Tuet ja avustukset	-620		10 680	0,0 %	10 680	-1822,6 %
Muut toimintatuotot	732 985	700 000	510 021	72,9 %	-189 979	-30,4 %
Toimintatuotot	732 815	700 000	570 966	81,6 %	-129 034	-22,1 %
Henkilöstökulut	-1 030 938	-1 009 417	-1 069 729	106,0 %	-60 312	3,8 %
Palvelujen ostot	-280 303	-397 850	-416 887	104,8 %	-19 037	48,7 %
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-40 761	-29 600	-35 011	118,3 %	-5 411	-14,1 %
Avustukset	-423 321	-25 000	-25 000	100,0 %	0	-94,1 %
Muut toimintakulut	-10 279	-16 800	-100 602	598,8 %	-83 802	878,7 %
Toimintakulut	-1 785 602	-1 478 667	-1 647 229	111,4 %	-168 562	-7,7 %
Toimintakate	-1 052 787	-778 667	-1 076 263	138,2 %	-297 596	2,2 %
Poistot ja arvonalentumiset			-647 481	0,0 %	-647 481	0,0 %
Satunnaiset erät			471 598	0,0 %	471 598	0,0 %
Rahoitustuotot, -kulut, netto			-12	0,0 %	-12	0,0 %
Muut laskennalliset erät			-18 067	0,0 %	-18 067	0,0 %
Tilikauden tulos	-1 052 787	-778 667	-1 270 225	163,1 %	-491 558	20,7 %

HALLINTOPALVELUT

Vastuuhenkilöt kunnanjohtaja Mika Kilpeläinen ja hallinto- ja henkilöstöjohtaja Riikka Boren

Tehtävä

Hallintopalveluiden vastuualue huolehtii hallinnon toimialan asianhallinnan, kirjaamopalveluiden ja kokoushallinnan tehtävistä sekä kunnanviraston asiakaspalvelupisteestä ja koko organisaation puhe-
linvaihteesta.

Hallintopalvelut sisältää kansainvälisen toiminnan, maakunnallisen yhteistoiminnan, veteraanitoin-
ninnan, vanhus- ja vammaisneuvoston sekä nuorisovaltuuston käyttövaraukset sekä asuntotoimen
tehtävät.

Talous (sisäiset ja ulkoiset erät)

	TP 2021	TA 2022	TP 2022	TP 2022/ TA 2022, %	TP 2022/ TA 2022, €	TP 2021/ TP 2022, %
Myyntituotot	683		453	0,0 %	453	-33,7 %
Maksutuotot					0	
Tuet ja avustukset					0	
Muut toimintatuotot	201 165	185 000	342 212	185,0 %	157 212	70,1 %
Toimintatuotot	201 848	185 000	342 665	185,2 %	157 665	69,8 %
Henkilöstökulut	-367 520	-537 924	-434 107	80,7 %	103 817	18,1 %
Palvelujen ostot	-44 323 516	-47 232 150	-44 425 835	94,1 %	2 806 315	0,2 %
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-6 014	-4 200	-17 968	427,8 %	-13 768	198,8 %
Avustukset	-14 978	-20 000	-13 410	67,1 %	6 590	-10,5 %
Muut toimintakulut	-72 671	-63 178	-96 482	152,7 %	-33 304	32,8 %
Toimintakulut	-44 784 699	-47 857 452	-44 987 802	94,0 %	2 869 650	0,5 %
Toimintakate	-44 582 851	-47 672 452	-44 645 137	93,6 %	3 027 315	0,1 %
Poistot ja arvonalentumiset	-20 437	-31 600	-19 437	61,5 %	12 163	-4,9 %
Rahoitustuotot, -kulut, netto	-94		-4	0,0 %	-4	-95,7 %
Muut laskennalliset erät	15 599		367 403	0,0 %	367 403	2255,3 %
Tilikauden tulos	-44 587 783	-47 704 052	-44 297 175	92,9 %	3 406 877	-0,7 %

ELINKEINOPALVELUT

Vastuuhenkilöt kunnanjohtaja Mika Kilpeläinen, työllisyysasiantuntija Marjo Leinonen, yritysasian-tuntija Kari Backman ja matkailuasiantuntija Aija Laukkanen

Tehtävä

Elinkeinopalvelut vastuualue sisältää elinkeinopalvelut, matkailumarkkinoinnin, yhteistoimintasopi-mukset, työllistämisen, joukkoliikenteen, kunnan omat hankkeet, yhteishankkeiden maksuosuudet ja muun elinkeinojen kehittämisen.

Talous (sisäiset ja ulkoiset erät)

	TP 2021	TA 2022	TP 2022	TP 2022/ TA 2022, %	TP 2022/ TA 2022, €	TP 2021/ TP 2022, %
Myyntituotot	627	15 300	20 884	136,5 %	20 257	3230,8 %
Maksutuotot						
Tuet ja avustukset	387 639	414 114	645 124	155,8 %	257 485	66,4 %
Muut toimintatuotot	109 159	50 000	71 946	143,9 %	-37 213	-34,1 %
Toimintatuotot	497 425	479 414	737 954	153,9 %	240 529	48,4 %
Henkilöstökulut	-855 427	-989 959	-971 845	98,2 %	-116 418	13,6 %
Palvelujen ostot	-1 451 295	-1 153 899	-1 332 548	115,5 %	118 747	-8,2 %
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-67 058	-28 000	-21 289	76,0 %	45 769	-68,3 %
Avustukset	-111 976	-530 000	-328 589	62,0 %	-216 613	193,4 %
Muut toimintakulut	-214 097	-206 536	-292 927	141,8 %	-78 830	36,8 %
Toimintakulut	-2 699 853	-2 908 394	-2 947 198	101,3 %	-247 345	9,2 %
Toimintakate	-2 202 428	-2 428 980	-2 209 244	91,0 %	-6 816	0,3 %
Poistot ja arvonalentumiset						
Rahoitustuotot, -kulut, netto	-23		-47	0,0 %	-24	104,3 %
Muut laskennalliset erät	-1 326		-31 768	0,0 %	-30 442	2295,8 %
Tilikauden tulos	-2 203 777	-2 428 980	-2 241 059	92,3 %	-37 282	1,7 %

HENKILÖSTÖ

Vastuuhenkilö hallinto- ja henkilöstöjohtaja Riikka Boren ja toimialasihteeri Kaarina Leinonen

Tehtävä

Henkilöstö sisältää kunnan henkilöstöhallinnon mukaan lukien työterveyshuollon sekä henkilökunnan tyhy-setelit. Kunnan henkilöstöstrategiassa hyväksytyt kunnan tavoitteet ja toimintalinjat ovat: johtaminen, osaaminen, työhyvinvointi, rekrytointi ja palkkaus.

Talous (sisäiset ja ulkoiset erät)

	TP 2021	TA 2022	TP 2022	TP 2022/ TA 2022, %	TP 2022/ TA 2022, €	TP 2021/ TP 2022, %
Myyntituotot	3		7	0,0 %	7	133,3 %
Maksutuotot						
Tuet ja avustukset	223 644	130 000	158 782	1,2	28 782	-29,0 %
Muut toimintatuotot	5 485	10 000	90 415	9,0	80 415	1548,4 %
Toimintatuotot	229 132	140 000	249 204	1,8	109 204	8,8 %
Henkilöstökulut	-107 058	-78 084	-84 573	1,1	-6 489	-21,0 %
Palvelujen ostot	-483 412	-403 000	-423 239	1,1	-20 239	-12,4 %
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-4 768	-5 100	-2 849	0,6	2 251	-40,2 %
Avustukset	-16 872	-45 000	-44 633	1,0	367	164,5 %
Muut toimintakulut	-42 553	-21 400	-32 982	1,5	-11 582	-22,5 %
Toimintakulut	-654 663	-552 584	-588 276	1,1	-35 692	-10,1 %
Toimintakate	-425 531	-412 584	-339 072	0,8	73 512	-20,3 %
Poistot ja arvonalentumiset						
Rahoitustuotot, -kulut, netto	-398					-100,0 %
Muut laskennalliset erät	2 288		84 573	0,0	84 573	3596,4 %
Tilikauden tulos	-423 641	-412 584	-254 499	0,6	158 085	-39,9 %

LOMATOIMI

Vastuuhenkilö lomituspäällikkö Eeva Halonen

Tehtävä

Lomatoimi vastasi maatalousyrittäjien lomituspalveluiden (vuosiloma, sijaisapu ja maksullinen lomitus) järjestämisestä Sotkamo-Kajaani-Kuhmo yhteistoiminta-alueella. Toimintavuosi oli viime vuosi. Vuoden 2023 alusta lomituksen järjestämisvastuu siirtyy Pohjois-Suomen lomituspalveluille, jolloin lomitusten järjestämisvastuu on Muhoksen kunnalla. Sotkamon paikallisyksikkö henkilöstöineen siirtyy liikkeen luovutuksella vanhoina työntekijöinä Muhoksen kuntaan vuoden 2023 alusta.

Lomitustoiminnan kysynnässä näkyi jonkin verran maatalousyrittäjien taloudellisen tilanteen heikentyminen. Maatalousyrittäjät eivät olleet aivan samalla tavalla halukkaita käyttämään maksullista lomitusta kuin aikaisempina vuosina ja sijaisapujen kysyntä oli hiukan vähäisempää tai sitten ei ollut tarvetta sijaisavuille. Korona ei lisännyt sijaisapujen kysyntää eikä vaikeuttanut lomitusten järjestämistä.

Talous (sisäiset ja ulkoiset erät)

	TP 2021	TA 2022	TP 2022	TP 2022/ TA 2022, %	TP 2022/ TA 2022, €	TP 2021/ TP 2022, %
Myyntituotot	1 346 726	1 496 590	1 562 147	104,4 %	65 557	16,0 %
Maksutuotot	190 622	157 150	162 681	103,5 %	5 531	-14,7 %
Tuet ja avustukset						
Muut toimintatuotot						
Toimintatuotot	1 537 348	1 653 740	1 724 828	104,3 %	71 088	12,2 %
Henkilöstökulut	-1 433 893	-1 434 206	-1 422 852	99,2 %	11 354	-0,8 %
Palvelujen ostot	-149 523	-196 720	-204 680	104,0 %	-7 960	36,9 %
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-15 311	-8 650	-15 107	174,6 %	-6 457	-1,3 %
Avustukset						
Muut toimintakulut	-3 346	-5 420	-13 995	258,2 %	-8 575	318,3 %
Toimintakulut	-1 602 073	-1 644 996	-1 656 634	100,7 %	-11 638	3,4 %
Toimintakate	-64 725	8 744	68 194	779,9 %	59 450	-205,4 %
Poistot ja arvonalentumiset						
Rahoitustuotot, -kulut, netto						
Muut laskennalliset erät	-70		-1 627	0,0 %	-1 627	2224,3 %
Tilikauden tulos	-64 795	8 744	66 567	761,3 %	57 823	-202,7 %

MAATALOUSTOIMI

Vastuuhenkilö maaseutupäällikkö Jari Korhonen

Tehtävä

Maataloustoimi vastaa maaseutuelinkeinoviranomaiselle kuuluvista lakisääteisistä tehtävistä ja maaseudun kehittämisestä. Sotkamon maataloushallinto vastaa EU-maksajavirastotehtävistä Kajaanin, Kuhmon ja Sotkamon muodostamalla yhteistoiminta-alueella.

Kunnanvaltuusto teki kokouksessaan 26.4.2022 valtuustoaloitteen, jossa esitettiin selvitettäväksi kunnan mahdollisuudet avustaa maataloustuottajia kannattavuuskriisissä. Aloitteen pohjalta valmisteltiin avustus maatalouden muovijätteen keräämiseksi sekä valmisteltiin Aktiivitalan palveluseteli.

Talous (sisäiset ja ulkoiset erät)

	TP 2021	TA 2022	TP 2022	TP 2022/ TA 2022, %	TP 2022/ TA 2022, €	TP 2021/ TP 2022, %
Myyntituotot			782	0,0 %	782	0,0 %
Maksutuotot						
Tuet ja avustukset						
Muut toimintatuotot	10 391	6 000		0,0 %	-6 000	-100,0 %
Toimintatuotot	10 391	6 000	782	13,0 %	-5 218	-92,5 %
Henkilöstökulut	-109 247	-105 029	-123 499	117,6 %	-18 470	13,0 %
Palvelujen ostot	-2 241	-5 100	-8 095	158,7 %	-2 995	261,2 %
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-1 156	-500	-2 817	563,4 %	-2 317	143,7 %
Avustukset	-5 103	-20 000	-5 993	30,0 %	14 007	17,4 %
Muut toimintakulut	-813	-760	-1 826	240,3 %	-1 066	124,6 %
Toimintakulut	-118 560	-131 389	-142 230	108,3 %	-10 841	20,0 %
Toimintakate	-108 169	-125 389	-141 448	112,8 %	-16 059	30,8 %
Poistot ja arvonalentumiset						
Rahoitustuotot, -kulut, netto						
Muut laskennalliset erät	-58		-1 536		-1 536	2548,3 %
Tilikauden tulos	-108 227	-125 389	-142 984	114,0 %	-17 595	32,1 %

2.2. Sivistyksen toimiala

Vastuuhenkilö sivistysjohtaja Merja Ojalampi

Tehtävä

Sivistyksen toimiala sisältää yleishallinnon, varhaiskasvatuksen, esi- ja perusopetuksen, aamu- ja ilta-päivätoiminnan, lukion, Olympiavalmennuskeskuksen, liikuntapalvelut, kansalaisopiston, taiteen perusopetuksen, kirjaston, musiikkiopistotoiminnan, kulttuuri- ja museotoimen sekä nuorisotoimen toiminnan.

Yhteenveto tilikaudesta 2022

Ulkoisilla erillä tarkasteltuna toimintatuotot ovat toteutuneet hyvin, paremmin kuin talousarviossa on arvioitu, vaikka maksutuottojen ja muiden tuottojen määrä on laskenut. Toimintakulut ovat ylittyneet johtuen pääosin henkilöstökulujen noususta (palkankorotukset) ja palvelujen ostoista. Muut kulut sekä aineet, tavarat ja tarvikkeet ovat toteutuneet maltillisesti, alle talousarvion. Ulkoisilla ja sisäisillä erillä tarkasteltuna ero näkyy palvelujen ostoissa ja muissa toimintakuluissa; tähän sisältyvät atpu-palvelut ja kiinteistökustannukset. Toimintakatteen muutos oli 1,02 % talousarvioon verrattuna. Edelliseen tilinpäätökseen verrattuna on tapahtunut kasvua tuotoissa ja kuluissa.

Toimialalla työstettiin kunnan hyväksytyn strategian pohjalta toimialaohjelma ja tehtiin yksikkökohtaisia ohjelmia käytännön toiminnan työkaluksi ja tueksi. Sivistyksen toimialalle perustettiin laajennettu johtoryhmä, jossa on edustus eri yksiköistä. Unicefin Lapsiystävällinen kunta -mallin (Lyk) toimenpideohjelma laadittiin nykytilan kartoituksen pohjalta ja osallistuttiin henkilöstölle suunnattuihin Lyk-koulutuksiin. Kuntaan palkattiin hyvinvointikoordinaattori, jonka kanssa aloitettiin tiivis yhteistyö eri yksiköissä. Toimialan edustus oli mukana myös hyvinvointijaostossa. Osallistuttiin myös kunnan viestintä-asiakirjojen päivittämiseen ja viestintätyöryhmään. Kansainvälistä yhteistyötä tehtiin hankkeissa ja ystävyyuskuntatoiminnassa (Isny, Saksa). Hanketoimintaa tehtiin laajasti edellisten vuosien tapaan. Toimittiin valtakunnallisissa ja maakunnallisissa työryhmissä asetettujen edustusten mukaan.

Koronapandemian vaikutukset näkyivät edelleen alkuvuodesta, Ukrainan sodan kiihtyminen helmikuussa 2022 toi kuntaan uusia varhaiskasvatus- ja kouluikäisiä lapsia. Loppuvuodesta varauduttiin sähkötyöiden suunnittelemiin sähkökatkoihin.

Varhaiskasvatuksessa kaksivuotisen esiopetuksen kokeilu jatkui. Kontinjoen päiväkodin rakennustyöt alkoivat syksyllä. Varhaiskasvatuksen palvelusetelin arvoa korotettiin 1.8 alkaen.

Perusopetuksessa aloitettiin valmistava opetus keväällä 2022 yhdellä ryhmällä ja syyslukukauden alusta lukien ryhmiä oli kolme. Salmelan koulun vararehtorin virka muutettiin apulaisrehtorin viraksi määräaikaaisesti. Kuraattorien siirtyminen 2023 alusta hyvinvointialueelle valmisteltiin syksyn aikana. Urheiluyläkoulun aloittamiseen lukuvuoden 2023–2024 alusta liittyviä valmisteluja jatkettiin. Varhaiskasvatuksen, perusopetuksen ja lukion tieto- ja viestintäteknologian ohjelma hyväksyttiin (2022–2025). Kulttuuriopetus suunnitelmatyö saatiin päätökseen, hyväksyntään ja kokeiluun varhaiskasvatuksen, perusopetuksen ja lukion osalta.

Vuoden loppuun mennessä työstettiin uuden yläkoulun ja uuden lukio - kirjaston rakennussuunnitelmat yhdessä teknisen toimialan kanssa.

Lukiassa oppivelvollisia aloitti toinen ikäluokka. Markkinointityötä jatkettiin Olympiavalmennuskeskuksen kanssa, kansainvälisyystoiminnassa toteutettiin liikkuvuuksia (koronan jälkeen). Olympiavalmennuskeskuksesta osallistuttiin Pekingin olympialaisiin (kansallinen tehtävä lumilajien osalta). Loppuvuoden aikana sovittiin huippu-urheilun kehittämistehtävien jakautumisesta.

Vapaa-aikapalveluiden eri yksiköiden välistä yhteistyötä laajennettiin. Nuorisotoimen rakenteellista kehittämistä jatkettiin: 1.8. 2022 alkaen aamu- ja iltapäivätoiminta siirrettiin osaksi perusopetusta. Lisäksi palkattiin sekä nuorisotyön koordinaattori että aamu- ja iltapäivätoiminnan (myöh. APIP)-koordinaattori. Nuorisotyön kehittämistä jatkettiin koulunuorisotyön suuntaan.

Kansalaisopiston kurssiohjelmassa oli tarjolla 12 osaamisperusteista kurssia. Myös kansalaisopisto oli mukana useissa kehittämishankkeissa (mm. Erasmus + -hanke). Järjestettiin jokavuotiseksi tarkoitettu Hyvinvointitapahtuma kesäkuussa ja Lasten oikeuksien päivän tapahtuma marraskuussa sekä Pohjois-Suomen, Kainuun ja Lapin Kaamosseminaari.

Kirjastossa kokeiltiin omatoimiaikaa ja osallistuttiin uuden rakennuksen suunnitteluun. Kirjastotoimenjohtajahakuja toteutettiin useita. Musiikkiopiston toiminta jatkui yhteistyössä Kuhmon kaupungin kanssa.

Kulttuuri- ja museotoimen palvelut olivat tiiviisti mukana Sotkamo375 -juhlavuoden tapahtumien suunnittelussa ja toteuttamisessa; tästä on oma lukunsa tilinpäätöksen alkuosassa. Osa tapahtumista tulee jäämään pysyviksi seuraavina vuosina.

Sivistystoimen lautakunnan jäsenet 1.1.-31.12.2022:

Jäsen	Varajäsen
Sami Mähönen (pj.)	Olli Korhonen
Marja-Leena Korhonen (varapj.)	Helena Aaltonen
Ari Hakkarainen	Antti Heikkinen
Anja Juntunen	Laura Rajala 28.3.2022 saakka (kvalt 28.3.2022 §26), Kirsi Moisanen 29.3.2022 alkaen (kvalt 28.3.2022 § 27)
Mika Karjalainen	Mauno Heikkinen
Nina Repo	Ella Vihanto 27.9.2022 saakka (kvalt 27.9.2022 § 77), Pia Kuittinen 28.9.2022 alkaen (kvalt 27.9.2022 § 78)
Mervi Sirviö	Elina Lehtimäki
Pekka Malinen	Paavo Tervonen
Heidi Kotilainen	Mirva Heikkinen

Talousarvion toteutuminen

Sisäiset ja ulkoiset erät	TP 2021	TA 2022	TP 2022	TP 2022 / TA 2022, %	TP 2022 / TA 2022, €	TP 2021 - TP 2022, %
Myyntituotot	793 695	939 732	985 073	104,8 %	45 341	24,1 %
Maksutuotot	615 454	574 500	539 746	94,0 %	-34 754	-12,3 %
Tuet ja avustukset	1 162 154	1 023 908	1 328 818	129,8 %	304 910	14,3 %
Muut toimintatuotot	184 344	86 300	140 929	163,3 %	54 629	-23,6 %
Toimintatuotot	2 755 647	2 624 440	2 994 566	114,1 %	370 126	8,7 %
Henkilöstökulut	-17 499 779	-17 653 747	-18 376 664	104,1 %	-722 917	5,0 %
Palvelujen ostot	-5 647 363	-5 786 157	-6 335 948	109,5 %	-549 791	12,2 %
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-520 480	-743 763	-625 140	84,1 %	118 623	20,1 %
Avustukset	-452 918	-651 500	-396 411	60,8 %	255 089	-12,5 %
Muut toimintakulut	-2 318 988	-2 354 084	-2 625 009	111,5 %	-270 925	13,2 %
Toimintakulut	-26 439 527	-27 189 251	-28 359 172	104,3 %	-1 169 921	7,3 %
Toimintakate	-23 683 880	-24 564 811	-25 364 606	103,3 %	-799 795	7,1 %
Rahoitustuotot ja -kulut	-22	0,00	-971		-971	x
Poistot ja arvonalentumiset	-47 093	-83 522	-47 139	56,4 %	36 383	0,1 %
Muut laskennalliset erät	-11 285		-269 728		-269 728	x
Tilikauden tulos	-23 742 280	-24 648 333	-25 682 444	104,2 %	-1 034 111	8,2 %

Ulkoiset erät	TP 2021	TA 2022	TP 2022	TP 2022/ TA 2022, %	TP 2022/ TA 2022, €	TP 2021/ TP 2022, %
Myyntituotot	793 695	789 200	984 607	124,8 %	195 407	24,1 %
Maksutuotot	615 454	574 500	539 746	94,0 %	-34 754	-12,3 %
Tuet ja avustukset	1 162 154	1 023 908	1 328 818	129,8 %	304 910	14,3 %
Muut toimintatuotot	184 344	86 300	140 929	163,3 %	54 629	-23,6 %
Toimintatuotot	2 755 647	2 473 908	2 994 100	121,0 %	520 192	8,7 %
Henkilöstökulut	-17 499 779	-17 653 747	-18 376 664	104,1 %	-722 917	5,0 %
Palvelujen ostot	-3 736 206	-3 596 967	-4 232 459	117,7 %	-635 492	13,3 %
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-515 756	-743 763	-619 049	83,2 %	124 714	20,0 %
Avustukset	-452 918	-651 500	-396 411	60,8 %	255 089	-12,5 %
Muut toimintakulut	-808 227	-938 024	-859 977	91,7 %	78 047	6,4 %
Toimintakulut	-23 012 886	-23 584 001	-24 484 562	103,8 %	-900 561	6,4 %
Toimintakate	-20 257 239	-21 110 093	-21 490 462	101,8 %	-380 369	6,1 %
Poistot ja arvonalentumiset	-47 093	-83 522	-47 139	56,4 %	36 383	0,1 %
Rahoitustuotot ja -kulut, netto	-22		-971	0,0 %	-971	x
Tilikauden tulos	-20 304 353	-21 193 615	-21 538 571	101,6 %	-344 956	6,1 %

Sivistyksen toimialan toiminnalliset tavoitteet vuonna 2022

Kuntastrategian tavoite ja sivistyksen toimialan ohjelma	Laajan hyvinvointikertomuksen tavoite	Talousarviotaavoite 2022	Toimenpide	Mittari	Toteuma
Resurssien järjestyvä käyttö	Toimivat, monipuoliset ja houkuttelevat palvelut	Jatketaan oppivelvollisuuden laajentamisen toimenpiteiden kehittämistä ja kaksivuotisen esiopetuksen toteuttamista valtakunnallisten lakien, säädösten ja ohjeiden mukaan.	Kehitetään saattujen kokemusten pohjalta niveltä ohjausta, perusopetuksen ja toisen asteen yhteistyötä sekä huolehditaan käytännön toteutuksesta kustannustehokkaasti. Huomioidaan koko toimialan mahdollisuudet. Kaksivuotisen esiopetuksen kokeilun kehittämistoimintaa jatketaan.	Tehostettua opinto-ohjausta saaneiden oppilaiden määrä yläkoulussa. 9.luokan päättäneistä oppilaista toisen asteen opiskelupaikan vastaanottaneiden määrä on 100 %. Kaksivuotisen esiopetuksen opetussuunnitelma on päivitetty saattujen kokemusten pohjalta.	Tehostettua opinto-ohjausta on annettu 18 oppilaalle. Kaikki 9. luokan keväällä 2022 päättäneet ovat saaneet opiskelupaikan toiselta asteelta. Sivistystoimen lautakunta hyväksyi elokuussa kaksivuotisen esiopetuksen päivitetyn opetussuunnitelman.
Asukkaiden hyvinvointi	Asukkaiden hyvinvointia tukevien toimien lisääminen ja parhainvoimien ennaltaehkäisy	Edistetään hyvinvointia ja vähennetään edelleen koronarajoitteista aiheutuvia haittoja lasten ja nuorten, työikäisten sekä ikäihmisten kohdalla.	Järjestetään palveluita kuntalaisille. Haetaan hankerahoitusta kuntalaisien hyvinvoinnin edistämiseen.	Asiakastytyväisyys on kaikissa tulosityksiköissä vähintään 3,5 (asteikko 1–5). Haettujen avustusten lukumäärät, euromäärät ja kohteet.	Varhaiskasvatuksen asiakastytyväisyyskyselyn tulos oli 4,33 ja aamu- ja iltopäivätoiminnan 4,4. Lukion kyselyssä opiskelijoiden arviot oppimiseen liittyen vaihtelevat välillä 3,3–4,6. Vapaa-aikapalveluiden kyselyt tehdään vuoden 2023 puolella mm. rakenne -tai muiden muutosten vuoksi; kansalaisopiston kyselyssä oli vain muutamia vastajia. Hankkeita

					<p>haettiin 17 ja niiden kokonaisarvo oli 1 194 178 €.</p> <p>Ne liittyivät opettajien koulutukseen, digitalisaatioon, opinnollistamiseen, pandemiahaittojen lieventämiseen, oppilashuoltoon, harrastamiseen ja kerhotoimintaan, opintoseteleihin sekä Kainuun kirjamessujen järjestämiseen ja harvaan asuttujen alueiden kulttuuritoimintaan. Lisäksi eri toimintayksiköt ovat olleet mukana yhteistyökumppaneina yhteishankkeissa (yht.12), joita jokin muu oppilaitos tai taho on koordinoanut.</p>
Asukkaiden hyvinvointi	Asukkaiden hyvinvointia tukevien toimien lisääminen ja pahoinvoinnin ennaltaehkäisy	Edistetään Lapsiystävällinen kunta -mallin valmistelua.	Laaditaan nykytilan kartoituksen pohjalta toimenpideohjelma.	Toimenpideohjelma on valmis.	Toimenpideohjelma valmistui syksyllä 2022.

Kuntastrategian tavoite ja sivistyksen toimialan ohjelma	Laajan hyvinvointikertomuksen tavoite	Talousarviotaavoite 2022	Toimenpide	Mittari	Toteuma
Kasvava elinvoima	Toimivat, monipuoliset ja houkuttelevat palvelut	Osallistutaan rakennushankkeiden (yläkoulu, lukio/kirjasto, päiväkotit) suunnittelun eri vaiheisiin.	Osallistutaan työryhmiin ja asiantuntijatiimeihin sekä toteutetaan tarvittavia työtehtäviä.	Tarvittavat suunnittelu-ym. työtehtävät on sivistyksen toimialan osalta tehty vuoden loppuun mennessä.	Hankesuunnitelmat on valmisteltu yhdessä teknisen toimen kanssa vuoden loppuun mennessä.
Kasvava elinvoima	Asukkaiden osallistumis- ja vaikuttamismahdollisuuksien edesauttaminen	Vahvistetaan toimialan kulttuuri-toimintaa.	Kulttuurikasvatuksen opetussuunnitelma (kops) laaditaan loppuun ja se otetaan käyttöön. Aloitetaan kulttuurituotanto koronan jälkeen uudelleen omana tuotantona ja yhteistyökumppanuuksien avulla.	Kops on hyväksytty sivistystoimen lautakunnassa ja se otetaan käyttöön 1.8.2022. Tuotantojen määrät ja yhteistyökumppanuksien määrät.	Kops hyväksyttiin sivistystoimen lautakunnassa 15.6.2022 ja se otettiin käyttöön 1.8.2022; sen toteuttamisessa on 11 eri yhteistyötahoa. Kulttuurituotantoja oli yht. 56 joko omina tai yhteistyötuotantoina.
Resurssien järjestyvä käyttö	Toimivat, monipuoliset ja houkuttelevat palvelut	Jatketaan toimialan rakenteellista kehittämistä.	Rakennetaan toimivat mallit käytännön toimintaan ja työskentelyyn.	Henkilökunnan työtehtävät ja vastuut on määritelty.	Nuorisotoimen rakenneuudistus toteutettiin 1.8.2022 alkaen: palkattiin koordinaattori nuorisotyöhön ja apitoimintaan sekä siirrettiin apitoiminta perusopetuksen alle. Koordinaattoreiden työnkuvat on sovittu. Henkilökunnan kehittämiskeskusteluissa tarkastetaan työtehtävät; kehittämiskeskusteluita käydään 1–1,5 vuoden välein.

Asukkaiden hyvinvointi	Asukkaiden hyvinvointia tukevien toimien lisääminen ja pahoinvoinnin ennaltaehkäisy	Osallistutaan Sotkamo375-juhluvuoden toiminnan ja tapahtumien toteuttamiseen.	Kaikissa yksiköissä on tapahtumia ja toimintaa juhluvuoden teemojen mukaan. Yhteisöllisyys näkyy tapahtumissa ja niissä huomioidaan eri ikäryhmät.	Tapahtumien määrät, osallistujien määrät	Perustettiin juhluvuoden suunnittelutyöryhmä, jossa oli mukana myös yhteistyökumppaneiden edustajia. Tapahtumissa ja tilaisuuksissa kävi n. 26 000 henkilöä (luku ilman museoissa kävijöitä). Kunnan omia ja yhteistyötapahtumia oli 56.
Kasvava elinvoima	Elinvoimainen ja vahva Sotkamo	Aloitetaan brändityö koko toimialan osalta.	Toimialan viestintä- ja markkinointisuunnitelma laaditaan kunnan viestintä- ja markkinointistrategian pohjalta.	Viestintä- ja markkinointisuunnitelma on laadittu.	Toimiala on ollut edustettuna kunnan viestintä- ja markkinointisuunnitteluryhmässä mukana laatimassa yhteistä ohjeistusta.
Kasvava elinvoima	Toimivat, monipuoliset ja houkuttelevat palvelut	Laaditaan toimialan tavoitteet seuraaville vuosille.	Muokataan toimialaohjelma uuden kuntastrategian pohjalta ja se hyväksytään sivistystoimen lautakunnassa. Tehdään yksikkökohtaiset ohjelmat toimialaohjelman pohjalta.	Toimialaohjelma on valmis ja hyväksytty 30.4.2022 mennessä ja yksikkökohtaiset ohjelmat ovat valmiit kesäkuun 2022 loppuun.	Toimialaohjelma on hyväksytty sivistystoimen lautakunnassa 19.5.2022. Yksikkökohtaisten ohjelmien työstäminen valmistui osassa yksiköitä v. 2022 ja osassa niitä työstetään siten, että ne valmistuvat keväällä 2023.

SIVISTYKSEN HALLINTO

Vastuuhenkilö sivistysjohtaja Merja Ojalampi

Tehtävä

Sisältää sivistyksen toimialan yhteisen toiminnan (ml. laite- ja ohjelmakulut, koulutukset yms.)

Talous (sisäiset ja ulkoiset erät)

	TP 2021	TA 2022	TP 2022	TP 2022 / TA 2022, %	TP 2022 / TA 2022, €	TP 2021 - TP 2022, %
Muut toimintatuotot			1 700	0,0 %	1 700	0,0 %
Toimintatuotot	0	0	1 700	0,0 %	1 700	0,0 %
Henkilöstökulut	-65 608	-98 151	-126 182	128,6 %	-28 031	92,3 %
Palvelujen ostot	-63 361	-120 200	-98 443	81,9 %	21 757	55,4 %
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-4 341	-6 150	-5 899	95,9 %	251	35,9 %
Avustukset			-2 838	0,0 %	-2 838	0,0 %
Muut toimintakulut	-50 060	-7 500	-62 925	839,0 %	-55 425	25,7 %
Toimintakulut	-183 370	-232 001	-296 286	127,7 %	-64 285	61,6 %
Toimintakate	-183 370	-232 001	-294 586	127,0 %	-62 585	60,7 %
Poistot ja arvonalentumiset	-21 452		-23 348	0,0 %	-23 348	8,8 %
Rahoitustuotot ja -kulut, netto				0,0 %	0	0,0 %
Muut laskennalliset erät	-88		-3 218	0,0 %	-3 218	x
Tilikauden tulos	-204 822	-232 001	-317 934	137,0 %	-85 933	55,2 %

VARHAISKASVATUS

Vastuuhenkilö kasvatusjohtaja Ville Manninen

Tehtävä

Varhaiskasvatus sisältää varhaiskasvatuksen hallinnon, päiväkotihoidon, esiopetuksen, perhepäivähoidon ja lastenhoidon tuen. Päiväkodit v. 2022: Kontinjoen päiväkotipäiväkodin johtaja Eeva-Liisa Sirviö 31.3 asti ja Minna Rautio 1.6 alkaen, Leivolan päiväkotipäiväkodin johtaja Jorma Parviainen, Päiväkoti Satuvakka/päiväkodin johtaja Heikki Niskanen, Tiilikankaan päiväkotipäiväkodin johtaja Minna Piirainen, Käpymetsän vuoropäiväkoti/päiväkodin johtaja Reeta Niskanen.

Talous (sisäiset ja ulkoiset erät)

	TP 2021	TA 2022	TP 2022	TP 2022 / TA 2022, %	TP 2022 / TA 2022, €	TP 2021 - TP 2022, %
Myyntituotot	41 912	41 700	50 858	122,0 %	9 158	21,3 %
Maksutuotot	394 894	342 500	301 753	88,1 %	-40 747	-23,6 %
Tuet ja avustukset	49 410	50 000	157 758	315,5 %	107 758	219,3 %
Muut toimintatuotot	3 107	800	1 875	234,3 %	1 075	-39,7 %
Toimintatuotot	489 323	435 000	512 244	117,8 %	77 244	4,7 %
Henkilöstökulut	-5 558 598	-5 580 761	-5 808 543	104,1 %	-227 782	4,5 %
Palvelujen ostot	-1 571 736	-1 621 924	-1 754 074	108,1 %	-132 150	11,6 %
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-83 946	-99 750	-86 794	87,0 %	12 956	3,4 %
Avustukset	-404 482	-430 000	-339 906	79,0 %	90 094	-16,0 %
Muut toimintakulut	-402 747	-456 514	-565 638	123,9 %	-109 124	40,4 %
Toimintakulut	-8 021 509	-8 188 949	-8 554 956	104,5 %	-366 007	6,7 %
Toimintakate	-7 532 186	-7 753 949	-8 042 712	103,7 %	-288 763	6,8 %
Poistot ja arvonalentumiset	-11 996	-20 200	-10 146	50,2 %	10 054	-15,4 %
Rahoitustuotot ja -kulut, netto				0,0 %	0	0,0 %
Muut laskennalliset erät				0,0 %	0	0,0 %
Tilikauden tulos	-7 544 182	-7 774 149	-8 052 858	103,6 %	-278 709	6,7 %

PERUSOPETUS

Vastuuhenkilö kasvatusjohtaja Ville Manninen

Tehtävä

Perusopetus sisältää 1–9 luokkien opetus- ja hanketoiminnan sekä kirjanpidollisesti aamu- ja iltapäiväkerhotoiminnan. Perusopetuksen koulut v. 2022: Salmelan koulu, rehtori Janne Huotari; Vuokatin koulu, koulunjohtaja Jani Komulainen; Leivolan koulu, koulunjohtaja Elisa Komulainen; Naapurivaaran koulu, koulunjohtaja Päivi Korhonen; Kontinjoen koulu, koulunjohtaja Anu Rautiainen; Pohjavaaran koulu, koulunjohtaja Juha Lukkari 31.7 asti ja Anna-Liisa Lukkari 1.8 alkaen; Tenetin koulu, rehtori Riitta Lankinen.

Kouluille on laadittu vuodesta 2020 alkaen koulukohtaiset budjetit.

Talous (sisäiset ja ulkoiset erät)

	TP 2021	TA 2022	TP 2022	TP 2022 / TA 2022, %	TP 2022 / TA 2022, €	TP 2021 - TP 2022, %
Myyntituotot	131 154	150 000	187 813	125,2 %	37 813	43,2 %
Maksutuotot	82 687	90 000	80 317	89,2 %	-9 683	-2,9 %
Tuet ja avustukset	229 616	173 000	269 929	156,0 %	96 929	17,6 %
Muut toimintatuotot	36 433	1 500	38 239	2549,3 %	36 739	5,0 %
Toimintatuotot	479 890	414 500	576 298	139,0 %	161 798	20,1 %
Henkilöstökulut	-7 400 244	-7 389 507	-7 870 337	106,5 %	-480 830	6,4 %
Palvelujen ostot	-2 928 679	-2 954 000	-3 214 145	108,8 %	-260 145	9,7 %
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-231 135	-270 810	-280 647	103,6 %	-9 837	21,4 %
Avustukset	0		0	0,0 %	0	0,0 %
Muut toimintakulut	-1 178 170	-1 201 036	-1 300 818	108,3 %	-99 782	10,4 %
Toimintakulut	-11 738 228	-11 815 353	-12 665 947	107,2 %	-850 594	7,9 %
Toimintakate	-11 258 338	-11 400 853	-12 089 649	106,0 %	-688 796	7,4 %
Poistot ja arvonalentumiset	-13 644	-63 322	-13 644	21,5 %	49 678	0,0 %
Rahoitustuotot ja -kulut, netto	0			0,0 %	0	-100,0 %
Muut laskennalliset erät	-4 891	0	-116 186	0,0 %	-116 186	x
Tilikauden tulos	-11 276 874	-11 464 175	-12 219 479	106,6 %	-755 304	8,4 %

LUKIO

Vastuuhenkilö rehtori Mauri Reinikka

Tehtävä

Sotkamon lukio toteuttaa lukion opetussuunnitelman mukaista yleislinjan lukiokoulutusta. Lukiolla on myös opetus- ja kulttuuriministeriön myöntämä urheilun erityistehtävälupa. Lukioon kuuluu lukio-opetuksen lisäksi lukion hallinto sekä lukio projektit.

Talous (sisäiset ja ulkoiset erät)

	TP 2021	TA 2022	TP 2022	TP 2022 / TA 2022, %	TP 2022 / TA 2022, €	TP 2021 - TP 2022, %
Myyntituotot	0,00	49 000	0	0,0 %	-49 000	0,0 %
Maksutuotot				0,0 %	0	0,0 %
Tuet ja avustukset	64 653	85 008	119 709	140,8 %	34 701	85,2 %
Muut toimintatuotot	54 868	12 000	45 150	376,2 %	33 150	-17,7 %
Toimintatuotot	119 521	146 008	164 858	112,9 %	18 850	37,9 %
Henkilöstökulut	-1 672 070	-1 708 160	-1 606 513	94,0 %	101 647	-3,9 %
Palvelujen ostot	-287 309	-510 849	-342 843	67,1 %	168 006	19,3 %
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-60 925	-168 950	-69 158	40,9 %	99 792	13,5 %
Avustukset	-600	0	-461	0,0 %	-461	-23,1 %
Muut toimintakulut	-243 114	-298 773	-338 186	113,2 %	-39 413	39,1 %
Toimintakulut	-2 264 018	-2 686 732	-2 357 162	87,7 %	329 570	4,1 %
Toimintakate	-2 144 498	-2 540 724	-2 192 303	86,3 %	348 421	2,2 %
Poistot ja arvonalentumiset				0,0 %	0	0,0 %
Rahoitustuotot ja -kulut, netto	0		-912	0,0 %	-912	0,0 %
Muut laskennalliset erät	-911		-21 163	0,0 %	-21 163	
Tilikauden tulos	-2 145 409	-2 540 724	-2 214 379	87,2 %	326 345	3,2 %

VUOKATTI-RUKA OLYMPIAVALMENNUSKESKUS

Vastuuhenkilöt kasvatusjohtaja Ville Manninen ja olympiavalmennuskeskuksen johtaja Janne Vuorinen

Tehtävä

Vuokatti-Ruka Olympiavalmennuskeskus on toinen Suomen valtakunnallisista Olympiavalmennuskeskuksista, joka rakennetaan yhteistyössä Olympiakomitean kanssa.

Olympiavalmennuskeskusten toiminnan tavoitteena on varmistaa ja vauhdittaa suomalaisten kärkiurheilijoiden kansainvälistä menestystä takaamalla heille kilpailukykyinen päivittäisvalmentautuminen ja asiantuntijatoiminta. Tehtävänä on kasvattaa Suomelle maailman parhaita huippu-urheilijoita ja pitää näin Suomi kansainvälisesti menestyvänä urheilumaana. Vuokatti-Ruka Olympiavalmennuskeskuksen painopisteenä ovat talvilajit. Urheiluakatemiatoiminta sisältyy olympiavalmennuskeskuksen toimintaan.

Vuokatti-Ruka Olympiavalmennuskeskus on oma yksikkönsä Sotkamon kuntaorganisaatiossa. Aiemmin Olympiavalmennuskeskus on toiminut osana Sotkamon urheilulukiota.

Talous (sisäiset ja ulkoiset erät)

	TP 2021	TA 2022	TP 2022	TP 2022 / TA 2022, %	TP 2022 / TA 2022, €	TP 2021 - TP 2022, %
Myyntituotot	542 684	601 532	599 235	99,6 %	-2 297	10,4 %
Maksutuotot				0,0 %	0	0,0 %
Tuet ja avustukset	699 545	575 000	629 905	109,5 %	54 905	-10,0 %
Muut toimintatuotot	88 074	69 000	43 926	63,7 %	-25 074	-50,1 %
Toimintatuotot	1 330 303	1 245 532	1 273 066	102,2 %	27 534	-4,3 %
Henkilöstökulut	-1 344 280	-1 403 438	-1 418 118	101,0 %	-14 680	5,5 %
Palvelujen ostot	-473 244	-181 270	-322 293	177,8 %	-141 023	-31,9 %
Aineet, tarv. ja tavarat	-26 200	-54 700	-46 484	85,0 %	8 216	77,4 %
Avustukset	0	-170 000	0		170 000	
Muut toimintakulut	-188 972	-143 174	-153 310	107,1 %	-10 136	-18,9 %
Toimintakulut	-2 032 696	-1 952 582	-1 940 205	99,4 %	12 377	-4,6 %
Toimintakate	-702 392	-707 050	-667 139	94,4 %	39 911	-5,0 %
Poistot ja arvonalentumiset				0,0 %		0,0 %
Rahoitustuotot ja -kulut, netto	-22		-58	0,0 %	-58	164,9 %
Muut laskennalliset erät	-970	0	-20 689		-20 689	
Tilikauden tulos	-703 384	-707 050	-687 886	97,3 %	19 164	-2,2 %

VAPAA-AIKAPALVELUT

Vastuuhenkilö sivistysjohtaja Merja Ojalampi

Tehtävä

Vapaa-aikapalvelut sisältävät liikuntapalvelut, kansalaisopiston, taiteen perusopetuksen, kirjaston, musiikkiopistotoiminnan, kulttuuri- ja museotoimen sekä nuorisotoimen toiminnan.

Talous (sisäiset ja ulkoiset erät)

	TP 2021	TA 2022	TP 2022	TP 2022 / TA 2022, %	TP 2022 / TA 2022, €	TP 2021 - TP 2022, %
Myyntituotot	77 944	97 500	147 166	150,9 %	49 666	88,8 %
Maksutuotot	137 873	142 000	157 676	111,0 %	15 676	14,4 %
Tuet ja avustukset	118 930	140 900	151 517	107,5 %	10 617	27,4 %
Muut toimintatuotot	1 862	3 000	10 040	334,7 %	7 040	439,2 %
Toimintatuotot	336 610	383 400	466 400	121,6 %	83 000	38,6 %
Henkilöstökulut	-1 458 979	-1 473 730	-1 546 970	105,0 %	-73 240	6,0 %
Palvelujen ostot	-323 033	-397 913	-604 150	151,8 %	-206 237	87,0 %
Aineet, tarv. ja tavarat	-113 934	-143 403	-136 158	94,9 %	7 245	19,5 %
Avustukset	-47 835	-51 500	-53 206	103,3 %	-1 706	11,2 %
Muut toimintakulut	-259 452	-247 088	-289 723	117,3 %	-42 635	11,7 %
Toimintakulut	-2 203 233	-2 313 634	-2 630 208	113,7 %	-316 574	19,4 %
Toimintakate	-1 866 623	-1 930 234	-2 163 808	112,1 %	-233 574	15,9 %
Poistot ja arvonalentumiset				0,0 %	0	0,0 %
Rahoitustuotot ja -kulut, netto			0	X	0	0,0 %
Muut laskennalliset erät	-985		-26 099	X	-26 099	x
Tilikauden tulos	-1 867 608	-1 930 234	-2 189 907	113,5 %	-259 673	17,3 %

2.3. Ympäristö- ja tekninen toimiala

Vastuuhenkilö tekninen johtaja Harri Helenius

Toimialan tehtävä

Ympäristö- ja tekninen toimiala vastaa kunnallisteknisistä palveluista, liikennealueista, kiinteistöjen kunnossapidosta, ateria- ja puhtaanapitopalveluista, ympäristötoimesta sekä vesi- ja viemärihuollosta. Palvelut tuotetaan itse yhteistoiminnassa lähikuntien kanssa tai ostopalveluina.

Yhteenveto tilikaudesta 2022

Vuosi 2022 toteutui Ympäristö- ja teknisellä toimialalla varsin hyvin talouden ja talousarviovaihtojen osalta. Ulkoisilla erillä mitattuna koko toimialan talousarvio toteutui lähes täsmällisesti suunnitellun mukaisesti. Toimialalla valmistauduttiin hyvinvointialueen tuomiin muutoksiin mm. ateria- ja puhtaanapidossa sekä kiinteistöpalveluissa. Lisäksi toimialalla käynnistettiin toimialaohjelman laatiminen ja tavoitteena on hyödyntää valmistuvaa asiakirjaa koko toimialan strategisessa kehittämisessä. Rakennusvalvonnassa aloitettiin rakennusrekisterin päivittäminen ja tehtävää tullaan jatkamaan myös tulevina vuosina. Venäjän hyökkäyssodan vaikutukset näkyivät toimialalla lähinnä kustannusten merkittävänä nousuna mm. katu- ja vesihuollon hankkeissa. Polttoaineiden ja öljypohjaisten tuotteiden kova hinnannousu nosti kustannuksia monissa hankkeissa, mutta kokonaisuutena julkisen käyttöömaisuuden ja vesilaitoksen investoinnit toteutuivat hyvin talousarvion mukaisesti. Talonrakennuksen osa-alueella oli varaus Tenetin yläkoulun rakentamiseen, mutta rakentamisen käynnistyminen siirtyi vuoden 2024 puolelle. Muutoin myös talonrakennuksen investointibudjetti toteutui varsin hyvin suunnitellusti, joskin hankekohtaisia ylityksiä ja alituksia tuli. Edellä mainittu on tyypillistä, koska hankkeiden toteutuksissa saattaa tulla muuttujia, joihin ei ennakkoon ole pystytty varautumaan. Kunnanhallitus jatkoi aktiivista maanostopolitiikkaa lähinnä Vuokatin alueilla. Tekniset palvelut edisti yhteistyössä kunnanhallituksen kanssa uusien kaavahankkeiden käynnistymistä, jolloin luodaan edellytyksiä kunnan jatkuvalla kehittämiselle.

Ympäristö ja teknisen lautakunnan jäsenet 1.1.– 31.12.2022

Jäsen	Varajäsen
Janne Hyvönen (pj.) 1.8.2002 alkaen Juho Lukkari 31.7.2002 saakka	Kari Pääkkönen
Jouko Viholainen (varapj.)	Veijo Tossavainen
Pentti Huttunen	Erno Paavola
Elisa Tolonen	Minna Heikkinen
Tarja Lukkari	Aliisa Lukkari-Syrjäniemi 1.3.2023 alkaen Riikka Hautalampi 28.2.2023 saakka
Niina Piirainen	Pia Kuittinen
Vesa Mäkipää	Kimmo Laasonen
Pia Härkönen	Minna Ronkainen 21.6.2022 alkaen Saara Lukkari 21.6.2022 saakka
Jouko Lipponen	Marko Mustonen

Talousarvion toteutuminen

Sisäiset ja ulkoiset erät	TP 2021	TA 2022	TP 2022	TP 2022/ TA 2022, %	TP 2022/ TA 2022, €	TP 2021/ TP 2022, %
Myyntituotot	7 075 914	5 963 449	7 607 784	127,6 %	1 644 335	7,5 %
Maksutuotot	293 940	181 000	211 483	116,8 %	30 483	-28,1 %
Tuet ja avustukset	116 304	3 500	4 353	124,4 %	853	-96,3 %
Muut toimintatuotot	3 564 302	3 736 440	4 106 213	109,9 %	369 773	15,2 %
Toimintatuotot	11 050 460	9 884 389	11 929 833	120,7 %	2 045 444	8,0 %
Valmistus omaan käyttöön	28 190		24 483		24 483	-13,2 %
Henkilöstökulut	-4 251 775	-4 496 476	-4 433 723	98,6 %	62 753	4,3 %
Palvelujen ostot	-4 358 912	-4 129 424	-4 825 337	116,9 %	-695 913	10,7 %
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-3 830 110	-3 941 550	-4 181 264	106,1 %	-239 714	9,2 %
Avustukset	-94 136	-596 300	-120 596	20,2 %	475 704	28,1 %
Muut toimintakulut	-1 697 797	-948 460	-1 888 406	199,1 %	-939 946	11,2 %
Toimintakulut	-14 232 730	-14 112 210	-15 449 326	109,5 %	-1 337 116	8,5 %
Toimintakate	-3 154 080	-4 227 821	-3 495 010	82,7 %	732 811	10,8 %
Rahoitustuotot, -kulut, netto	-141 985		-160 866		-160 866	13,3 %
Poistot ja arvonalentumiset	-2 998 029	-3 424 326	-3 392 294	99,1 %	32 032	13,2 %
Muut laskennalliset erät	-6 279		-152 884		-152 884	2334,8 %
Tilikauden tulos	-6 300 373	-7 652 147	-7 201 054	94,1 %	451 093	14,3 %

Ulkoiset erät	TP 2021	TA 2022	TP 2022	TP 2022/ TA 2022, %	TP 2022/ TA 2022, €	TP 2021/ TP 2022, %
Myyntituotot	4 961 604	3 748 613	5 253 556	140,1 %	1 504 943	5,9 %
Maksutuotot	293 940	181 000	211 483	116,8 %	30 483	-28,1 %
Tuet ja avustukset	116 304	3 500	4 353	124,4 %	853	-96,3 %
Muut toimintatuotot	779 200	1 798 257	925 600	51,5 %	-872 657	18,8 %
Toimintatuotot	6 151 048	5 731 370	6 394 992	111,6 %	663 622	4,0 %
Valmistus omaan käyttöön	28 190		24 483		24 483	-13,2 %
Henkilöstökulut	-4 251 775	-4 496 476	-4 433 723	98,6 %	62 753	4,3 %
Palvelujen ostot	-4 316 139	-4 081 536	-4 780 838	117,1 %	-699 302	10,8 %
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-3 683 305	-3 822 900	-4 008 012	104,8 %	-185 112	8,8 %
Avustukset	-94 136	-596 300	-120 596	20,2 %	475 704	28,1 %
Muut toimintakulut	-486 587	-489 410	-559 398	114,3 %	-69 988	15,0 %
Toimintakulut	-12 831 942	-13 486 622	-13 902 567	103,1 %	-415 945	8,3 %
Toimintakate	-6 652 704	-7 755 252	-7 483 092	96,5 %	272 160	12,5 %
Rahoitustuotot, -kulut, netto	-141 985		-160 866		-160 866	13,3 %
Poistot ja arvonalentumiset	-2 998 029	-3 424 326	-3 392 294	99,1 %	32 032	13,2 %
Tilikauden tulos	-9 792 718	-11 179 578	-11 036 252	98,7 %	143 326	12,7 %

Talousarviovuoden 2022 toiminnalliset tavoitteet

Kuntastrategian tavoite	Laajan hyvinvointikertomuksen tavoite	Talousarvio-tavoite 2022	Toimenpide	Mittari	Toteutuminen
Resurssien järkevä käyttö	Toimivat, monipuoliset ja houkuttelevat palvelut	Tahto olla haluttu työssäoppimis-, harjoittelu- ja työpaikka	Tarjotaan aktiivisesti mahdollisuuksia tulla harjoitteluun	5–10 harjoittelijaa/työssä oppijaa	Tavoite toteutui, yhteensä 14 harjoittelija/työssä oppijaa
Resurssien järkevä käyttö	Elinvoimainen ja vahva Sotkamo	Tarjoiluhävikin vähentäminen	Oikea resursointi	Tarjoiluhävikki < 10 %	Toteutui, tarjoiluhävikki alle 10 %
Resurssien järkevä käyttö	Elinvoimainen ja vahva Sotkamo	Hiljaisen tiedon siirtymisen varmistaminen	Rekrytoidaan uudet henkilöt työskentelemään yhdessä eläköityvien kanssa	Riittävän varhaiset rekrytoinnit (väh. 6kk ennen) eläköitymistä	Tavoite toteutui osittain. Muutama rekrytointi, joista osassa tavoite toteutui
Resurssien järkevä käyttö	Elinvoimainen ja vahva Sotkamo	Lautashävikin vähentäminen	Oikea resursointi	Lautashävikki alle 30 g/ ruokailija	Toteutui, lautashävikki noin 12 g
Resurssien järkevä käyttö	Elinvoimainen ja vahva Sotkamo	Rakennusrekisterin päivittäminen	Kunnan rekisterin vertaus verottajan rekisteriin	Yhtenevät rekisterit	Rekisterin päivitys aloitettiin 2022 ja jatketaan 2023
Resurssien järkevä käyttö	Toimivat, monipuoliset ja houkuttelevat palvelut	Etäluettavat vesimittarit	Vesimittareiden uusiminen	30 % kaikista mittareista uusittu	Toteutui, vesimittareita asennettu n. 40 %.
Resurssien järkevä käyttö	Elinvoimainen ja vahva Sotkamo	Vesihuoltolaitoksen liittymisperusteiden päivitys	Uudistetaan perusteet vastaamaan nykypäivää	Uudistaminen toteutettu	Toteutui. Liittymisperusteet päivitettiin vuoden 2022 aikana
Asukkaiden hyvinvointi	Toimivat, monipuoliset ja houkuttelevat palvelut	Teknisten palveluiden organisaation kehittäminen	Kehittämissuunnitelma	Aloitettu 2022, valmistuu 2023	Toimialaohjelman laadinta aloitettiin vuonna 2022, valmistuu 2023. Tavoite toteutui osittain.
Asukkaiden hyvinvointi	Elinvoimainen ja vahva Sotkamo	Rakennuttamisprosessien tilaajan resurssien riittävyyden varmistaminen	Osittainen ulkoistaminen	Ulkoistettujen kohteiden määrä	Tenetin yläkoulun rakennuttaminen ulkoistettiin (1kpl)

KUNNALLISTEKNISET PALVELUT

Vastuuhenkilö tekninen johtaja Harri Helenius

Tehtävä

Kunnallisteknisiin palveluihin kuuluu operatiivisen toiminnan johtaminen sekä keskitetyt henkilöstö-, talous- ja hallintopalvelut. Tehtävänä on huolehtia lautakuntavalmistelusta, päätösten täytäntöönpanosta, toiminnan kehittämistä ja talouden suunnittelusta ja seurannasta sekä laskutuksesta, perinnästä, palvelualueen arkistoinnista, yksityisteiden avustuksiin, rakennuslupiin, ympäristötoimen lupiin ja asiakaspalveluun liittyvistä tehtävistä sisäisille ja ulkoisille asiakkaille.

Talous (sisäiset ja ulkoiset erät)

	TP 2021	TA 2022	TP 2022	TP 2022/ TA 2022, %	TP 2022/ TA 2022, €	TP 2021/ TP 2022, %
Myyntituotot	270	0	131		131	-51,5 %
Maksutuotot						
Tuet ja avustukset						
Muut toimintatuotot	234					-100,0 %
Toimintatuotot	504	0	131		131	-74,0 %
Henkilöstökulut	-194 400	-198 806	-197 769	99,5 %	1 037	1,7 %
Palvelujen ostot	-65 828	-36 700	-90 041	245,3 %	-53 341	36,8 %
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-1 827	-2 900	-3 917	135,1 %	-1 017	114,4 %
Avustukset						
Muut toimintakulut	-12 761	-10 348	-15 085	145,8 %	-4 737	18,2 %
Toimintakulut	-274 816	-248 754	-306 812	123,3 %	-58 058	11,6 %
Toimintakate	-274 312	-248 754	-306 681	123,3 %	-57 927	11,8 %
Rahoitustuotot, -kulut, netto						
Poistot ja arvonalentumiset						
Muut laskennalliset erät	-131		-3 258			2387,0 %
Tilikauden tulos	-274 443	-248 754	-309 939	124,6 %	-61 185	12,9 %

LIIKENNEALUEET

Vastuuhenkilöt tekninen johtaja Harri Helenius, tiensinööri Mika Kemppainen, kiinteistömasteri Hannu Tervonen ja työnjohtaja Ari Pöllänen

Tehtävä

Liikennealueet sisältävät kaavatiet, yksityistiet, puistotoimen, varikon, liikunta-alueiden kunnossapidon, liikunta-alueiden projektit, lämpölaitoksen, satamalaitoksen, jätehuollon, maa- ja metsätilat sekä pelastustoimen.

Talous (sisäiset ja ulkoiset erät)

	TP 2021	TA 2022	TP 2022	TP 2022/ TA 2022, %	TP 2022/ TA 2022, €	TP 2021/ TP 2022, %
Myyntituotot	223 578	207 550	236 821	114,1 %	29 271	5,9 %
Maksutuotot	9 318	30 000				-100,0 %
Tuet ja avustukset	109 217					-100,0 %
Muut toimintatuotot	388 512	271 546	536 312	197,5 %	264 766	38,0 %
Toimintatuotot	730 625	509 096	773 133	151,9 %	264 037	5,8 %
Valmistus omaan käyttöön	28 190		23 365		23 365	-17,1 %
Henkilöstökulut	-838 449	-877 425	-894 826	102,0 %	-17 401	6,7 %
Palvelujen ostot	-2 788 500	-2 480 623	-3 106 457	125,2 %	-625 834	11,4 %
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-317 322	-336 280	-379 833	113,0 %	-43 553	19,7 %
Avustukset	-94 136	-596 300	-120 596	20,2 %	475 704	28,1 %
Muut toimintakulut	-627 895	-351 941	-756 280	214,9 %	-404 339	20,4 %
Toimintakulut	-4 666 302	-4 642 569	-5 257 992	113,3 %	-615 423	12,7 %
Toimintakate	-3 907 487	-4 133 473	-4 461 494	107,9 %	-351 386	14,2 %
Rahoitustuotot, -kulut, netto	-2		-10		-10	400,0 %
Poistot ja arvonalentumiset	-1 075 968	-1 281 145	-1 274 870	99,5 %	6 275	18,5 %
Muut laskennalliset erät	-1 995		-50 572		-50 572	2434,9 %
Tilikauden tulos	-4 985 452	-5 414 618	-5 786 946	106,9 %	-372 328	16,1 %

KIINTEISTÖJEN KUNNOSSAPITO

Vastuuhenkilö kiinteistömestari Hannu Tervonen

Tehtävä

Kiinteistötoimi huolehtii kunnan omistamien kiinteistöjen rakennuttamisesta, kunnossapidosta ja ylläpidosta. Kiinteistötoimi huolehtii lisäksi kunnalle hankituista osakkeista ja vuokrahuoneistoista.

Talous (sisäiset ja ulkoiset erät)

	TP 2021	TA 2022	TP 2022	TP 2022/ TA 2022, %	TP 2022/ TA 2022, €	TP 2021/ TP 2022, %
Myyntituotot	1 171 559		1 204 151		1 204 151	2,8 %
Maksutuotot	310					-100,0 %
Tuet ja avustukset			1 140		1 140	
Muut toimintatuotot	3 128 454	3 459 959	3 465 029	100,1 %	5 070	10,8 %
Toimintatuotot	4 300 323	3 459 959	4 670 320	135,0 %	1 210 361	8,6 %
Valmistus omaan käyttöön			1 119		1 119	
Henkilöstökulut	-652 142	-731 595	-716 790	98,0 %	14 805	9,9 %
Palvelujen ostot	-745 364	-730 120	-751 390	102,9 %	-21 270	0,8 %
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-1 879 246	-1 989 750	-2 131 614	107,1 %	-141 864	13,4 %
Avustukset						
Muut toimintakulut	-749 831	-350 828	-792 391	225,9 %	-441 563	5,7 %
Toimintakulut	-4 026 583	-3 802 293	-4 392 185	115,5 %	-589 892	9,1 %
Toimintakate	273 740	-342 334	279 254	-81,6 %	621 588	2,0 %
Rahoitustuotot, -kulut, netto	-5					-100,0 %
Poistot ja arvonalentumiset	-1 495 997	-1 629 886	-1 636 895	100,4 %	-7 009	9,4 %
Muut laskennalliset erät	-1 702		-40 966		-40 966	2306,9 %
Tilikauden tulos	-1 223 964	-1 972 220	-1 398 607	70,9 %	573 613	14,3 %

ATERIA- JA PUHTAANAPITOPALVELUT

Vastuuhenkilö ateria- ja siivouspalvelupäällikkö Airi Hyvönen

Tehtävä

Ateria- ja siivouspalvelu tuottaa laadukkaita ja kilpailukykyisiä palveluja kestävän kehityksen mukaisesti yhteistyössä kumppaneiden kanssa. Palvelua tuotetaan yhteistoiminta- ja palvelusopimusten mukaisesti Sotkamon kunnalle, Kainuun Sotelle ja muille asiakasryhmille. Keskeisimmät muutosvoimat, jotka vaikuttavat lähitulevaisuudessa toimintaan, ovat hyvinvointialueen tuomat toimintatapa muutokset ja tarpeet, työvoiman saatavuus, työn tekemisen muuttuminen etätöön myötä.

Talous (sisäiset ja ulkoiset erät)

	TP 2021	TA 2022	TP 2022	TP 2022/ TA 2022, %	TP 2022/ TA 2022, €	TP 2021/ TP 2022, %
Myyntituotot	3 587 576	3 774 344	3 964 888	105,0 %	190 544	10,5 %
Maksutuotot						
Tuet ja avustukset	7 087	3 500	2 500	71,4 %	-1 000	-64,7 %
Muut toimintatuotot	466		350		350	-24,9 %
Toimintatuotot	3 595 129	3 777 844	3 967 738	105,0 %	189 894	10,4 %
Henkilöstökulut	-1 693 502	-1 832 451	-1 754 153	95,7 %	78 298	3,6 %
Palvelujen ostot	-291 357	-349 250	-311 309	89,1 %	37 941	6,8 %
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-1 114 035	-1 237 800	-1 239 215	100,1 %	-1 415	11,2 %
Avustukset						
Muut toimintakulut	-173 921	-125 886	-211 200	167,8 %	-85 314	21,4 %
Toimintakulut	-3 272 815	-3 545 387	-3 515 877	99,2 %	29 510	7,4 %
Toimintakate	322 314	232 457	451 861	194,4 %	219 404	40,2 %
Rahoitustuotot, -kulut, netto						
Poistot ja arvonalentumiset	-24 716	-46 300	-24 716	53,4 %	21 584	0,0 %
Muut laskennalliset erät	-1 541		-37 019		-37 019	2302,3 %
Tilikauden tulos	296 057	186 157	390 126	209,6 %	203 969	31,8 %

YMPÄRISTÖTOIMI

Vastuuhenkilöt kaavoittaja Juha Kaaresvirta, rakennustarkastaja Janne Heikkinen ja ympäristötarkastaja Teija Härkönen

Tehtävä

Kaavoitus- ja ympäristötoimi sisältää mittaustoimen, kaavoitustoimen, rakennusvalvonnan ja ympäristönsuojelun.

Ympäristötoimi huolehtii lainsäädännössä rakennetulle ympäristölle asetettujen tavoitteiden, kuten hyvän kuntakuvan, turvallisuuden, terveellisuuden ja tarkoituksenmukaisuuden vaatimusten huomioimisesta. Tähän kuuluvat kaavoituksen, mittauksen, rakennusvalvonnan ja ympäristönsuojelun edistäminen, kehittäminen ja valvonta ja ekologisesti kestävä luonnonympäristön säilyttäminen.

	TP 2021	TA 2022	TP 2022	TP 2022/ TA 2022, %	TP 2022/ TA 2022, €	TP 2021/ TP 2022, %
Myyntituotot	6 694	900	6 290	698,9 %	5 390	-6,0 %
Maksutuotot	284 312	151 000	211 483	140,1 %	60 483	-25,6 %
Tuet ja avustukset						
Muut toimintatuotot	2 500	0	2 500		2 500	0,0 %
Toimintatuotot	293 506	151 900	220 273	145,0 %	68 373	-25,0 %
Henkilöstökulut	-504 380	-442 466	-467 528	105,7 %	-25 062	-7,3 %
Palvelujen ostot	-83 808	-134 700	-149 549	111,0 %	-14 849	78,4 %
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-5 856	-5 600	-9 512	169,9 %	-3 912	62,4 %
Avustukset						
Muut toimintakulut	-86 451	-42 646	-59 134	138,7 %	-16 488	-31,6 %
Toimintakulut	-680 495	-625 412	-685 723	109,6 %	-60 311	0,8 %
Toimintakate	-386 989	-473 512	-465 450	98,3 %	8 062	20,3 %
Rahoitustuotot, -kulut, netto						
Poistot ja arvonalentumiset	-6 795	-10 695	-6 795	63,5 %	3 900	0,0 %
Muut laskennalliset erät	-322		-7 249		-7 249	2151,2 %
Tilikauden tulos	-394 106	-484 207	-479 494	99,0 %	4 713	21,7 %

VESIHUOLTOLAITOS

Vastuuhenkilö vesihuoltoteknikko Kalle Keränen

Tehtävä

Vesihuoltolaitos huolehtii kuntalaisten vedensaannista sekä jäte- ja sadevesien poisjohtamisesta toiminta-alueellaan. Vesihuoltolaitos vastaa riittävän ja hyvälaatuisen talousveden tuottamisesta ja jakelusta vesilaitoksen ja siihen liittyneiden vesiosuuskuntien toiminta-alueilla olevien asiakkaiden tarpeisiin. Lisäksi laitos vastaanottaa ja puhdistaa viemärlaitoksen ja vesiosuuskuntien toiminta-alueilla olevien asiakkaiden laitoksen viemäriverkostoon toimittaman jäteveden vähintään ympäristölupapäättöksen mukaiseen puhdistustasoon. Vesihuoltolaitos toimii kirjanpidollisena taseyksikkönä.

Talous (sisäiset ja ulkoiset erät)

	TP 2021	TA 2022	TP 2022	TP 2022/ TA 2022, %	TP 2022/ TA 2022, €	TP 2021/ TP 2022, %
Myyntituotot	2 086 237	1 980 655	2 195 503	110,8 %	214 848	5,2 %
Maksutuotot						
Tuet ja avustukset			712		712	
Muut toimintatuotot	44 135	4 935	102 022	2067,3 %	97 087	131,2 %
Toimintatuotot	2 130 372	1 985 590	2 298 237	115,7 %	312 647	7,9 %
Henkilöstökulut	-368 903	-413 732	-402 657	97,3 %	11 075	9,1 %
Palvelujen ostot	-384 055	-398 031	-416 591	104,7 %	-18 560	8,5 %
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-511 824	-369 220	-417 174	113,0 %	-47 954	-18,5 %
Avustukset						
Muut toimintakulut	-46 937	-66 811	-54 315	81,3 %	12 496	15,7 %
Toimintakulut	-1 311 719	-1 247 794	-1 290 737	103,4 %	-42 943	-1,6 %
Toimintakate	818 653	737 796	1 007 500	136,6 %	269 704	23,1 %
Rahoitustuotot, -kulut, netto	-141 978		-160 856		-160 856	13,3 %
Poistot ja arvonalentumiset	-394 553	-456 300	-449 017	98,4 %	7 283	13,8 %
Muut laskennalliset erät	-587		-13 820		-13 820	2254,3 %
Tilikauden tulos	281 535	281 496	383 807	136,3 %	102 311	36,3 %

2.4. Tuloslaskelma

Ulkoiset tuotot ja kulut	TA 2022	TP 2022	Toteuma, %	Poikkeama, €
TOIMINTATUOTOT				
Myyntituotot	6 067 703	7 895 652	130,1 %	-1 827 949
Maksutuotot	912 650	913 911	100,1 %	-1 261
Tuet ja avustukset	1 571 522	2 147 756	136,7 %	-576 234
Muut toimintatuotot	2 835 557	2 039 955	71,9 %	795 602
TOIMINTATUOTOT YHTEENSÄ	11 387 432	12 997 274	114,1 %	-1 609 842
Valmistus omaan käyttöön	0	24 482		-24 482
TOIMINTAKULUT				
Henkilöstökulut				
Palkat ja palkkiot	-20 598 660	-21 577 939	104,8 %	979 279
Henkilösivukulut				
Eläkekulut	-4 689 152	-4 798 685	102,3 %	109 533
Muut henkilösivukulut	-1 085 076	-999 923	92,2 %	-85 153
Henkilöstökorvaukset	2 380	373 743	15703,5 %	-371 363
Palvelujen ostot	-57 095 673	-55 841 673	97,8 %	-1 254 000
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-4 645 213	-4 717 265	101,6 %	72 052
Avustukset	-1 919 800	-957 508	49,9 %	-962 292
Muut toimintakulut	-1 675 348	-1 846 568	110,2 %	171 220
TOIMINTAKULUT YHTEENSÄ	-91 706 542	-90 365 818	98,5 %	-1 340 724
TOIMINTAKATE	-80 319 110	-77 344 062	96,3 %	-2 975 048
Verotulot	45 129 000	45 276 100	100,3 %	-147 100
Valtionosuudet	29 936 380	30 966 832	103,4 %	-1 030 452
Rahoitustuotot ja -kulut				
Korkotuotot		622		-622
Muut rahoitustuotot	6 559 705	5 710 504	87,1 %	849 201
Korkokulut	-124 874	-144 004	115,3 %	19 130
Muut rahoitustuotot	-358 896	-2 299 271	640,7 %	1 940 375
RAHOITUSTUOTOT JA -KULUT	6 075 935	3 267 851	53,8 %	2 808 084
VUOSIKATE	822 205	2 166 721	263,5 %	-1 344 516
Poistot ja arvonalentumiset	-3 539 448	-4 106 351	116,0 %	566 903
Suunnitelman mukaiset poistot	-3 539 448	-4 106 351	116,0 %	566 903
Satunnaiset erät		471 598		
Tilikauden tulos	-2 717 243	-1 468 032	54,0 %	-1 249 211
Poistoeron lis. (-) tai vähennys (+)		81 780		
TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	-2 717 243	-1 386 252	51,0 %	-1 330 991

2.5. Investoinnit

	TA 2022	Toteutuma 2022	TA/TOT, erotus €	Tot. %
KIINTEÄ OMAISUUS	400 000	-654 234	1 054 234	-164
Maa- ja vesialueet				
tulot	800 000	179 998	620 002	22
menot	-400 000	-834 232	434 232	209
netto	400 000	-654 234	1 054 234	-164

Sotkamon kunta teki vuoden 2022 aikana strategisesti tärkeitä maa-alueiden hankintoja huomattavasti enemmän kuin alkuperäisesti oli ko. vuodelle budjetoitu. Kuitenkin kaikkien hankintojen taustalla on vahvasti kunnan kehittämisen edistäminen luomalla tarvittavia puitteita kaavoituksen avulla.

INVESTOINNIT	TA 2022	Toteutuma 2022	TA/TOT, erotus €	Tot. %
TALONRAKENNUS	-9 236 800	-5 648 754	-3 665 931	61
Kiinteistöjen korjaus (erikseen määriteltävät kohteet)				
tulot		31 009	-31 009	
menot	-400 000	-681 188	281 188	170
netto	-400 000	-650 179	250 179	163
Lukion U-osan vesikaton korjaus				
menot	-150 000	-84 881	-65 119	57
Lukion liikuntasalin saneeraus				
menot		-6 066	6 066	
Suunnitelmavuosien investointien suunnittelu				
menot	-40 000	-132 270	92 270	331
Rakennusten kuntoarviot				
menot	-20 000	-15 651	-4 349	78
Kontinjoen päiväkodin rakentaminen				
menot	-1 600 000	-1 174 472	-425 528	73
Lukion ja kirjaston suunnittelu				
menot	-250 000	-311 282	61 282	125
Sotokeskus 1 -suunnittelu				
menot	-200 000	-79 853	-120 147	40
Tenetin yläkoulun suunnittelu				
menot	-345 000	-371 812	26 812	108
Tenetin yläkoulun rakentaminen				
tulot	225 000		225 000	0
menot	-3 000 000	-22 646	-2 977 354	1
netto	-2 775 000	-22 646	-2 752 354	1

INVESTOINNIT	TA 2022	Toteutuma 2022	TA/TOT, erotus €	Tot. %
Yläkoulun piha- ja liikennealueet				
menot	-200 000		-200 000	0
Hiukan rantarakennuksen rakentaminen				
tulot	683 200	431 858	251 342	63
menot	-625 000	-642 886	17 886	103
netto	58 200	-211 028	269 228	-363
Hiukan stadionin rakentaminen				
menot	-2 600 000	-1 912 296	-687 704	74
Särkisen majan purkaminen				
menot	-80 000	-11 594	-68 406	14
Satuvakan vanhan osan märkäeteinen				
menot	-65 000	-106 614	41 614	164
Lukion ja kirjaston rakentaminen				
menot		-20		
Aatoksen peruskorjauksen suunnittelu				
menot	-20 000	-1 120	-18 880	6
Varikon korjaamotilat				
menot	-250 000	-305 185	55 185	122
Hiekoitushiekkavarasto				
menot	-300 000	-179 985	-120 015	60
Sahakujan rak. purkaminen, Lastaajantie				
menot		-36 126	36 126	
Jäähallin purkaminen				
menot		-34 693	34 693	
Kontinj. koulun öljylämmityksestä luopuminen				
menot		-980	980	

Talonrakennuksen hankkeet toteutuivat kokonaisuudessaan budjetoidusti. Merkittävin yksittäinen euronääräinen muuttuja oli Tenetin yläkoulun rakentamiseen käytettävä määrärahavaraus, jota ei juuri käytetty, koska rakentaminen alkoi vuoden 2023 puolella. Kiinteistöjen korjausmääräraha ylittyi selkeästi, koska ko. määrärahasta rahoitettiin mm. ei budjetoituja rakennusten purkuja ja mm. Kontinjoen koulun maalämpöhanke.

INVESTOINNIT	TA 2022	Toteutuma 2022	TA/TOT, erotus €	Tot. %
JULKINEN KÄYTTÖOMAISUUS	-2 460 000	-2 484 991	-54 588,92	101
Hiukan alueen liikennejärjestelyt				
menot	-200 000	-146 031	-53 969	73
Ilkantien jatke				
tulot	100 000		100 000	0
menot	-450 000	-506 506	56 506	113
netto	-350 000	-506 506	156 506	145

INVESTOINNIT	TA 2022	Toteutuma 2022	TA/TOT, erotus €	Tot. %
Katu-, vesi- ja viemäriverkon saneeraus				
menot	0	-6 681	6 681	
Vuokatintien lisäalitus rummuille				
menot	-30 000		-30 000	0
Kuikankujan liittymän muutostyöt ja hu- levesijärjestelmä				
menot	-110 000	-48 850	-61 150	44
Satuvakan kääntöpaikka ja paikoitusalue				
menot	-50 000	-55 192	5 192	110
Raunilantien saneeraus				
menot	-300 000	-180 399	-119 601	60
Tiilitörmäntien saneeraus				
menot	-400 000	-488 378	88 378	122
Aluevalaistuksen uusiminen				
menot	-100 000	-139 472	39 472	139
Tuottajantien jatke				
menot		-53 950	53 950	
Rauhantien saneeraus ja kevyen liiken- teen väylä				
menot	-320 000	-251 496	-68 504	79
Kaavateiden päällystäminen				
menot	-205 000	-276 365	71 365	135
Salmelan senioripuisto				
menot	0	-10 702	10 702	
Skeittipuiston rakentaminen				
tulot	60 000	60 000		100
menot	-200 000	-184 216	-15 784	92
netto	-140 000	-124 216	-15 784	89
Reittien kunnostus				
menot	-100 000	-78 296	-21 704	78
Lähiliikunta-alueiden kunnostus				
menot	-30 000	-32 625	2 625	109
Rantojen kunnostus				
menot	-35 000	-60 425	25 425	173
Mustolan yleisurheilukentän suunnittelu				
menot	-30 000	-41	-29 959	0
Vesistömatkailuhanke				
tulot	60 000	17 356	42 644	29
menot	-100 000	-28 950	-71 050	29
netto	-40 000	-11 650	-28 350	29

INVESTOINNIT	TA 2022	Toteutuma 2022	TA/TOT, erotus €	Tot. %
Hiukan ulkoilualuehanke				
tulot	0	5 700	-5 700	5700
menot	0	-2 611	2 611	-2611
netto	0	3 089	-3 089	3089
Tapahtumavaunu				
tulot		14 818	-14 818	
menot		-22 050	22 050	
netto		-7 232	7 232	
Tenetin laituri				
menot		-4 105	4 105	
Kuikkalammen laituri				
menot	-20 000	-5 465	-14 532	27

Julkisen käyttöomaisuuden kohteet toteutuivat euromäärällisesti hyvin kokonaisbudjetin mukaan. Venäjän hyökkäyssodan vaikutukset näkyivät muutamissa katuhankkeissa kohonneina kustannuksina lähinnä eristeiden- ja polttoaineiden hintojen kohdalla. Toteutettiin monia merkittäviä hankkeita, jolloin mm. kauan odotettu skeittipuisto valmistui Vuokattiin.

INVESTOINNIT	TA 2022	Toteutuma 2022	TA/TOT, erotus €	Tot. %
IRTAIN OMAISUUS	-210 000	-188 527	-21 473	90
Hallinnon toimiala				
menot	-20 000	-1 428	-18 572	7
Sivistyksen toimiala				
menot	-30 000	-18 108	-11 892	60
Ympäristö- ja tekninen toimiala				
menot	-160 000	-168 991	8 991	106

Irtaimen omaisuuden kokonaisuutena varatusta määrärahasta säästy n. 10 %. Käytännössä esim. ympäristö- ja teknisellä toimialalla tehtiin suunnitelman mukaiset hankinnat lähinnä kalustoon liittyen.

INVESTOINNIT	TA 2022	Toteutuma 2022	TA/TOT, erotus €	Tot. %
KAUKOLÄMPÖLAITOS	-155 000	-143 751	-11 249	284
Tiilitörmäntie				
menot	-120 000	-62 742	-57 258	52
Rauhantie				
menot	-35 000	-81 009	46 009	231

Kaukolämpöverkoston uusittiin katuhankkeiden yhteydessä. Rauhantien osalta kustannuksia nosti koko runkolinjan uusiminen. Kokonaisuutena kaukolämpöhankeiden osalta säilyttiin talousarvion mukaisessa budjetissa.

INVESTOINNIT	TA 2022	Toteutuma 2022	TA/TOT, erotus €	Tot. %
VESIHUOLTOLAITOS	-810 000	-971 653	-161 653	120
Jätevedenpuhdistamon huoltotyöt				
menot	-80 000	-44 851	-35 149	56
Ilkantie jatkeen kunnallistekniikka				
menot	-50 000	-89 732	39 732	179
Kankaalan vedenottamon tutkimukset				
menot		-8 873	8 873	
Raunilantien saneerauksen kunnallistekniikka				
menot	-110 000	-158 125	48 125	144
Tiilitörmäntien saneerauksen kunnallistekniikka				
menot	-220 000	-171 463	-48 537	78
Emäntäkouluntien vesi- ja viemärijohdot				
menot	-70 000	-22 092	-47 908	32
Viemäreiden sujutukset				
menot	-80 000	-88 209	8 209	110
Vuokatinhovintien pumppaamon saneeraus				
menot	-50 000	-42 392	-7 608	85
Vesimittarien vaihdot				
menot	-50 000	-74 670	24 670	149
Talolinjojen rakentaminen				
menot	-50 000	-35 870	-14 130	72
Koivurinteen vesihuolto				
menot	-50 000		-50 000	0
Rauhantien saneerauksen kunnallistekniikka				
menot		-235 376	235 376	

Vesihuoltolaitoksen investoinnit toteutuivat kokonaisuutena suunnitellusti, pois lukien Rauhantien vesihuollon uusiminen, jonka määrärahavaraus oli epähuomioissa laitettu talousarvion suunnitelmavuosille.

KAIKKI INVESTOINNIT	TA 2022	Tot. 2022	TA/TOT, erotus	Tot-%
INVESTOINTITULOT	1 928 200	798 884	1 239 043	41
INVESTOINTIMENOT	-14 400 000	-10 832 592	-3 928 490	75
NETTO	-12 471 800	-10 033 708	-2 689 447	80

2.6. Rahoituslaskelma

	TA 2022	TP 2022	Toteuma %	Poikkeama €
TOIMINNAN RAHAVIRTA				
Vuosikate	822 205	2 166 721	263,5 %	-1 344 516
Satunnaiset erät		471 598		-471 598
Tulorahoituksen korjauuserät	-527 000	-510 015	96,8 %	-16 985
TOIMINNAN RAHAVIRTA	295 205	2 128 304	721,0 %	-1 833 099
INVESTOINTIEN RAHAVIRTA				
Investointimenot	-14 400 000	-10 832 592	75,2 %	-3 567 408
Rahoitusos. investointimenoihin	1 128 200	560 741	49,7 %	567 459
Pys. vast. hyödykkeiden luovutustulot	800 000	746 585	93,3 %	53 415
INVESTOINTIEN RAHAVIRTA	-12 471 800	-9 525 266	76,4 %	-2 946 534
Toiminnan ja investointien rahavirta	-12 176 595	-7 396 962	60,7 %	-4 779 633
RAHOITUKSEN RAHAVIRTA				
Antolainauksen muutokset				
Antolainasaamisten vähennykset	-26 000		0,0 %	-26 000
Antolainauksen muutokset				
Lainakannan muutokset				
Pitkäaik. lainojen lisäys	7 000 000	4 000 000	57,1 %	3 000 000
Pitkäaik. lainojen vähennys	-3 382 398	-3 853 233	113,9 %	470 835
Lyhytaik. lainojen muutos				
Lainakannan muutokset	3 617 602	146 767	4,1 %	3 470 835
Muut maksuvalmiuden muutokset				
Toimeksiant. var. ja po:n muutokset		22 960		-22 960
Saamisten muutos		-2 159 662		2 159 662
Korottomien velkojen muutos		-1 893 573		1 893 573
Muut maksuvalmiuden muutokset		-4 030 275		4 030 275
RAHOITUKSEN RAHAVIRTA	-8 584 993	-11 280 470	131,4 %	2 695 477
Vaikutus maksuvalmiuteen	-8 584 993	-11 280 470	131,4 %	2 695 477
Rahavarojen muutos	8 584 993	11 280 470	131,4 %	-2 695 477
Rahavarat 31.12.	41 949 323	39 253 846	93,6 %	2 695 477
Rahavarat 1.1.	50 534 316	50 534 316	100,0 %	0

2.7. Yhteenvedo valtuuston hyväksymien sitovien erien toteutumisesta

2.7.1. Yhteenvedo sitovuustasoin

	Sitovuus N/B	Menoarvot					Tuloarvot				
		Alkuperäinen TA	TA- muutokset	Muutettu TA	TP	Poikkeama	Alkuperäinen TA	TA- muutokset	Muutettu TA	TP	Poikkeama
KÄYTTÖTALOUSOSA											
Hallinnon toimiala											
Vaalit	N	-30 871		-30 871	-20 374	-10 497	18 000		18 000	22 951	-4 951
Tarkastuslautakunta	N	-24 526		-24 526	-25 368	842					
Kunnanvaltuusto	N	-47 761	-32 000	-79 761	-102 421	22 660					
Kunnanhallitus	N	-1 478 667		-1 478 667	-1 647 229	168 562	700 000		700 000	570 966	129 034
Hallintopalvelut	N	-46 357 452	-1 500 000	-47 857 452	-44 987 802	-2 869 650	185 000		185 000	342 666	-157 666
Elinkeinopalvelut	N	-2 718 394	-190 000	-2 908 394	-2 947 198	38 804	479 414		479 414	737 954	-258 540
Henkilöstö	N	-552 584		-552 584	-588 276	35 692	140 000		140 000	249 203	-109 203
Lomatoimi	N	-1 644 996		-1 644 996	-1 656 635	11 639	1 653 740		1 653 740	1 724 829	-71 089
Maataloustoimi	N	-131 389		-131 389	-142 230	10 841	6 000		6 000	782	5 218
Ympäristö- ja tekninen toimiala											
Kunnallistekniset palvelut	N	-248 754		-248 754	-306 812	58 058				131	-131
Liikennealueet	N	-4 642 569		-4 642 569	-5 257 992	615 423	509 096		509 096	773 133	-264 037
Kiinteistöjen kunnossapito	N	-3 502 293	-300 000	-3 802 293	-4 392 185	589 892	3 459 959		3 459 959	4 670 321	-1 210 362
Ateria- ja puhtaanapito	N	-3 485 387	-60 000	-3 545 387	-3 515 877	-29 510	3 777 844		3 777 844	3 967 738	-189 894
Ympäristötoimi	N	-625 412		-625 412	-685 723	60 311	151 900		151 900	220 273	-68 373
Vesi- ja viemärilaitos	N	-1 247 794		-1 247 794	-1 290 737	42 943	1 985 590		1 985 590	2 298 238	-312 648
Sivistyksen toimiala											
Sivistyspalveluiden hallinto	N	-232 000		-232 000	-293 149	61 149				1 700	-1 700
Varhaiskasvatus	N	-8 188 948		-8 188 948	-8 472 501	283 553	435 000		435 000	512 244	-77 244
Perusopetus	N	-11 608 457	-206 892	-11 815 349	-12 665 947	850 598	414 500		414 500	576 298	-161 798
Lukio	N	-2 686 736		-2 686 736	-2 357 161	-329 575	146 008		146 008	164 858	-18 850
Vuokatti-Ruka urheilukaatemia	N	-1 952 579		-1 952 579	-1 940 205	-12 374	1 245 532		1 245 532	1 273 066	-27 534
Vapaa-aikapalvelut	N	-2 290 524	-23 108	-2 313 632	-2 630 208	316 576	383 400		383 400	466 400	-83 000
Hallinnon toimiala yhteensä		-52 986 640	-1 722 000	-54 708 640	-52 117 533	-2 591 107	3 182 154		3 182 154	3 649 351	-467 197
Ympäristö- ja tekninen toimiala yhteensä		-13 752 209	-360 000	-14 112 209	-15 449 326	1 337 117	9 884 389		9 884 389	11 929 834	-2 045 445
Sivistyksen toimiala yhteensä		-26 959 244	-230 000	-27 189 244	-28 359 171	1 169 927	2 624 440		2 624 440	2 994 566	-189 478
KÄYTTÖTALOUS YHT.		-93 698 093	-2 312 000	-96 010 093	-95 926 030	-84 063	15 690 983		15 690 983	18 573 751	-2 702 120

	Sitovuus N/B	Menoarvot					Tuloarvot				
		Alkuperäinen TA	TA- muutokset	Muutettu TA	TP	Poikkeama	Alkuperäinen TA	TA- muutokset	Muutettu TA	TP	Poikkeama
TULOSLASKELMAOSA											
Verotulot	B						42 029 000	3 100 000	45 129 000	45 276 100	-147 100
Valtionosuudet	B						29 895 780	40 600	29 936 380	30 966 832	-1 030 452
Korkotuotot	B						0		0	595	-595
Muut rahoitustuotot	B						6 559 705		6 559 705	5 710 504	849 201
Korkokulut	B	-124 874		-124 874	-144 004	19 130					
Muut rahoituskulut	B	-358 896		-358 896	-2 299 271	1 940 375					
Satunnaiset erät	N						0		0	471 598	-471 598
TULOSLASKELMA YHT.		-483 770	0	-483 770	-2 443 275	1 959 505	78 484 485	3 140 600	81 625 085	82 425 629	-800 544

	Menoarvot						Tuloarvot				
	Sitovuus N/B	Alkuperäinen TA	TA- muutokset	Muutettu TA	TP	Poikkeama	Alkuperäinen TA	TA- muutokset	Muutettu TA	TP	Poikkeama
INVESTOINTIOSA											
Kiinteä omaisuus		-400 000	0	-400 000	-834 232	434 232	800 000	0	800 000	179 998	620 002
<i>Kunnanhallitus</i>											0
Maa-alueet	N	-400 000		-400 000	-834 232	434 232	800 000		800 000	179 998	620 002
Talonrakennus		-10 145 000	0	-10 145 000	-6 111 619	-4 033 381	908 200	0	908 200	462 867	445 333
<i>Tekniset palvelut</i>											0
Kiinteistöjen korjaus	N	-400 000	0	-400 000	-681 188	281 188	0		0	31009	-31 009
Suunnitelmauosien investointi-kohteiden suunnittelu	N	-40 000		-40 000	-132 270	92 270					0
Rakennusten kuntoarvot ja muut selvitykset	N	-20 000		-20 000	-15 651	-4 349					0
Kontinjoen päiväkodin rakentaminen	N	-1 600 000		-1 600 000	-1 174 472	-425 528					0
Hiukan rantarakennus	N	-625 000		-625 000	-642 886	17 886	683 200		683 200	431 858	251 342
Hiukan pesäpallostadion	N	-2 600 000		-2 600 000	-1 912 296	-687 704					0
Lukion ja kirjaston suunnittelu	N	-250 000	0	-250 000	-311 282	61 282					0
Sotekeskus 1 -suunnittelu	N	-200 000	0	-200 000	-79 853	-120 147					0
Tenetin yläkoulun suunnittelu	N	-345 000	0	-345 000	-371 812	26 812					0
Tenetin yläkoulun rakentaminen	N	-3 000 000	0	-3 000 000	-22 646	-2 977 354	225 000		225 000	0	225 000
Satuvakan märkäeteinen	N	-65 000		-65 000	-106 614	41 614					0
Aatoksen peruskorjauksen suunn.	N	-20 000		-20 000	-1 120	-18 880					0
Lukion U-osan vesikaton korjaus	N	-150 000		-150 000	-84 881	-65 119					0
Lukion ja kirjaston rakentaminen	N	0		0	-20	20					0
Yläkoulun piha- ja liikennealueet	N	-200 000		-200 000	0	-200 000					0
Varikon korjaamotilat	N	-250 000		-250 000	-297 505	47 505					0
Varikon varasto/huoltilat	N	0		0	-7 679	7 679					0
Hiekkoitus- ja varasto	N	-300 000		-300 000	-179 985	-120 015					0
Lukion liikuntasalin saneeraus	N	0		0	-6 066	6 066					0
Särkisen majan purkaminen	N	-80 000		-80 000	-11 594	-68 406					0
Sahakujan rak.purku Lastaajantie	N	0	0	0	-36 126	36 126					0
Jäähallin purkaminen	N	0		0	-34 693	34 693					0
Kontinjoen koulun öljylämmityksestä luopuminen	N	0		0	-980	980					0
Julkisen käyttöomaisuus		-2 680 000	0	-2 680 000	-2 580 642	-99 358	220 000	0	220 000	97 874	122 126
Kaavateiden päällystäminen	N	-205 000		-205 000	-276 365	71 365					0
Katu-, vesi- ja viemäriverkon	N	0	0	0	-6 681	6 681					0
Hiukan alueen liikennejärjestelyt	N	-200 000		-200 000	-146 031	-53 969					0
Vuokatintie lisäälitys rummuille	N	-30 000		-30 000	0	-30 000					0
Kuikankujan liittymän muutostyöt	N	-110 000		-110 000	-48 850	-61 150					0
Hiukan ulkoiluaaluehanke	N	0	0	0	-2611	2 611	0		0	5 700	-5 700
Skeittipuisto	N	-200 000		-200 000	-184 216	-15 784	60 000		60 000	60 000	0
Aluevalaistuksen uusiminen	N	-100 000		-100 000	-139 472	39 472					0
Tuottajantien jatke, Jatanieniemi	N	0		0	-53 950	53 950					0
Tiilitörmäntien saneeraus	N	-400 000		-400 000	-488 378	88 378					0
Rauhantien saneeraus ja kevyen liikenteen väylä	N	-320 000		-320 000	-251 496	-68 504					0
Ilkantie jatke	N	-450 000		-450 000	-506 506	56 506	100 000		100 000		100 000
Satuvakan kääntöpaikka ja P-alue	N	-50 000		-50 000	-55 192	5 192					0
Raunilantien perusparannus	N	-300 000		-300 000	-180 399	-119 601					0
Mustolan yleisurheilukentän suunnittelu	N	-30 000		-30 000	-41	-29 959					0
Tenetin laiturit	N	0		0	-4 105	4 105			0		0
Kuikkalamme laiturit	N	-20 000		-20 000	-5 468	-14 532					0
Vesistömatkailuhanke	N	-100 000		-100 000	-28 950	-71 050	60 000		60 000	17 356	42 644
Salmelan senioripuisto	N	0		0	-10 702	10 702					0
Reittien kunnostus	N	-100 000		-100 000	-78 296	-21 704					0
Lähiliikunta-alueiden kunnostus	N	-30 000		-30 000	-30 458	458					0
Rantojen kunnostus	N	-35 000		-35 000	-60 425	25 425					0
Tapahtumavaunu	N	0		0	-22 050	22 050	0		0	14 818	-14 818

	Sitovuus N/B	Menoarvot					Tuloarvot				
		Alkuperäinen TA	TA- muutokset	Muutettu TA	TP	Poikkeama	Alkuperäinen TA	TA- muutokset	Muutettu TA	TP	Poikkeama
INVESTOINTIOSA											
Irtain omaisuus		-210 000	0	-210 000	-188 527	-21 473	0	0	0	0	0
Hallinnon toimiala	N	-20 000		-20 000	-1 428	-18 572					0
Sivistyksen toimiala	N	-30 000		-30 000	-18 108	-11 892					0
Teknisen irtaimisto	N	-160 000		-160 000	-168 991	8 991					0
Kaukolämpölaitos		-155 000	0	-155 000	-143 751	-11 249					0
Kaukolämpö: Tiilitörmäntie	N	-120 000		-120 000	-62 742	-58 453			0		0
Kaukolämpö: Rauhantie	N	-35 000		-35 000	-81 009	46 009					0
Vesihuoltolaitos		-810 000	0	-810 000	-971 653	161 653	0	0	0	0	0
Jätevesipuhdistamon huoltotyöt	N	-80 000	0	-80 000	-44 851	-35 149					0
Koivurinteen vesihuolto	N	-50 000	0	-50 000	0	-50 000					0
Viemäriputkien sujutukset	N	-80 000		-80 000	-88 209	8 209					0
Ilkaintien jatkeen kunnallistekniikka	N	-50 000		-50 000	-89 732	39 732					0
Raunilantien saneerauksen kunnallistekniikka	N	-110 000	0	-110 000	-158 125	48 125					0
Tiilitörmäntien saneerauksen kunnallistekniikka	N	-220 000	0	-220 000	-171 463	-48 537					0
Emäntäkouluntien vesi- ja viemärijohdot	N	-70 000	0	-70 000	-22 092	-47 908					0
Rauhantien saneerauksen kunnallistekniikka	N	0	0	0	-235 376	235 376					0
Kankaalan vedenottamon tutkimukset	N	0	0	0	-8 873	8 873					0
Talolinjojen rakentaminen	N	-50 000	0	-50 000	-35 870	-14 130					0
Vesimittareiden vaihdot	N	-50 000		-50 000	-74 670	24 670					0
Vuokatinhovintien pumppaamon saneeraus	N	-50 000		-50 000	-42 392	-7 608					0
Arvopaperit		0	0	0	0	0	0	0	0	58 200	-58 200
Arvopaperit	N					0				58 200	-58 200
Hankkeet		0	0	0	-2 168	2 168	0	0	0	0	0
Kelkkareittihanke (Kamore)	N	0		0	-2 168	2 168					0
Investoinnit yhteensä		-14 400 000	0	-14 400 000	-10 832 592	-3 567 408	1 928 200	0	1 928 200	798 939	1 129 261

	Sitovuus N/B	Menoarvot					Tuloarvot				
		Alkuperäinen TA	TA- muutokset	Muutettu TA	TP	Poikkeama	Alkuperäinen TA	TA- muutokset	Muutettu TA	TP	Poikkeama
RAHOITUSOSA											
Antolainauksen muutokset	B								0		0
Antolainasaamisten lisäys	B					0			0		0
Antolainasaamisten vähennys	B						26 000		26 000	0	26 000
Lainakannan muutokset	B										
Pitkäaikaisten lainojen lisäykset	B						7 000 000		7 000 000	4 000 000	3 000 000
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	B	-3 382 398		-3 382 398	-3 853 233	470 835					
Lyhytaikaisten lainojen muutos	B								0		0
Vaikutus maksuvalmiuteen	B					0			0		0
Rahoitus yhteensä		-3 382 398	0	-3 382 398	-3 853 233	470 835	7 026 000	0	7 026 000	4 000 000	3 026 000

	Sitovuus N/B	Menoarvot					Tuloarvot				
		Alkuperäinen TA	TA- muutokset	Muutettu TA	TP	Poikkeama	Alkuperäinen TA	TA- muutokset	Muutettu TA	TP	Poikkeama
YHTEENSÄ		-111 964 261	-2 312 000	-114 276 261	-113 055 130	2 311 128	103 129 668	3 140 600	106 270 268	105 822 801	652 597

N= nettomääräraha/-tuloarvio B = bruttomääräraha/-tuloarvio

2.7.2. Yhteenveto nettoeroista poikkeamittain

KÄYTTÖTALOUS	Muutettu TA 2022			TP 2022			Poikkeama, €	Käyttö, %
	Menot	Tulot	Netto	Menot	Tulot	Netto		
Ulkoiset ja sisäiset								
Hallinnon toimiala	54 708 640	3 182 154	51 526 486	52 117 533	3 649 351	48 468 182	3 058 304	94,1
Sivistyksen toimiala	27 189 244	2 624 440	24 564 804	28 359 171	2 994 566	25 364 605	-799 801	103,3
Ympäristö- ja tekninen toimiala	14 112 209	9 884 389	4 227 820	15 449 326	11 929 834	3 519 492	708 328	83,2
YHTEENSÄ	96 010 093	15 690 983	80 319 110	95 926 030	18 573 751	77 352 279	2 966 831	96,3

TULOSLASKELMA	TA 2022	TP 2022	Poikkeama, €	Käyttö, %
Verotulot	45 129 000	45 276 100	147 100	100,3
Valtionosuudet	29 936 380	30 966 832	1 030 452	103,4
Korkotuotot	0	622	622	
Muut rahoitustuotot	6 559 705	5 710 504	-849 201	87,1
Korkokulut	124 874	144 004	19 130	115,3

INVESTOINNIT	TA 2022			TP 2022			Poikkeama, €	Käyttö, %
	Menot	Tulot	Netto	Menot	Tulot	Netto		
Maa-alueet	400 000	800 000	-400 000	834 232	179 998	654 234	-1 054 234	-163,6
Kiinteistöjen korjaus	400 000		400 000	681 188	31 009	650 179	-250 179	162,5
Suunnitelmavuosien investointi-kohteiden suunnittelu	40 000		40 000	132 270		132 270	-92 270	330,7
Rakennusten kuntoarviot ja muut selvitykset	20 000		20 000	15 651		15 651	4 349	78,3
Kontinjoen päiväkodin rakentaminen	1 600 000		1 600 000	1 174 473		1 174 473	425 527	73,4
Hiukan rantarakennus	625 000	683 200	-58 200	642 886	431 858	211 028	-269 228	-362,6
Hiukan pesäpallostadion	2 600 000		2 600 000	1 912 296		1 912 296	687 704	73,5
Lukion ja kirjaston suunnittelu	250 000		250 000	311 282		311 282	-61 282	124,5
Sotekeskus 1 -suunnittelu	200 000		200 000	79 853		79 853	120 147	39,9
Tenetin yläkoulun suunnittelu	345 000		345 000	371 812		371 812	-26 812	107,8
Tenetin yläkoulun rakentaminen	3 000 000	225 000	2 775 000	22 646		22 646	2 752 354	0,8
Lukion ja kirjaston rakentaminen	0		0	20		20	20	0,0
Satuvakan märkäeteinen	65 000		65 000	106 614		106 614	-41 614	164,0
Aatoksen peruskorjauksen suunn.	20 000		20 000	1 120		1 120	18 880	5,6
Mustolan yleisurheilukentän suunnittelu	30 000		30 000	41		41	29 959	0,1
Yläkoulun piha- ja liikennealueet	200 000		200 000	0		0	200 000	0,0
Varikon korjaamotilat	250 000		250 000	297 505		297 505	-47 505	119,0
Varikon varasto/huoltotilat			0	7 679		7 679	-7 679	0,0
Hiekkoitushiekkavarasto	300 000		300 000	179 985		179 985	120 015	60,0
Lukion U-osan vesikatkon korjaus	150 000		150 000	84 881		84 881	65 119	56,6
Lukion liikuntasalin saneeraus			0	6 066		6 066	-6 066	0,0
Särkisen majan purkaminen	80 000		80 000	11 594		11 594	68 406	14,5
Sahakujan rak. purk. Lastaajantie			0	36 126		36 126	-36 126	0,0
Jäähallin purkaminen			0	34 693		34 693	-34 693	0,0
Kaavateiden päällystämisen	205 000		205 000	276 365		276 365	-71 365	134,8
Rantojen kunnostus	35 000		35 000	60 425		60 425	-25 425	172,6
Kaavateiden valaistus			0	88 319		88 319	-88 319	0,0
Katu-, vesi- ja viemäriverkon	0		0	6 681		6 681	-6 681	0,0
Skeittipuisto	200 000	60 000	140 000	184 216	60 000	124 216	15 784	88,7
Ilkanmäentien perusparannus	450 000	100 000	350 000	0		0	350 000	0,0
Aluevalaistuksen uusiminen	100 000		100 000	51 153		51 153	48 847	51,2
Tuottajantien jatke, Jataniemi			0	53 950		53 950	-53 950	0,0
Kuikankujan liittymän muutos	110 000		110 000	48 850		48 850	61 150	44,4
Tiilitörmäntien saneeraus	400 000		400 000	488 378		488 378	-88 378	122,1
Rauhantien saneeraus ja kevyen liikenteenväylä	320 000		320 000	251 496		251 496	68 504	78,6
Ilkantien jatke			0	506 506		506 506	-506 506	0,0
Vuokatintien lisäaalitus rummuille	30 000		30 000	0		0	30 000	0,0

INVESTOINNIT	TA 2022			TP 2022			Poikkeama, €	Käyttö, %
	Menot	Tulot	Netto	Menot	Tulot	Netto		
Hiukan liikennejärjestelyt	200 000		200 000	146 031		146 031	53 969	73,0
Satuvakan kääntöpaikka	50 000		50 000	55 192		55 192	-5 192	110,4
Raunilantien perusparannus	300 000		300 000	180 399		180 399	119 601	60,1
Tenetin laitur			0	4 105		4 105	-4 105	0,0
Kuikkalammen laitur	20 000		20 000	5 468		5 468	14 532	27,3
Salmelan senioripuisto			0	10 702		10 702	-10 702	0,0
Reittien kunnostus	100 000		100 000	78 296		78 296	21 704	78,3
Lähiliikunta-alueiden kunnostus	30 000		30 000	30 458		30 458	-458	101,5
Hallinnon irtaimisto	20 000		20 000	1 428		1 428	18 572	7,1
Sivistyksen irtaimisto	30 000		30 000	18 108		18 108	11 892	60,4
Teknisen irtaimisto	160 000		160 000	168 991		168 991	-8 991	105,6
Kaukolämpö: Tiilitörmäntie	120 000		120 000	62 742		62 742	57 258	52,3
Kaukolämpö: Rauhantie	35 000		35 000	81 009		81 009	81 009	231,5
Kankaalan vedenottamon tutkimus			0	8 873		8 873	-8 873	0,0
Jätevedenpuhdistamon huoltotyöt	80 000		80 000	0		0	80 000	0,0
Jätevesipuhdistamon saneeraus			0	44 851		44 851	-44 851	0,0
Vuokatihovintien pumppaamon saneeraus	50 000		50 000	42 392		42 392	42 392	84,8
Koivurinteän vesihoito	50 000		50 000	0		0	50 000	0,0
Viemäriputkien sujutukset	80 000		80 000	88 209		88 209	-8 209	110,3
Vesi: Emäntäkouluntien vesi	70 000		70 000	22 092		22 092	47 908	31,6
Vesi: Ilkantie jatkeen kunnallist.	50 000		50 000	89 732		89 732	-39 732	179,5
Vesi: Raunilantien saneeraus	110 000		110 000	158 125		158 125	-48 125	143,8
Vesi: Tiilitörmäntien saneeraus	220 000		220 000	171 463		171 463	48 537	77,9
Vesi: Rauhantien saneeraus			0	235 375		235 375	-235 375	0,0
Talolinjojen rakentaminen	50 000		50 000	35 870		35 870	14 130	71,7
Vesimittareiden vaihto	50 000		50 000	74 670		74 670	-24 670	149,3
Kontinj. koulun öljyl. luopuminen			0	980		980	-980	0,0
Vesistömatkailuhanke	100 000	60 000	40 000			0	40 000	0,0
Tapahtumavaunu			0	22 050	14 818	7 232	-7 232	0,0
Veke-hanke			0	28 950	17 356	11 594	-11 594	0,0
Hiukan ulkoilualue-hanke			0	2 611	5 700	-3 089	3 089	0,0
Arvopaperit			0		58 200	-58 200	58 200	0,0
Kelkkareitti-hanke (Kamore)			0	2 168		2 168	-2 168	0,0
	14 400 000	1 928 200	12 471 800	10 832 592	798 939	10 033 653	2 599 989	80,5

3 TILINPÄÄTÖSLASKELMAT

3.1. Kunnan tilinpäätöslaskelmat

3.1.1. Tuloslaskelma

Ulkoiset erät	2022	2021
Toimintatuotot		
Myyntituotot	7 895 651,97	7 116 422,66
Maksutuotot	913 911,00	1 100 016,71
Tuet ja avustukset	2 147 755,97	1 889 119,46
Muut toimintatuotot	2 039 954,63	1 996 092,42
Toimintatuotot yhteensä	12 997 273,57	12 101 651,25
Valmistus omaan käyttöön	24 482,63	28 190,45
Toimintakulut		
Henkilöstökulut	-27 002 804,27	-25 731 022,88
Palkat ja palkkiot	-21 204 195,50	-20 058 655,86
Henkilösivukulut	-5 798 608,77	-5 672 367,02
Eläkekulut	-4 798 685,18	-4 629 428,07
Muut henkilösivukulut	-999 923,59	-1 042 938,95
Palvelujen ostot	-55 841 673,37	-54 756 240,79
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-4 717 264,83	-4 334 306,21
Avustukset	-957 508,09	-1 119 302,89
Muut toimintakulut	-1 846 567,58	-1 562 483,82
Toimintakulut yhteensä	-90 365 818,14	-87 503 356,59
Toimintakate	-77 344 061,94	-75 373 514,89
Verotulot	45 276 100,15	42 395 416,19
Valtionosuudet	30 966 832,00	28 618 693,00
Rahoitustuotot ja -kulut	3 267 850,92	3 901 112,83
Korkotuotot	621,81	1 816,75
Muut rahoitustuotot	5 710 503,71	4 869 099,59
Korkokulut	-144 003,51	-228 636,53
Muut rahoituskulut	-2 299 271,09	-741 166,98
Vuosikate	2 166 721,13	-458 292,87
Poistot ja arvonalentumiset	-3 458 870,07	-3 065 559,01
Suunnitelman mukaiset poistot	-3 458 870,07	-3 065 559,01
Arvonalentumiset	-647 480,74	
Satunnaiset tuotot ja kulut	471 598,00	
Tilikauden tulos	-1 468 031,68	-3 523 851,88
Poistoeron lisäys (-) tai vähennys (+)	81 780,13	81 780,13
Tilikauden yli-/alijäämä	-1 386 251,55	-3 442 071,75

3.1.2. Rahoituslaskelma

	2022	2021
TOIMINNAN RAHAVIRTA		
Vuosikate	2 166 721	-458 293
Satunnaiset erät	471 598	
Tulorahoituksen korjauserät	-510 015	-738 109
TOIMINNAN RAHAVIRTA	2 128 304	-1 196 402
INVESTOINTIEN RAHAVIRTA		
Investointimenot	-10 832 592	-9 584 642
Rahoitusosuudet investointimenoihin	560 741	796 450
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	746 585	745 709
INVESTOINTIEN RAHAVIRTA	-9 525 266	-8 042 483
TOIMINNAN JA INVESTOINTIEN RAHAVIRTA	-7 396 962	-9 238 885
RAHOITUKSEN RAHAVIRTA		
Antolainauksen muutokset	0	14 387
Antolainasaamisten lisäys		14 387
Antolainasaamisten vähennys		0
Lainakannan muutokset	146 767	-1 486 565
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	4 000 000	6 000 000
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-3 853 233	-3 486 565
Pitkäaikaisten lainojen nettomuutos +/-	146 767	2 513 435
Lyhytaikaisten lainojen muutos	0	-4 000 000
Oman pääoman muutokset	0	0
Muut maksuvalmiuden muutokset	-4 030 275	-729 403
Toimeksiantojen varojen ja pääomien muutokset	22 960	-16 927
Saamisten muutos	-2 159 662	424 674
Korottomien velkojen muutos	-1 893 573	-1 137 151
RAHOITUKSEN RAHAVIRTA	-3 883 508	-2 201 581
RAHAVAROJEN MUUTOS	-11 280 470	-11 440 466
VAIKUTUS MAKSUVALMIUTEEN	-11 280 470	-11 440 466
Rahavarat 31.12.	39 253 846	50 534 316
Rahavarat 1.1.	50 534 316	61 974 782

3.1.3. Tase

VASTAAVAA	2022	2021
A PYSYVÄT VASTAAVAT		
I Aineettomat hyödykkeet		
1. Aineettomat oikeudet	26 347	18 605
Aineettomat hyödykkeet yhteensä	26 347	18 605
II Aineelliset hyödykkeet		
1. Maa- ja vesialueet	12 920 485	12 264 623
2. Rakennukset	31 699 817	27 038 146
3. Kiinteät rakenteet ja laitteet	20 653 081	18 512 924
4. Koneet ja kalusto	583 398	506 202
5. Muut aineelliset hyödykkeet	95 931	95 931
6. Ennakkomaksut ja keskeneräiset	1 316 457	2 165 889
Aineelliset hyödykkeet yhteensä	67 269 168	60 583 715
III Sijoitukset		
1. Osakkeet ja osuudet	7 367 156	8 072 836
4. Muut saamiset	112 844	112 844
Sijoitukset yhteensä	7 480 000	8 185 681
PYSYVÄT VASTAAVAT YHTEENSÄ	74 775 514	68 788 001
B TOIMEKSIANTOJEN VARAT		
3. Muut toimeksiantojen varat	9 867	0
TOIMEKSIANTOJEN VARAT YHTEENSÄ	9 867	0
C VAIHTUVAT VASTAAVAT		
I Vaihto-omaisuus		
II Saamiset		
Pitkäaikaiset saamiset		
1. Myyntisaamiset	34 121	79 616
3. Muut saamiset	70 000	70 000
Pitkäaikaiset saamiset yhteensä	104 121	149 616
Lyhytaikaiset saamiset		
1. Myyntisaamiset	1 589 456	805 454
2. Lainasaamiset	8 458	107 702
3. Muut saamiset	855 885	983 257
4. Siirtosaamiset	2 271 258	623 488
Lyhytaikaiset saamiset yht.	4 725 057	2 519 900
Saamiset yhteensä	4 829 179	2 669 517
III Rahoitusarvopaperit		
1. Osakkeet ja osuudet	6 143 820	6 491 347
2. Sijoitukset rahamarkkinainstrumentteihin	24 038 000	26 309 864
3. Joukkovelkakirjalainasaamis	3 024 748	3 194 947
4. Muut arvopaperit	361 044	32 838
Rahoitusarvopaperit yht.	33 567 611	36 028 996

IV Rahat ja pankkisaamiset		
Rahat ja pankkisaamiset yht.	5 686 236	14 505 321
VAIHTUVAT VASTAAVAT YHTEENSÄ	44 083 026	53 203 833
VASTAAVAA YHTEENSÄ	118 868 407	121 991 834

VASTATTAVAA	2022	2021
A OMA PÄÄOMA		
I Peruspääoma	-33 832 630	-33 832 630
IV Edellisten tilikausien yli/alijäämä	-52 408 161	-55 850 233
V Tilikauden yli/alijäämä	1 386 252	3 442 072
OMA PÄÄOMA YHTEENSÄ	-84 854 540	-86 240 791
B POISTOERO JA VAPAAEHTOISET		
VARAUKSET		
1. Poistoero	-634 058	-715 839
POISTOERO JA VAPAAEHT.VAR.YHTEENSÄ	-634 058	-715 839
C PAKOLLISET VARAUKSET		
D TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT		
2. Lahjoitusrahastojen pääoma	-45 654	-12 827
TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT YHTEENSÄ	-45 654	-12 827
E VIERAS PÄÄOMA		
I Pitkäaikainen		
2. Lainat vakuutus- ja rahoituslaitoksilta	-19 655 419	-19 937 818
5. Saadut ennakot	-71 502	-66 165
7. Liittymismaksut ja muut velat	-1 931 469	-1 810 663
Pitkäaikainen vieras po. yhteensä	-21 658 391	-21 814 646
II Lyhytaikainen		
2. Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	-4 082 399	-3 653 233
5. Saadut ennakot	-640 241	-483 256
6. Ostovelat	-2 845 574	-2 173 495
7. Liittymismaksut ja muut velat	-442 878	-467 751
8. Siirtovelat	-3 664 673	-6 429 996
Lyhytaikainen vieras po. yht.	-11 675 764	-13 207 731
VIERAS PÄÄOMA YHTEENSÄ	-33 334 155	-35 022 377
VASTATTAVAA	-118 868 407	-121 991 834

3.2. Konsernilaskelmat

3.2.1. Konsernin tuloslaskelma

	2022	2021
Toimintatuotot	59 034 148	57 761 562
Toimintakulut	-134 407 861	-130 037 992
Osuus osakkuusyhteisön voitosta/tappiosta	0	0
Toimintakate	-75 373 713	-72 276 430
Verotulot	45 174 756	42 296 254
Valtionosuudet	30 966 832	28 618 693
Rahoitustuotot ja -kulut		
Korkotuotot	8 044	9 709
Muut rahoitustuotot	5 804 598	4 903 020
Korkokulut	-433 191	-452 889
Muut rahoituskulut	-2 541 461	-1 006 457
Vuosikate	3 605 866	2 091 901
Poistot ja arvonalentumiset		
Suunnitelman mukaiset poistot	-5 740 285	-5 568 131
Omistuksen eliminointierot	-24 053	
Arvonalentumiset	-122 335	-352
Satunnaiset tuotot ja kulut	1 009 178	0
Tilikauden tulos	-1 271 628	-3 476 582
Tilinpäätössiirrot	4 882	3 446
Tilikauden verot		
Laskennalliset verot	61 152	-6 262
Vähemmistöosuudet	-14 236	-6 934
Tilikauden yli-/alijäämä	-1 219 831	-3 486 332

3.2.2. Konsernin rahoituslaskelma

	2022	2021
TOIMINNAN RAHAVIRTA		
Vuosikate	3 605 866	2 091 901
Satunnaiset erät	1 009 178	0
Tulorahoituksen korjauserät	-1 515 325	-808 522
TOIMINNAN RAHAVIRTA	3 099 720	1 283 378
INVESTOINTIEN RAHAVIRTA		
Investointimenot	-11 563 339	-11 317 365
Rahoitusosuudet investointimenoihin	2 158	796 450
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	1 156 041	775 978
INVESTOINTIEN RAHAVIRTA	-10 405 140	-9 744 937
TOIMINNAN JA INVESTOINTIEN RAHAVIRTA	-7 305 421	-8 461 558
RAHOITUKSEN RAHAVIRTA		
Antolainauksen muutokset	0	14 387
Antolainasaamisten lisäykset	0	-31 108
Antolainasaamisten vähennykset	0	45 495
Lainakannan muutokset	-429 177	-777 233
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	5 068 662	7 789 770
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-5 424 129	-4 486 528
Pitkäaikaisten lainojen nettomuutos	-355 467	3 303 242
Lyhytaikaisten lainojen muutos	-73 710	-4 080 475
Oman pääoman muutokset	0	0
Muut maksuvalmiuden muutokset	150 179	-821 663
Toimeksiantojen varojen ja pääomien muutokset	158 502	21 898
Vaihto-omaisuuden muutos	36 704	46 515
Saamisten muutos	-52 258	874 459
Korottomien velkojen muutos	7 232	-1 764 536
RAHOITUKSEN RAHAVIRTA	-278 998	-1 584 509
RAHAVAROJEN MUUTOS	-7 584 419	-10 046 067
VAIKUTUS MAKSUVALMIUTEEN	-7 584 419	-10 046 068
Rahavarat 31.12.	48 298 334	55 882 753
Rahavarat 1.1.	55 882 753	65 928 821

3.2.3. Konsernitase

VASTAAVAA		2022	2021
A	PYSYVÄT VASTAAVAT	103 796 818	98 241 945
I	Aineettomat hyödykkeet	449 590	528 302
	1. Aineettomat oikeudet	146 163	125 419
	2. Muut pitkävaikutteiset menot	290 574	397 578
	3. Ennakkomaksut	12 853	5 305
II	Aineelliset hyödykkeet	98 772 782	93 050 129
	1. Maa- ja vesialueet	13 617 678	12 961 815
	2. Rakennukset	59 432 930	55 726 012
	3. Kiinteät rakenteet ja laitteet	21 725 158	19 552 995
	4. Koneet ja kalusto	2 026 669	2 249 304
	5. Muut aineelliset hyödykkeet	232 529	246 309
	6. Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat	1 737 818	2 313 695
III	Sijoitukset	4 574 446	4 663 513
	1. Osakkuusyhteisöosuudet	405 358	405 358
	2. Muut osakkeet ja osuudet	4 011 214	4 100 282
	3. Joukkovelkakirjalainasaamiset	0	0
	4. Muut lainasaamiset	0	0
	5. Muut saamiset	157 874	157 874
B	TOIMEKSIANTOJEN VARAT	625 229	447 021
	1. Valtion toimeksiannot	439 575	274 511
	2. Lahjoitusrahastojen erityiskatteen	15 084	15 108
	3. Muut toimeksiantojen varat	170 570	157 402
C	VAIHTUVAT VASTAAVAT	55 484 642	63 068 943
I	Vaihto-omaisuus	257 846	294 549
	1. Aineet ja tarvikkeet	131 012	294 549
	2. Keskeneräiset tuotteet	0	0
	3. Valmiit tuotteet	0	0
	4. Muu vaihto-omaisuus	0	0
	5. Ennakkomaksut	126 833	
II	Saamiset	6 928 462	6 891 640
	Pitkäaikaiset saamiset	180 790	229 342
	1. Myyntisaamiset	34 121	79 616
	2. Lainasaamiset	76 669	79 726
	3. Laskennalliset verosaamiset	0	0
	4. Muut saamiset	70 000	70 000
	5. Siirtosaamiset	0	0
	Lyhytaikaiset saamiset	6 747 671	6 662 298
	1. Myyntisaamiset	2 531 757	1 992 716
	2. Lainasaamiset	12 972	113 470
	3. Laskennalliset verosaamiset	0	0
	4. Muut saamiset	1 312 765	1 405 729
	5. Siirtosaamiset	2 890 176	3 150 383
III	Rahoitusarvopaperit	33 567 611	36 193 369
	1. Osakkeet ja osuudet	6 143 820	6 491 347
	2. Sijoitukset rahamarkkinainstrumentteihin	24 038 000	26 474 237
	3. Joukkovelkakirjalainasaamiset	3 024 748	3 194 947
	4. Muut arvopaperit	361 044	32 838
IV	Rahat ja pankkisaamiset	14 730 723	19 689 385
	VASTAAVAA YHTEENSÄ	159 906 689	161 757 908

VASTATTAVAA		2022	2021
A	OMA PÄÄOMA	84 032 245	85 397 924
I	Peruspääoma	33 832 630	33 832 630
II	Säätiöiden ja yhdistysten peruspääomat		
III	Arvonkorotusrahasto		
IV	Muut omat rahastot	292 438	414 237
V	Edellisten tilikausien ylijäämä (alijäämä)	51 127 008	54 637 388
VI	Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	-1 219 831	-3 486 332
B	VÄHEMMISTÖSUUDET	47 573	136 893
C	PAKOLLISET VARAUKSET	474 542	708 746
	1. Eläkevaraukset		
	2. Muut pakolliset varaukset	474 542	708 746
D	TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT	1 014 460	677 749
	1. Valtion toimeksiannot	718 716	413 457
	2. Lahjoitusrahastojen pääomat	84 704	52 945
	3. Muut toimeksiantojen pääomat	211 039	211 346
E	VIERAS PÄÄOMA	74 337 869	74 836 596
I	Pitkäaikainen	51 291 817	52 514 707
	1. Joukkovelkakirjalainasaamiset		
	2. Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	48 256 868	49 313 432
	3. Lainat julkisyhteisöiltä	443 013	674 332
	4. Lainat muilta luotonantajilta	0	0
	5. Saadut ennakot	71 502	66 165
	6. Ostovelat	0	0
	7. Muut velat/Liittymismaksut ja muut velat	1 964 192	1 843 386
	8. Siirtovelat	0	0
	9. Laskennalliset verovelat	556 241	617 393
II	Lyhytaikainen	23 046 052	22 321 889
	1. Joukkovelkakirjalainat	0	0
	2. Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	6 013 042	5 118 867
	3. Lainat julkisyhteisöiltä	229 340	264 810
	4. Lainat muilta luotonantajilta	0	0
	5. Saadut ennakot	682 299	532 443
	6. Ostovelat	4 731 239	4 277 167
	7. Muut velat/Liittymismaksut ja muut velat	1 245 640	1 456 182
	8. Siirtovelat	10 144 492	10 672 421
	9. Laskennalliset verovelat		
VASTATTAVAA YHTEENSÄ		159 906 689	161 757 908

4 TILINPÄÄTÖKSEN LIITETIEDOT

4.1. Tilinpäätöksen laatimista koskevat liitetiedot

4.1.1. Kunnan tilinpäätöksen esittämistapaa koskevat liitetiedot

Pysyvien vastaavien arvostus

Pysyvien vastaavien aineettomat ja aineelliset hyödykkeet on merkitty taseeseen hankintamenoon vähennettynä suunnitelman mukaisilla poistoilla ja investointimenoihin saaduilla rahoitusosuuksilla. Suunnitelman mukaiset poistot on laskettu ennalta laaditun poistosuunnitelman mukaisesti. Poistosuunnitelman mukaiset suunnitelmapoistojen laskentaperusteet on esitetty tuloslaskelman liitetiedoissa kohdassa suunnitelman mukaisten poistojen perusteet.

Sijoitusten arvostus

Pysyvien vastaavien sijoitukset on merkitty taseeseen hankintamenoon. Arvostuksen perusteena on ollut hyödykkeen todennäköisesti tulevaisuudessa kerryttämä tulo tai sen arvo palvelutuotannossa. Pysyvien vastaavien sijoitusluonteiset erät on merkitty taseeseen hankintamenoon.

Rahoitusomaisuuden arvostus

Saamiset on merkitty taseeseen nimellisarvoon. Rahoitusomaisuusarvopaperit on merkitty taseeseen hankintameno määrällisenä.

Johdannaissopimusten käsittely

Johdannaiset sisältävät kolme lainoihin liittyvää koronvaihtosopimusta, jotka on tehty korkomenojen suojaamistarkoituksessa. Voimassa olevat sopimukset on kuvattu liitetiedossa.

4.1.2. Konsernitilinpäätöksen laatimista koskevat liitetiedot

Konsernitilinpäätöksen laajuus

Konsernitilinpäätökseen on yhdistetty tytäryhtiöt ja kuntayhtymät, joissa kunta on jäsenenä. Osakkuusyhtiöiden tilinpäätöksistä Kiinteistö Oy Vuokattikeskus ja Asunto Oy Osalanrivi II on jätetty yhdistelemättä, koska niillä olisi vain vähäinen merkitys omaan pääomaan.

Sisäiset liiketapahtumat ja sisäiset katteet

Konserniyhteisöjen keskinäiset tuotot ja kulut sekä saamiset ja velat on vähennetty vähäisiä liiketapahtumia lukuun ottamatta. Olennaiset pysyviin vastaaviin sisältyvät sisäiset katteet on vähennetty.

Keskinäisen omistuksen eliminointi

Kunnan ja tytäryhteisöjen keskinäinen omistus on tehty pariarvomenetelmällä. Kuntayhtymän tase ja sen liitetiedot on yhdistelty lukuarvoiltaan omistusosuuden mukaisesti. Tytäryhtiöiden maksamaa kiinteistövero ei ole eliminoitu.

Vähemmistöosuudet

Vähemmistöosuudet on erotettu konsernin yli- ja alijäämästä konsernituloslaskelmassa sekä konsernin omasta pääomasta konsernitaseessa.

Suunnitelmapoistojen oikaisu

Kiinteistö- ja osakeyhtiöiden käyttöomaisuuden poistot on oikaistu suunnitelman mukaisiksi ja jäännösarvojen ero kirjattu tytäryhteisöjen tilikauden tulokseen sekä Edellisten tilikauden yli-/alijäämään.

Kuntayhtymien ja tytäryhteisöjen yhdisteleminen

Kuntayhtymien ja tytäryhteisöjen osalta oman pääoman kaikkien erien muutokset on vähennetty tai lisätty konsernin omaan pääomaan.

Osakkuusyhteisöt

Osakkuusyhteisö ei ole yhdistelty pääomaosuusmenetelmällä konsernitilinpäätökseen.

Poistoero ja vapaaehtoiset varaukset

Konsernitaseessa vapaaehtoiset varaukset ja verotusperusteiset varaukset sekä poistoero on jaettu vapaaseen pääomaan ja laskennalliseen verovelkaan.

Poikkeavat tilikaudet

Kaikilla konserniin kuuluvilla yhteisöillä on sama tilikausi.

Edellisten tilikausien tietojen vertailukelpoisuus

Konsernitaseen edellisen tilikauden tiedot ovat vertailukelpoisia.

4.2. Tuloslaskelmaa koskevat liitetiedot

LIITE 6 Toimintatuotot tehtäväalueittain

Toimintatuotot tehtäväalueittain				
	Konserni		Kunta	
	2022	2021	2022	2021
Hallinnon toimiala	49 182 217	48 480 084	3 608 181	3 194 955
Ympäristö- ja tekninen toimiala	6 863 212	6 530 823	6 394 992	6 151 049
Sivistyksen toimiala	2 988 719	2 750 655	2 994 100	2 755 647
Muut palvelut				
Toimintatuotot yhteensä	59 034 148	57 761 562	12 997 273	12 101 651

LIITE 7 Verotulojen erittely

Verotulojen erittely		
	2022	2021
Kunnan tulovero	35 273 764	32 569 335
Yhteisövero	5 012 862	5 124 805
Kiinteistövero	4 989 474	4 701 276
Muut verotulot		
Verotulot yhteensä	45 276 100	42 395 416

LIITE 8 Valtionosuuksien erittely

Valtionosuuksien ja verotulomenetysten korvausten erittely		
	2022	2021
Kunnan peruspalvelujen valtionosuus	23 172 651	22 708 219
<i>siitä verotuloihin perustuva valtionosuuksien tasaus (+/-)</i>	4 550 537	4 877 664
Järjestelmämuutoksen tasaus	0	0
Opetus- ja kulttuuritoimen muut valtionosuudet	574 847	586 818
Harkinnanvarainen valtionosuuden korotus	1 000 000	0
Verotulomenetysten kompensatio	6 219 334	5 323 656
Valtionosuudet ja verotulomenetysten korvaukset yhteensä	30 966 832	28 618 693

LIITE 9 Palvelujen oston erittely

Palvelujen ostojen erittely		
	2022	2021
Asiakaspalvelujen ostot	-44 140 737	-44 076 428
Muiden palvelujen ostot	-11 700 936	-10 679 812
Kunnan palvelujen ostot yhteensä	-55 841 673	-54 756 241

LIITE 10 Valtuustoryhmille annetut tuet

Valtuustoryhmille ei ole maksettu tukia tai avustuksia.

LIITE 11 Selvitys suunnitelman mukaisen poistojen perusteista

Poistojen määrittämiseen on käytetty ennalta laadittua poistosuunnitelmaa. Suunnitelman mukaiset poistot on laskettu aineellisten ja aineettomien hyödykkeiden hankintamenoista arvioidun taloudellisen käyttöiän mukaan.

Arvioidut poistoajat ja poistomenetelmät ovat:

Aineettomat hyödykkeet	2 vuotta	Tasapoisto
Muut pitkävaikutteiset menot	2 vuotta	Tasapoisto
Maa- ja vesialueet	ei poistoa	
Rakennukset ja rakennelmat	10–30 vuotta	Tasapoisto
Kiinteät rakenteet ja laitteet		
<i>kadut, tiet, verkostot</i>	10–30 vuotta	Tasapoisto
<i>muut kiinteät rakenteet</i>	4–10 vuotta	Tasapoisto
Koneet ja kalusto	3–5 vuotta	Tasapoisto
Muut aineelliset hyödykkeet	ei poistoa	
Käyttöomaisuusarvopaperit ja pitkäaikaiset sijoitukset	ei poistoa	

Pienten pysyvien vastaavien hankinnat, joiden hankintameno on alle 10 000 euroa, on kirjattu vuosikuluksi.

LIITE 12 Pakollisten varausten muutokset

Pakollisten varausten muutokset				
	Konserni		Kunta	
	2022	2021	2022	2021
Ennallistamisvaraus 1.1.	80 335	75 430		
Lisäykset tilikaudella	4 904	4 904		
Vähennykset tilikaudella				
Ennallistamisvaraus 31.12.	85 239	80 335	0	0
Potilasvahinkovastuuvaraus 1.1. (ky)	562 007	651 586		
Lisäykset tilikaudella				
Vähennykset tilikaudella	192 447	89 579		
Potilasvahinkovastuuvaraus 31.12. (ky)	369 560	562 007	0	0
Kierrätyspolttoaineen loppukäsittelyvaraus 1.1.	19 742	40 586		
Lisäykset tilikaudella				
Vähennykset tilikaudella		20 844		
Kierr.polttoaineen loppukäs.varaus 31.12. (ky)	19 742	19 742	0	0
Muu pakollinen varaus 1.1. (ky)	46 661			
Lisäykset tilikaudella		46 661		
Vähennykset tilikaudella	46 661			
Muu pakollinen varaus 31.12. (ky)	0	46 661	0	0
YHTEENSÄ	474 541	708 745	0	0

Liite 13 Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutusvoitot ja -tappiot

Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutusvoitot ja -tappiot				
	Konserni		Kunta	
	2022	2021	2022	2021
Muut toimintatuotot				
Maa- ja vesialueiden luovutusvoitot	451 815	709 623	451 815	709 623
Rakennusten luovutusvoitot				
Osakkeiden luovutusvoitot	58 503	25 710	58 200	25 710
Muut luovutusvoitot		18 859		
<i>Luovutusvoitot yhteensä</i>	<i>510 318</i>	<i>754 192</i>	<i>510 015</i>	<i>735 332</i>
Muut toimintakulut				
Maa-alueiden luovutustappiot		-4 527		
Kiinteistöjen myyntitappiot	-27 161			
Osakkeiden luovutustappiot				
Muut luovutustappiot				
<i>Luovutustappiot yhteensä</i>	<i>-27 161</i>	<i>-4 527</i>	<i>0</i>	<i>0</i>

LIITE 14 Satunnaisten tuottojen ja kulujen erittely

Satunnaisten tuottojen ja kulujen erittely				
	Konserni		Kunta	
	2022	2021	2022	2021
Satunnaiset tuotot				
Kainuunmeren työterveys Oy:n osakkeiden myynti	1 009 178		471 598	
Satunnaiset tuotot yhteensä	1 009 178	0	471 598	0
Satunnaiset kulut				
Satunnaiset kulut yhteensä	0	0	0	0

LIITE 15 Osinkotuottojen ja peruspääoman korkotuottojen erittely

Osinkotuottojen ja peruspääoman korkotuottojen erittely		
	2022	2021
Osinkotuotot/osuuspääoman korot	2 179 385	3 542 828
Osuuspääoman korot/peruspääoman korot kuntayhtymiltä	3 073	5 966
YHTEENSÄ	2 182 458	3 548 794

Liite 16 Erittely poistoerän muutoksista

Erittely poistoerän muutoksista		
	2022	2021
Investointivaraukseen liittyvä poistoerän muutos	81 780	81 780
Suunnitelman mukaisten poistojen ja verotuspoistojen erotus (- tai +)		
Poistoerän muutokset yhteensä	81 780	81 780

4.3. Tasetta koskevat liitetiedot

4.3.1. Taseen vastaavia koskevat liitetiedot

Liite 18 Arvonkorotukset

Arvonkorotuseriä ei ole.

Liite 19 Aineettomat ja aineelliset hyödykkeet

Aineettomat ja aineelliset hyödykkeet											
	Aineettomat hyödykkeet				Aineelliset hyödykkeet						
	Aineettomat oikeudet	Muut pitkävaikuttavat menot	Ennakkomaksut	Yhteensä	Maa- ja vesialueet	Rakennukset	Kiinteät rakenteet ja laitteet	Koneet ja kalusto	Muut aineelliset hyödykkeet	Ennakkomaksut ja keskener. hankinnat	Yhteensä
Poistamaton hankintameno 1.1.	18 605			18 605	12 264 623	27 038 146	18 512 924	506 202	95 931	2 165 889	60 583 715
Lisäykset tilikauden aikana				0	834 232	0	58 584	99 196	0	9 338 422	10 330 434
Rahoitusosuudet tilikaudella				0							0
Vähennykset tilikauden aikana				0	-179 998		-12 000				-191 998
Siirrot erien välillä	17 257			17 257		6 353 334	3 679 663	149 600	0	-10 187 854	-5 257
Tilikauden poisto	9 515			9 515		-1691663	-1586 090	-171601	0	0	-3 449 354
Arvonlennukset ja niiden palautukset				0							0
Aktivoidut korkomenot				0							0
Poistamaton hankintameno 31.12.	26 347	0	0	26 347	12 918 857	31 699 817	20 653 081	583 397	95 931	13 16 457	67 267 540
Arvonkorotukset				0							0
Kirjanpitoarvo 31.12.	26 347	0	0	26 347	12 918 857	31 699 817	20 653 081	583 397	95 931	13 16 457	67 267 540
Olenneiset lisäpoistot				0							0
Erittely olennaisista lisäpoistoista				0							0

Liite 19.2 Maa- ja vesialueiden erittely

Maa- ja vesialueet erittely				
	Konserni		Kunta	
	2022	2021	2022	2021
Maa- ja vesialueet				
Kiinteistöjen liittymismaksut	477 012	477 012		
Muut maa- ja vesialueet	13 140 666	12 484 804	12 920 485	12 264 623
<i>Maa- ja vesialueet yhteensä</i>	<i>13 617 678</i>	<i>12 961 815</i>	<i>12 920 485</i>	<i>12 264 623</i>

Liite 19.3 Pysyvien vastaavien sijoitukset

Pysyvien vastaavien sijoitukset										
	Osakkeet ja osuudet					Jvk-, muut laina- ja muut saamiset				
	Osakkeet konserni- yhtiöt	Osakkeet omistusyht yhteisöt	Kunta- yhtymä- osuudet	Muut osakkeet ja osuudet	Yhteensä	Jvk-laina- saamiset	Saamiset konserni- yhteisöt	Saamiset kunta- yhtymät	Saamiset muut yhteisöt	Yhteensä
Hankintameno 1.1.	2 238 002	277 696	1 702 438	3 854 700	8 072 836				112 844	112 844
Lisäykset					0					0
Vähennykset				-58 100	-58 100					0
Siirrot erien välillä					0					0
Hankintameno 31.12.	2 238 002	277 696	1 702 438	3 796 600	8 014 736	0	0	0	112 844	112 844
Arvonlennukset	-626 794			-20 787	0					0
Arvonkorotukset					0					0
Kirjanpitoarvo 31.12.	1 611 208	277 696	1 702 438	3 775 813	7 367 156	0	0	0	112 844	112 844

Liite 19.4 Sijoitukset

Muiden osakkeiden ja osuuksien jakauma ja arvonmuutokset tilinpäätöshetken mennessä

Sijoitukset	Hankinta-arvo	Markkina-arvo	Kumulatiivinen arvonmuutos 31.12.2022
Muut arvopaperit			
Rahastot	34 366 399	32 889 694	-1 476 705
Pääomasijoitus	484 359	484 359	0
Velkasijoitus	365 895	365 895	0
Sijoitusten käteisvarat	361 044	361 044	0
SIJOITUKSET YHTEENSÄ	35 577 697	34 100 992	-1 476 705

Realisoitumattomat voitot yhteensä	369 180
Realisoitumattomat tappiot yhteensä	-1 845 885
Netto	-1 476 705

LIITE 20-22 Tytäryhteisöt, kuntayhtymäosuudet sekä osakkuusyhteisöt

Tytäryhteisöt, kuntayhtymäosuudet sekä osakkuusyhteisöt						
				Kuntakonsernin osuus		
Nimi	Kotipaikka	Kunnan omistusosuus	Konsernin omistusosuus	Omasta postista	Vieraasta postista	Tilikauden voitosta/tappiosta
Tytäryhteisöt						
Kiinteistö Oy Sotkanmaa	Sotkamo	100,00 %	100,00 %	1 375 442	11 219 173	0
Snowpolis Oy	Sotkamo	100,00 %	100,00 %	5 513	0	-27
Sotkamo-Vuokatti Jäähalli Oy	Sotkamo	99,00 %	99,00 %	21 312	0	-28 366
Vuokatin Lumilautatunneli Oy	Sotkamo	61,54 %	61,54 %	75 652	48 474	23 248
			YHTEENSÄ	1 477 918	11 267 647	-5 144
Yhdistelemättömät tytäryhteisöt						
As Os Sotkamon Pohjavaara, tilinp.tiedot vuodelta 2003	Sotkamo	100,00 %	100,00 %			
Kuntayhtymät						
Kainuun sosiaali- ja terveydenhuollon ky	Kajaani	11,93 %	11,93 %	1 639 639	28 638 176	-133 378
Kainuun liitto	Kajaani	12,02 %	12,02 %	264 544	97 819	46 593
Kainuun jätehuolto kuntayhtymä Ekokymppi	Kajaani	12,26 %	12,26 %	287 969	689 945	31 373
			YHTEENSÄ	2 192 152	29 425 940	-55 411
Yhdistelemättömät osakkuusyhteisöt						
Asunto Oy Osalanrivi II	Sotkamo	41,62 %	41,62 %			
Kiinteistö Oy Vuokattikeskus	Sotkamo	31,80 %	31,80 %			
			YHTEENSÄ	0	0	0

Liite 21 Pysyvien vastaavien sijoitukset

Pysyvien vastaavien sijoitukset					
Osakkeet ja osuudet					
	Osakkeet ja osuudet tytäryhteisöissä	Kuntayhtymäosuudet	Osakkeet ja osuudet omistusyhteisöissä	Muut osakkeet ja osuudet	YHTEENSÄ
Hankintameno 1.1.	2 238 002	1 702 438	277 696	3 854 700	8 072 837
Lisäykset					0
Vähennykset				-58 100	-58 100
Siirrot erien välillä				0	0
Hankintameno 31.12.	2 238 002	1 702 438	277 696	3 796 600	8 014 737
Arvonlennukset	-626 794			-20 787	-647 581
Arvonkorotukset					0
Kirjanpitoarvo 31.12.	1 611 208	1 702 438	277 696	3 775 813	7 367 156

LIITE 22 Pysyvien vastaavien sijoitukset

Pysyvien vastaavien sijoitukset					
	Jvk-, muut laina- ja muut saamiset				
	Saamiset ty- täryhteisöiltä	Saamiset kuntayh- tymiltä	Saamiset muilta omis- tusyhteisöiltä	Saamiset muilta yhteis- söiltä	YHTEENSÄ
Hankintameno 1.1.				112 844	112 844
Lisäykset					0
Vähennykset					0
Siirrot erien välillä					0
Hankintameno 31.12.	0	0	0	112 844	112 844
Arvonlennukset	0	0	0	0	0
Arvonkorotukset	0	0	0	0	0
Kirjanpitoarvo 31.12.	0	0	0	112 844	112 844

Liite 23 Saamisten erittely

Saamisten erittely				
	2022		2021	
	Pitkäaikaiset	Lyhytaikaiset	Pitkäaikaiset	Lyhytaikaiset
Saamiset tytäryhteisöiltä				
Myyntisaamiset		249		2 057
Lainasaamiset				
Muut saamiset				
Siirtosaamiset				
Yhteensä	0	249	0	2 057
Saamiset kuntayhtymiltä, joissa kunta on jäsenenä				
Myyntisaamiset		203 034		80 697
Lainasaamiset				
Muut saamiset				
Siirtosaamiset		1 436 523		3 145
Yhteensä	0	1 639 557	0	83 842
Saamiset osakkuus- sekä muilta omistusyhteisöiltä				
Myyntisaamiset		0		0
Lainasaamiset				
Muut saamiset				
Siirtosaamiset				
Yhteensä	0	0	0	0
YHTEENSÄ	0	1 639 806	0	85 899

LIITE 24 Siirtosaamiin sisältyvät olennaiset erät

Siirtosaamiin sisältyvät olennaiset erät				
	Konserni		Kunta	
	2022	2021	2022	2021
Pitkäaikaiset siirtosaamiset	0	0	0	0
Menoennakot				
Etukäteen maksetut vuokratulot				
<i>Pitkäaikaiset siirtosaamiset yhteensä</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>
Lyhytaikaiset siirtosaamiset				
Menoennakot				
Tuloennakot				
Siirtyvät korot	0	2 769	3 218	3 145
KELA-korvaus työterveydenhuollosta	344 363	363 012	218 897	225 777
EU-tuet ja avustukset				
Muut tulojäämät	2 545 813	239 949	215 869	122 130
<i>Tulojäämät yhteensä</i>	<i>0</i>	<i>2 544 652</i>	<i>1 833 274</i>	<i>272 436</i>
<i>Lyhytaikaiset siirtosaamiset yhteensä</i>	<i>2 890 176</i>	<i>3 150 383</i>	<i>2 271 258</i>	<i>623 488</i>

4.3.2. Taseen vastattavia koskevat liitetiedot

LIITE 25 Oman pääoman erittely

Oman pääoman erittely				
	Konserni		Kunta	
	2022	2021	2022	2021
Peruspääoma 1.1.	33 832 630	33 832 630	33 832 630	33 832 630
Lisäykset				
Vähennykset				
Peruspääoma 31.12.	33 832 630	33 832 630	33 832 630	33 832 630
Muut omat rahastot				
Rahastojen pääoma 1.1.	414 237	418 234	0	0
Siirrot rahastoon	3 848	4 250	0	0
Siirrot rahastosta	-149 696	-8 247	0	0
Eliminointikirjaukset	24 048			
Rahastojen pääoma 31.12	292 438	414 237	0	0
Edellisten tilikausien ylijäämä 1.1.	51 151 056	54 637 388	55 850 233	55 850 233
Siirto rahastoon				
Siirto rahastosta				
Eliminointikirjaukset	-24 048			
Edellisten tilikausien ylijäämä 31.12.	51 127 008	54 637 388	52 408 161	55 850 233
Tilikauden ylijäämä/alijäämä	-1 219 831	-3 486 332	-1 386 252	-3 442 072
YHTEENSÄ	84 032 245	85 397 924	84 854 540	86 240 791

LIITE 26 Erittely poistoeroista

Erittely poistoerosta		
	2022	2021
Investointivaraukseen liittyvä poistoero	634 058	715 839
Verotuspoistoihin liittyvät poistoero		
<i>Poistoero yhteensä</i>	<i>634 058</i>	<i>715 839</i>

Liite 27 Pitkäaikaiset velat

Erääntyvät myöhemmin kuin viiden vuoden kuluttua

Pitkäaikaiset velat		
	2022	2021
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	6 398 735	6 737 165
Pitkäaikaiset velat yhteensä	6 398 735	6 737 165

LLITE 29 Erittely olennaisista pakollisiin varauksiin merkityistä eristä

Erittely olennaisista pakollisiin varauksiin merkityistä eristä				
	Konserni		Kunta	
	2022	2021	2022	2021
Ennallistamisvaraus 31.12.	85 239	80 335	0	0
Potilasvahinkovastuuvaraus 31.12. (ky)	369 560	562 007	0	0
Kierr.polttoaineen loppukäs.varaus 31.12. (ky)	19 742	19 742	0	0
Muut pakolliset varaukset 31.12. (ky)	0	46 661	0	0
YHTEENSÄ	474 541	708 745	0	0

LIITE 30 Vieras pääoma

Vieras pääoma				
	2022		2021	
	Pitkäaikainen	Lyhytaikainen	Pitkäaikainen	Lyhytaikainen
Velat tytäryhteisöille				
Saadut ennakot		0		122
Ostovelat		76 478		0
Muut velat				
Siirtovelat				
<i>Yhteensä</i>	<i>0</i>	<i>76 478</i>	<i>0</i>	<i>0</i>
Velat kuntayhtymille, joissa kunta on jäsenenä				
Saadut ennakot				
Ostovelat		17 917		20 665
Muut velat				
Siirtovelat		0		3 034 875
<i>Yhteensä</i>	<i>0</i>	<i>17 917</i>	<i>0</i>	<i>3 055 540</i>
Velat osakkuus- sekä muille omistusyhteisöille				
Saadut ennakot				
Ostovelat				
Muut velat				
Siirtovelat				
<i>Yhteensä</i>	<i>0</i>		<i>0</i>	
<i>Vieras pääoma yhteensä</i>	<i>0</i>	<i>94 395</i>	<i>0</i>	<i>3 055 540</i>

LIITE 32 Muiden velkojen erittely

Muiden velkojen erittely				
	Konserni		Kunta	
	2022	2021	2022	2021
Muut velat				
Liittymismaksut	1 931 469	1 810 663	1 931 469	1 810 663
Muut velat	1 278 363	1 488 904	442 878	467 751
YHTEENSÄ	3 209 832	3 299 567	2 374 347	2 278 415

LIITE 33 Siirtovelkoihin sisältyvät olennaiset erät

Siirtovelkoihin sisältyvät olennaiset erät				
	Konserni		Kunta	
	2022	2021	2022	2021
Lyhytaikaiset siirtovelat				
Tuloennakot				
Menojäämät				
Lomapalkkavelan ja hlösivukujen jaksotukset	6 070 265	5 857 680	2 766 643	2 572 378
Muut palkkojen ja hlösivukulujen jaksotukset	2 437 127	1 768 320	442 978	413 164
Korkojaksotus	2 047	38 709	66 161	38 123
Valtionosuusennakot	8 857	51 160	8 857	51 160
Jäsenkuntayhtymille	0	2 672 736	0	3 034 848
Muut siirtovelat	1 560 035	283 816	380 034	320 324
YHTEENSÄ	10 078 330	10 672 421	3 664 673	6 429 996

4.3.3. Vakuutuksia ja vastuusitoumuksia koskevat liitetiedot

LIITE 34 Velat

Velat, joiden vakuudeksi annettu kiinnityksiä kiinteistöihin				
	Konserni		Kunta	
	2022	2021	2022	2021
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	10 148 250	9 954 278		
Vakuudeksi annetut kiinnitykset	5 842 705	5 842 705		
Lainat julkisyhteisöiltä	608 596	869 008		
Vakuudeksi annetut kiinnitykset	5 759 293	6 462 293		
Lainat muilta luotonantajilta				
Vakuudeksi annetut kiinnitykset	0	0		
<i>Vakuudeksi annetut kiinnitykset yhteensä</i>	<i>11 601 998</i>	<i>12 304 998</i>		

LIITE 35-37 Vakuudet

Vakuudet				
	Konserni		Kunta	
	2022	2021	2022	2021
Omasta puolesta annetut vakuudet				
Vakuudeksi annetut kiinnitykset	11 803 824	12 859 724		
Pantatut arvopaperit				
<i>Yhteensä</i>	<i>11 803 824</i>	<i>12 859 724</i>	<i>0</i>	<i>0</i>
Kuntakonserniin kuuluvien yhteisöjen puolesta annetut vakuudet				
Vakuudeksi annetut kiinnitykset				
Pantatut arvopaperit				
<i>Yhteensä</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>
Muiden puolesta annetut vakuudet				
Vakuudeksi annetut kiinnitykset				
Pantatut arvopaperit				
<i>Yhteensä</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>
Vakuudet yhteensä	11 803 824	12 859 724	0	0

LIITE 38 Vuokravastuut

Vuokravastuut				
	Konserni		Kunta	
	2022	2021	2022	2021
Koneiden ja laitteiden vuokravastuut	166 966	180 851	166 966	180 851
- siitä seuraavalla tilikaudella maksettava osuus	40 758	37 400	40 758	37 400
Toimitilojen vuokravastuut yhteensä	6 753 337	7 222 315	6 145 624	6 597 148
- siitä seuraavalla tilikaudella maksettava osuus	958 925	1 026 535	351 212	401 368
Muut vuokravastuut yhteensä	1 190 639	1 854 494	705 574	1 263 619
- siitä seuraavalla tilikaudella maksettava osuus	522 294	587 872	304 005	326 433
VUOKRAVASTUUT YHTEENSÄ	8 110 942	9 257 660	7 018 164	8 041 618

LIITE 39-40 Kunnan antamat vastuusitoumukset samaan konserniin kuuluvien yhteisöjen puolesta

Vastuusitoumukset							
			Alkuperäinen	Konserni		Kunta	
			pääoma	2022	2021	2022	2021
Kiinteistö Oy Sotkanmaa							
Nordea	Kv 21.6.2005 § 32		5 000 000	600 000	850 000	600 000	850 000
Nordea	Kv 27.6.2006 § 34		300 000	60 000	75 000	60 000	75 000
Nordea	Kv 28.2.2000 § 17		1 735 387	161 666	180 685	161 666	180 685
Nordea	Kv 30.1.2007 § 6		700 000	266 000	294 000	266 000	294 000
Nordea	Kv 18.12.2007 § 62		530 000	222 600	243 800	222 600	243 800
Kuntarahoitus Oyj	Kv 29.9.2009 § 77		1 000 000	480 000	520 000	480 000	520 000
Kuntarahoitus Oyj	Kv 29.4.2013 § 35		1 570 000	973 400	1 036 200	973 400	1 036 200
Kuntarahoitus Oyj	Kv 27.5.2014 § 36		1 155 000	785 400	831 600	785 400	831 600
Kuntarahoitus Oyj	Kv 26.9.2016 § 57		2 000 000	1 520 000	1 600 000	1 520 000	1 600 000
Kuntarahoitus Oyj	Kv 26.11.2018 § 83		2 000 000	1 520 000	1 600 000	1 520 000	1 600 000
Kuntarahoitus Oyj			1 585 000	899 592	962 992	899 592	962 992
	Yhteensä		15 990 387	7 488 658	8 194 278	7 488 658	8 194 278
Kiinteistö Oy Sotkanmaa/Kivelä, 1310-3830							
	Valtiokonttori		1 407 408	0	869 008	0	869 008
Kiinteistö Oy Sotkanmaa/Sotkahaka, 83616114							
	Osuuspankki		2 000 000	1 680 000	1 760 000	1 680 000	1 760 000
Kiinteistö Oy Sotkanmaa, 83628713							
	Osuuspankki		1 000 000	979 592		979 592	
	Tytäryhteisöt yhteensä		20 397 795	9 168 658	10 823 286	9 168 658	10 823 286
<i>Muut vastuusitoumukset</i>							
	Muut yhteisöt yhteensä		0	0	0	0	0
Kunnan antamat vastuusitoumukset samaan konserniin kuuluvien yhteisöjen puolesta yhteensä			20 397 795	9 168 658	10 823 286	9 168 658	10 823 286

Vastuusitoumukset						
Järjestelyjen tarkoitus			Konserni		Kunta	
			2022	2021	2022	2021
Takaukset samaan konserniin kuuluvien yhteisöjen puolesta						
	Alkuperäinen pääoma		20 397 795	19 397 795	20 397 795	19 397 795
	Jäljellä oleva pääoma		9 168 658	10 823 286	9 168 658	10 823 286
Takaukset muiden puolesta						
	Alkuperäinen pääoma					
	Jäljellä oleva pääoma					

Takausvastuut sivuroolit

Sopimus		Viimeinen takauspvm	Velkasaldo	
557765/6500652/1	Urakkatakaus, takuuaikainen	19.11.2022	1 940,00	LVI-Aitta Ky
532409-91850486	Urakkatakaus, takuuaikainen	22.11.2022	43 322,62	Kainuun Sora Oy
576003-90050465	Urakkatakaus, takuuaikainen	30.11.2022	1 984,90	Vesikattopalvelu Kempainen Oy
576003-90050457	Urakkatakaus, takuuaikainen	17.12.2022	7 094,13	Vesikattopalvelu Kempainen Oy
571004-91013512	Urakkatakaus, takuuaikainen	10.1.2023	2 391,50	AM Lukkoasema Oy
576003-90050481	Urakkatakaus, takuuaikainen	29.1.2023	6 093,98	Vesikattopalvelu Kajaani Oy
629573/6534278/1	Urakkatakaus, takuuaikainen	11.4.2023	27 350,00	Kainuun LVI1 Oy
542469/6551616/1	Urakkatakaus, takuuaikainen	11.4.2023	14 360,00	Suomen Tekojää Oy
123022-00001267	Urakkatakaus, takuuaikainen	29.4.2023	15 204,00	Rto Sähkö Oy/Kuntarahoitus
576003-90050861	Urakkatakaus, takuuaikainen	30.10.2023	644,20	Pohjolan Euro-Kate Oy
576003-90050853	Urakkatakaus, takuuaikainen	30.10.2023	809,14	Pohjolan Euro-Kate Oy
576003-90050887	Urakkatakaus, takuuaikainen	5.11.2023	4 490,44	Pohjolan Euro-Kate Oy
596175/6600988/2	Urakkatakaus, takuuaikainen	17.11.2023	30 554,74	Pyykkönen Yhtiöt Oy
533838/6598985/1	Urakkatakaus, takuuaikainen	26.1.2024	7 200,00	T A Mämmelä Oy
574140-91014485	Urakkatakaus, takuuaikainen	5.2.2024	6 514,23	Kuljetuspolar Oy
574140-91014477	Urakkatakaus, takuuaikainen	5.2.2024	48 321,57	Kuljetuspolar Oy
596175-6692791/1	Urakkatakaus, takuuaikainen	30.6.2023	35 753,90	Pyykkönen Yhtiöt Oy
596175-6692791/1	Urakkatakaus, takuuaikainen	2.3.2025	22 753,90	Pyykkönen Yhtiöt Oy
557765/66594465/1	Urakkatakaus, takuuaikainen	6.10.2024	5 197,80	LVI-Aitta Ky
515503/6653843/1	Urakkatakaus, takuuaikainen	22.9.2024	69 509,67	Rakennusliike Halonen Oy
515503/6589415/1	Urakkatakaus, takuuaikainen	20.8.2022	328 770,00	Rakennusliike Halonen Oy
	Urakkatakaus, takuuaikainen	15.9.2024	589 249,00	Sotkamon Sähkötyö
574140-91015748	Urakkatakaus, takuuaikainen	20.12.2024	15 922,00	Kuljetuspolar Oy
563980/666605/1	Urakkatakaus, työaikainen	29.12.2023	24 240,00	Oulun Loistosähkö Oy
557765/6672569/1	Urakkatakaus, työaikainen	29.9.2023	42 630,00	LVI-Aitta Ky
UR-484136-1	Urakkatakaus, työaikainen	29.12.2023	162 420,00	RPK Rakennus Kempainen Oy
596175/6692791/1	Urakkatakaus, takuuaikainen	30.6.2023	35 753,90	Pyykkönen Yhtiöt Oy
596175/6692791/1	Urakkatakaus, takuuaikainen	2.3.2025	22 753,90	Pyykkönen Yhtiöt Oy
576003-90047305	Maa-aineslain mukainen takaus	1.6.2026	7 000,00	Koneurakointi K. Korhonen Oy
574140-91012349	Maa-aineslain mukainen takaus	30.9.2023	22 600,00	Kuljetuspolar Oy
574140-91013586	Maa-aineslain mukainen takaus	31.7.2024	2 000,00	Kuljetuspolar Oy
598001-91594061	Maa-aineslain mukainen takaus	31.12.2025	6 200,00	Lemminkäinen Inrfa Oy/Peab Industri Oy
543609-91850267	Maa-aineslain mukainen takaus	30.3.2026	14 200,00	Sotkamon Murskeosuuskunta
574140-91008180	Maa-aineslain mukainen takaus	27.6.2027	2 000,00	Kuljetuspolar Oy
543609-91850127	Maa-aineslain mukainen takaus	30.9.2028	7 000,00	Pekka Haapalainen Ky
598001-91642142	Maa-aineslain mukainen takaus	31.10.2028	10 000,00	YIT INFRA OY / Peab Industri Oy
598001-91655052	Maa-aineslain mukainen takaus	1.4.2029	10 000,00	YIT Teollisuus Oy / Peab Industri Oy
560005-91013365	Maa-aineslain mukainen takaus	18.10.2029	38 000,00	Savon Kuljetus Oy
574140-91011549	Maa-aineslain mukainen takaus	31.12.2029	5 000,00	Kuljetuspolar Oy
543609-91850234	Maa-aineslain mukainen takaus	6.4.2030	20 000,00	Sotkamon Murskeosuuskunta
27G1324224	Maa-aineslain mukainen takaus	30.8.2030	20 000,00	Destia Oy
4202184	Jätteen käsittelytoiminnan vak	30.10.2030	2 000,00	M. J. Moilanen Oy
4202166	Maa-aineslain mukainen takaus	30.10.2030	4 000,00	M. J. Moilanen Oy
574140-91013453	Maa-aineslain mukainen takaus	10.11.2031	7 750,00	Kuljetuspolar Oy
598001-91680175	Maa-aineslain mukainen takaus	10.11.2031	7 750,00	Metsähallitus Metsätalous Oy
574140-91014774	Maa-aineslain mukainen takaus	31.12.2032	88 500,00	Kuljetuspolar Oy
574140-91014782	Maa-aineslain mukainen takaus	31.12.2032	34 500,00	Kuljetuspolar Oy
598001-91686420	Maa-aineslain mukainen takaus	6.4.2032	12 300,00	Metsähallitus Metsätalous Oy
	Maa-aineslain mukainen takaus	30.9.2032	11 250,00	Tero Huusko
21G1409275	Maa-aineslain mukainen takaus	31.10.2028	25 000,00	Destia Oy
	Jätteen käsittelytoiminnan vak	10.10.2033	2 000,00	Sotkamon Murskeosuuskunta
543609-91850408	Maa-aineslain mukainen takaus	10.10.2033	43 500,00	Sotkamon Murskeosuuskunta

LIITE 40 Vastuu Kuntien takauskeskuksen takausvastuista

Vastuu Kuntien takauskeskuksen takausvastuista		
	2022	2021
Kunnan osuus takauskeskuksen takausvastuista 31.12.	78 340 757	72 830 330
Kunnan osuus takauskeskuksen kattamattomista takausvastuista 31.12.	0	0
Kunnan mahdollista vastuuta kattava osuus takauskeskuksen rahastoista 31.12.	45 303	47 708

LIITE 41 Muut taseen ulkopuoliset järjestelyt

Muut taseen ulkopuoliset järjestelyt				
Järjestelyjen tarkoitus	Konserni		Kunta	
	2022	2021	2022	2021
Sopimusvastuut				
Maankäyttösopimuksista kunnalle aiheutuvat velvoitteet				
Kunnan velvoitteet 31.12.				
Sitoumukset avustukseen				
Vuosittaiset erät, toistaiseksi vuosittain myönnettävät avustukset				
Sopimuksiin liittyvät palautusvastuut				
Sopimusvastuut yhteensä	0	0	0	0
Arvonlisäveron palautusvastuu				
Vuokravastuut				
Vuosittaiset vuokrat/toistaiseksi				
Teollisuushallien lunastussopimukset				
Koronvaihtosopimukset				
<i>Koronvaihtosopimus 1</i>				
Nimellisarvo	10 950 000	10 950 000	10 950 000	10 950 000
Markkina-arvo	1 102 711	-1 312 884	1 102 711	-1 312 884
Sopimus on pääomaltaan 10 950 000 € (bullet) ja voimassa 26.6.2030 saakka, jossa kunta maksaa kiinteää korkoa 1,60 % (p.a.) ja pankki maksaa euribor 6 kk.				
<i>Koronvaihtosopimus 2 (OP 1419940)</i>				
Nimellisarvo	0	10 950 000	10 950 000	10 950 000
Markkina-arvo	-1 106 639	1 321 392	-1 106 639	1 321 392
Sopimus on pääomaltaan 10 950 000 € (bullet) ja voimassa 26.6.2030 saakka, jossa pankki maksaa kiinteää korkoa 1,60 % (p.a.) ja kunta maksaa euribor 6 kk. Yhden korkopisteen arvo sopimukselle on 11 700 euroa. Molemmilla sopijapuolilla on oikeus, mutta ei velvollisuutta, purkaa johdannaissopimus ennaikaisesti kokonaan ennaikaisena purkamispäivänä 9.11.2026. Todennäköisyyttä sille, että pankki käyttäisi oikeutta, ei voida pitää todennäköisenä. Yhden korkopisteen arvo on -12 419 €				
<i>Koronvaihtosopimus 3 (OP Sotkamo 1)</i>				
Nimellisarvo	0	10 950 000	10 950 000	10 950 000
Markkina-arvo	374 603	-2 569 993	374 603	-2 569 993
Kynnyksellinen koronvaihtosopimus jatko-oikeudella pääomaltaan 10 950 000 € (bullet) ja voimassa 26.6.2019 – 26.6.2030, jossa kunta vastaanottaa 6 kk euribor-korkoa ja maksaa maksaa kiinteää korkoa 1,39 % (p.a.), mikäli korkojaksolle määritelty viitekorko on alle 4,50 %, muutoin kunta maksaa 6 kk eb-viitekorko vähennettynä 1,50 prosenttiyksiköllä. Sopimusrakenteeseen sisältyy pankin jatko-oikeus (swaptio) pääomaltaan 10 000 000 € (bullet) ja voimassa 26.6.2030 – 26.6.2045, jossa kunta vastaanottaa 6 kk euribor-korkoa ja kunta maksaa kiinteää korkoa 1,10 % (p.a.). Yhden korkopisteen arvo sopimukselle on 14 000 euroa. Molemmilla sopijapuolilla on oikeus, mutta ei velvollisuutta, purkaa johdannaissopimus ennaikaisesti kokonaan ennaikaisina purkamispäivinä. Todennäköisyyttä sille, että pankki käyttäisi oikeutta, ei voida pitää todennäköisenä. Yhden korkopisteen arvo on -12 289 €				
Valuuttatermiinitaus	0	3 000 000	3 000 000	3 000 000
<i>Koronvaihtosopimus 4</i>				
Kainuun sote, Sotkamo-konsernin osuus				
Nimellisarvo	100 004	106 743		
Markkina-arvo	-1 362 163	-1 185 482		

LIITE 42 Henkilöstön lukumäärä 31.12.

Henkilöstön lukumäärä 31.12.								
	Hallinto		Tekninen		Sivistys		Koko kunta	
	2022	2021	2022	2021	2022	2021	2022	2021
Vakinaiset	45	45	88	90	248	263	381	398
Määräaikaiset	10	19	12	10	113	95	135	124
Sijaiset	1	2	1	0	29	44	31	46
Työllistetyt ja oppisopimuksella olevat	29	20	1	2	1	2	31	24
YHTEENSÄ	85	86	102	102	391	404	578	592

LIITE 43 Henkilöstökulut

Henkilöstökulut		
	2022	2021
Henkilöstökulut		
Palkat ja palkkiot	21 577 939	20 340 095
Henkilöstökorvaukset ja muut korjauserät	-373 743	-281 440
Yhteensä	21 204 196	20 058 656
Henkilösivukulut		
Eläkekulut	4 798 685	4 629 428
Muut henkilösivukulut	999 924	1 042 939
Yhteensä	5 798 609	5 672 367
Henkilöstökulut tuloslaskelman mukaan yhteensä	27 002 804	25 731 023
Henkilöstökuluja aktivoitu aineettomiin ja aineellisiin hyödykkeisiin		
Palkat ja palkkiot	20 258	23 062
Henkilöstökorvaukset ja muut korjauserät		
Henkilösivukulut		
Eläkekulut	3 168	3 850
Muut henkilösivukulut	1 057	1 279
Aktivoinnit yhteensä	24 483	28 190
Henkilöstökulut yhteensä	27 027 287	25 759 213

Liite 44 Luottamushenkilön palkkiosta perityt ja tilitetyt luottamushenkilömaksut

Luottamushenkilön palkkiosta perityt ja tilitetyt luottamushenkilömaksut		
	2022	2021
Sotkamon Kansallisseura ry KOK	2 273	1 496
Keskustan Sotkamon kunnallisjärjestö	4 774	4 759
Sotkamon vasemmistoliitto	1 632	2 312
Suomen Kristillisdemokraatit Sotkamon paikallisosasto	621	317
Sotkamon perussuomalaiset ry	1 056	1 063
Sotkamon Sosiaalidemokraatit		106
Kainuu vihreät		
Vaara-Kainuun Kokoomus ry		3
Tilitetyt luottamushenkilömaksut yhteensä	10 355	10 055

Liite 45 Tilintarkastajien palkkiot

Tilintarkastajien palkkiot		
	2022	2021
BDO Oy ja KPMG Oy Tilintarkastuspalkkiot	14 850	17 355

Liite 46 Kunnan ja sen intressitahoihin kuuluvat välilliset liiketoimet

Kunnan tai konsernin lähipiirin/intressipiirin kanssa ei ole ollut tavanomaisesta poikkeavia liiketoimia.

5 ERIYTETYT TILINPÄÄTÖKSET (Vesihuoltolaitos)

Vesihuoltolaitos vastaa riittävän ja hyvälaatuisen talousveden tuottamisesta ja jakelusta vesilaitoksen ja vesilaitokseen liittyneiden vesiosuuskuntien toiminta-alueilla olevien asiakkaiden tarpeisiin. Lisäksi laitos vastaanottaa ja puhdistaa viemärlaitoksen ja vesiosuuskuntien toiminta-alueilla olevien asiakkaiden laitoksen verkostoon toimittaman jäteveden vähintään ympäristölupapäätöksen mukaiseen puhdistustasoon.

Vesihuoltolaitos toimii laskennallisesti eriyttynä taseyksikkönä kunnan ympäristö- ja teknisessä osastossa.

Vesihuoltolaitoksen tuloslaskelma, tase ja rahoituslaskelma sekä hulevesiviemäröinnin tase ja rahoituslaskelma esitetään vesihuoltolaitoksen omassa toimintakertomuksessa tilinpäätösasiakirjan liitteenä.

5.1. Toimintakertomus

Vesihuoltolaitoksen on toimintakertomuksessaan esitettävä selvitys vesihuoltolaitokselle asetettujen toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden toteutumisesta. Toimintakertomuksessa on myös annettava tietoja sellaisista vesihuoltolaitoksen talouteen liittyvistä olennaisista asioista, joista ei ole tehtävä selkoa tulos- tai rahoituslaskelmassa taikka taseessa. Tällaisia asioita ovat ainakin arvio todennäköisestä tulevasta kehityksestä sekä tiedot sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämisestä ja keskeisistä johtopäätöksistä.

Yleiskatsaus

Vesihuoltolaitos vastaa riittävän ja hyvälaatuisen talousveden tuottamisesta ja jakelusta vesilaitoksen ja vesilaitokseen liittyneiden vesiosuuskuntien toiminta-alueilla olevien asiakkaiden tarpeisiin. Lisäksi laitos vastaanottaa ja puhdistaa viemärlaitoksen ja vesiosuuskuntien toiminta-alueilla olevien asiakkaiden laitoksen verkostoon toimittaman jäteveden vähintään ympäristölupapäätöksen mukaiseen puhdistustasoon.

Vesihuoltolaitos toimii laskennallisesti eriytettynä taseyksikkönä kunnan ympäristö- ja teknisessä osastossa.

Verkostoon johdettava vesi on pohjavettä, joka pumpataan verkostoon yhdeksästä siiviläputkikivosta. Vesihuoltolaitos toimittaa vettä 4 osuuskunnalle ja vastaanottaa jätevedet kahdelta osuuskunnalta. Myytävän veden määrä v. 2022 oli 688 930 m³ ja toteutunut myynti laskutuksen perusteella v. 2022 oli 688 930 m³. Myynti kasvoi 39 858 m³ eli n. 5,79 %. Kaikkiaan vettä pumpattiin verkostoon 779 541 m³.

Jätevedet puhdistetaan Vuokatissa sijaitsevassa v. 1975/1986 rakennetussa biologisessa jätevedenpuhdistamossa. Puhdistamalla vastaanotettu jätevesimäärä oli 768 944 m³ (v. 2021 vastaavasti 826 263 m³) ja laskutettu jätevesimäärä oli 548 627 m³ (v. 2021 vastaavasti 513 569 m³). Sakokaivojen ja umpikaivojen yhteenlaskettu jätevesimäärä oli 10 381 m³ eli vuotovesimäärä oli 209 936 m³ (v.2020 vastaavasti 304 130 m³). Näin ollen vuotovesimäärät jätevedenpuhdistamolle vähenivät 94 194 m³ (n. 12 %) edellisvuodesta. Betonisen viemäriverkoston ja betonirengaskaivojen vaihtaminen muovisiin vähentää sadevesien pääsyä viemäriverkostoon. Verkoston piirissä on kuitenkin edelleen alueita, joilla sadevesiä ja perustusten kuivatusvesiä on johdettu viemäriverkostoon.

Jätevesipumppaamoita viemäriverkostossa on 111 kpl (edellisvuonna 111 kpl). Vuonna 2022 ei tullut uusia pumppaamoja laitoksen toiminta-alueelle.

Laitokset ja erilliset kohteet ovat automaation piirissä.

Vuonna 2022 vesihuoltolaitos saavutti sille asetetut tavoitteet. Vesihuollon suunnitellut investoinnit vuonna 2022 olivat yhteensä 810 000 €. Toteutetut saneeraukset Raunilantien, Tiilitörmäntien sekä Rauhantien perusparantamiset sekä Ilkantien jatkeen rakentamiset, Kankaalan vedenottamon loppurakentaminen, talolinjojen rakentaminen, Vuokatinhovintien jätevesipumppaamon saneeraus, viemäriinjojen sujutukset sekä vesimittareiden uusiminen olivat yhteensä 971 653 €. (ylitys 161 653 € /20 %)

Vesihuoltolaitoksen tiedottaminen, mm. verkoston huuhtelut ja vesikatkokset tehtiin kunnan nettisivuilla, lehti-ilmoituksilla ja vesikatkoksesta kohdealueille jaettavilla ilmoituksilla. Kokonaisuutena vesihuollon tavoitteet saavutettiin. Vesihuollon toimintavarmuudessa oli yht. 8 toimintahäiriötä: 3.1. vesijohtoputken korjaus Alkulantiellä, 11.2. viemäriinjojen korjaus Harakankujalla, 14.2. vesijohtovuodon

korjaus Kipinäntiellä, 2.5. vesijohtovuodon korjaus Leipäkujalla, 8.6. vesijohtovuodon korjaus Asutuskadulla, 18.8. paineviemärin korjaus Asematiellä, 27.6. vesijohtovuodon korjaus Kiskokadulla, 13.10. vesijohtovuodon korjaus Kuusitiellä.

Vesimittareita vaihdettiin vuoden aikana n. 1200 kpl, joista Kalibro Oy vaihtoi noin 500 kpl. Uusia kulluttajia kirjattiin 18 kpl.

Laaditun talousarvion mukaan vesihuoltolaitoksen talouden lähtökohtana on saavuttaa 0-tulos, kun kerättävillä myyntituloilla katetaan kunnanvaltuuston vahvistaman ylijäämäpalautuksen 4 %:n tuotto peruspääomasta (4 184 540,74 €) ja poistot verkostosta ja laitteista (433 089 €). Tilikauden 2022 arvioitu tulos on ylijäämäinen n. 452 953 euroa.

Olellaiset tapahtumat toiminnassa ja taloudessa

Hallinto ja siinä tapahtuneet muutokset

Vesihuoltolaitoksen organisaatiomallin muuttamista eriytetyksi taseyksiköksi on valmisteltu vuoden 2015 aikana. Päätökset muutoksista tehtiin vuoden 2016 alussa.

Vesilain muutos 22.8.2014 edellyttää että kunnan tai yrityksen tulee kirjanpidossaan eriyttää vesihuolto muista toiminnoista. Vesihuollolle on tilikausittain laadittava tase, tuloslaskelma ja rahoituslaskelma sekä esitettävä niiden liitteenä olevat tiedot. Tase ja tuloslaskelma on laadittava kirjanpitolain (1336/1997) säännösten mukaisesti.

Henkilöstöä vesihuoltolaitoksella on 8 henkilöä. Vesihuoltoinsinööri on jäänyt eläkkeelle 1.12.2022. virkaa hoitaa (31.12.2022 alkaen) vesihuoltoteknikko.

Arvio merkittävimmistä riskeistä

Vesihuoltolaitoksen riskit voidaan jakaa toiminnallisiin, taloudellisiin sekä ympäristöön ja terveyteen liittyviin riskeihin. Talousveden saastuminen on toiminnallinen riski, mutta myös taloudellinen riski, koska siitä aiheutuvat taloudelliset korvaukset voivat olla merkittäviä. Tällaisessa tapauksessa riskinä on myös vedenjakeluun tarvittavan kaluston, säiliöiden, astioiden ja riittävän talousvesimäärän toimitamiseen liittyvät asiat. Häiriötilanteisiin varautumissuunnitelmaa on valmisteltu v. 2018 aikana ja se hyväksyttiin teknisessä lautakunnassa huhtikuussa 2019.

Toiminnallisena ja taloudellisen riskinä voidaan pitää myös vesikatkojen, sähkökatkojen, rankkasateiden tai viemäreiden sortumisen aiheuttamia viemäritulvia, joista saattaa aiheutua ympäristöhaittoja ja korvausvaatimuksia. Näihin on varauduttu mm. tekemällä vedenottamoille ja keskuspumppaamolle sekä paineenkorotuslaitoksille varavirransyöttöpistokkeita sekä kehittämällä pumppaamoiden kaukovalvontaa.

Taloudellinen riski ovat myös vesihuoltoverkostoiden yllättävät korjaukset sekä vesijohto/viemäriverkoston ja tulvimiset. Yllättävät putkirikot tulevat merkittävästi kalliimmiksi kuin suunnitellut korjaukset. Riskien pienentämiseksi on tehty selvityksiä ja parannuksia. Vuoden 2021 aikana on saneerattu vesijohto- ja viemäriverkostoa keskustan asemakaava-alueella sekä parannettu viemäriverkoston toimivuutta rakentamalla uutta hulevesiviemärintiä. Lisäksi rakennettiin uutta vesi- ja viemäriverkostoa Vuokatin rinteiden alueella.

Tämän lisäksi kunnassa on käytössä kiinteistöjen - ja laitosten päivystys työajan ulkopuolella. Varallaoloryhmään kuuluu 8 laitos-/kiinteistöhoitajaa. Varallaolojärjestelmällä pienennetään mm.

vesihuollon erityistilanteissa syntyvien lisävahinkojen syntymistä ja edistetään asiakkaille syntyvien haittojen nopeaa korjaamista sekä vähennetään velvoitteita mm. veden jakelun keskeytystilanteissa syntyviä korvausvaatimuksia.

Arvio tulevasta toiminnasta

Sotkamon vesihuoltolaitos on aloittanut vuoden 2016 alusta toiminnan eriyttynä taseyksikkönä. Aikaisemmin vesihuoltolaitos toimi teknisen toimialan osana laskennallisesti eriyttynä yksikkönä. Vesihuoltolaitoksen toimielimenä on ympäristö- ja tekninen lautakunta, jossa on yksitoista jäsentä.

Vesihuoltolaitoksen toimintaan ei ole tulossa muutoksia laitoksen normaalitoiminnan suhteen. Alueellista yhteistyötä jatketaan lähialueen vesihuoltolaitoksien ja yhteistyökumppanien kanssa. Kunta on tehnyt päätöksen Sotkamossa toimivien vesiosuuskuntien mahdollisuudesta liittyä kunnan vesihuoltolaitokseen.

Vesihuoltolaitos korotti taksoja vuonna 2020 maltillisesti, käyttömaksut nousivat 3 % ja perusmaksu 5 %. Perusmaksua päätettiin korottaa 5 % myös v. 2021, koska vesimittarit (yht. n. 2 500 kpl) on tarkoitus vaihtaa etäluettaviin seuraavan 3 vuoden aikana. Vaikka laitoksen talous on tällä hetkellä hyvällä tasolla, tulee saneerausinvestoinnit huomioida taksassa v. 2015 laaditun saneerausvelkaraportin mukaisesti.

Henkilöstön koulutuksessa vesihuoltolaitos käyttää lähinnä Vesilaitosyhdistyksen järjestämiä kursseja sekä naapurivesihuoltolaitosten kanssa yhteistyössä organisoituja koulutustapahtumia.

Selonteko sisäisen valvonnan järjestämisestä

Vesihuoltolaitoksen sisäisen valvonnan periaatteet ja toiminta seuraavat kunnan toimintoja ja päätöksiä.

Tavoitteiden toteutuminen, varojen käytön valvonta, tuloksellisuuden arviointi

Toimintakertomusvuodelle asetetut tavoitteet saavutettiin pääsääntöisesti kohtuullisen hyvin. Vuoden 2023 talousarvion ja käyttösuunnitelman tavoitteet johdettiin kuntastrategian pohjalta. Varojen käyttöä ja tuloksellisuutta arvioitiin pääsääntöisesti talousarvion seurantaraportointitiedon pohjalta.

Sisäinen valvonta

Sisäistä valvontaa suorittavat tilintarkastajat ja tarkastuslautakunta.

Päivittäinen valvonta

Päivittäistä toimintaa ohjataan johto- ja hallintosäännöillä, henkilöstön vastuiden ja valtuuksien määrittelyllä sekä toimenkuvien, hyväksymisvaltuuksien ja varamiesmenettelyjen määrittelyllä sekä työohjeilla. Esimiesten tehtävänä on seurata päivittäisen toiminnan lain- sekä ohjeistuksien mukaisuutta.

Talouden seuranta, rahoituksen valvonta, hyväksymisoikeudet ja investoinnit

Vesihuoltolaitos vastaa taloutensa raportoinnista. Vesihuoltoteknikko ja toimistos sihteeri tarkastavat kuukausitulokset. Talouden kehitystä ja riskejä käydään läpi tarvittaessa teknisen johtajan kanssa.

Toimintamenojen, merkittävien sopimusten ja investointien hyväksymisoikeudet on määritelty valtuuston hyväksymän hallintosäännön, johtosäännön sekä talousarviossa hyväksytyjen kunnanhallituksen, ympäristö/teknisen lautakunnan ja viranhaltijoiden toimivaltuuksien mukaisesti.

Investoinnit käsitellään valtuuston hyväksymän investointisuunnitelman mukaisessa raamissa. Investointien seuranta hoidetaan ympäristö- ja tekniselle lautakunnalle laadittavalla neljännesvuosiraportilla ja rakentamiskohteiden vastaanottotarkastuksen jälkeen laadittavalla loppuselvitysraportilla.

Riskienhallinnan järjestäminen

Vesihuoltolaitoksen riskien ja vaarojen arviointi tehtiin vuoden 2019 aikana häiriötilanteisiin varautumisen suunnittelun yhteydessä. Lisäksi riskejä ennakoidaan yhdessä terveydenvalvontaviranomaisten kanssa vuosittain päivitettävässä valvontatutkimusohjelmassa. Riskienhallintasuunnitelma (WSP, SSP) valmistui v. 2019 kesällä.

Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan vastuu ja seuranta

Kunnanhallitus ja ympäristö/tekninen lautakunta seuraavat ja arvioivat päätöksenteon laatua, suunnitelmien toteutumista, riskienhallinnan järjestämisen asianmukaisuutta ja tavoitteiden saavuttamista mm. heille toimitettavan toiminnallisen ja taloudellisen raportointitiedon, esityslistojen, pöytäkirjojen, päätösten ja suunniteltujen toimenpiteiden vaikutusten sekä riskiarviointien tulosten perusteella.

Kunnanjohtaja, johtavat viranhaltijat ja tulosalueiden ja yksiköiden esimiehet vastaavat kokonaisvaltaisen riskienhallinnan ja valvonnan viemisestä käytäntöön sekä säännöllisestä raportoinnista hallitukselle ja lautakunnille vähintään osavuosikatsausten ja toimintakertomuksen laadinnan yhteydessä.

Suunnitelmaa vedenlaadun parantamiseksi jatketaan tarkastelemalla, voiko veden pumppausta lisätä hyvälaatuisista kaivoista automaatiota tehostamalla ja kannattako osalle vedenottamoista asentaa raudan ja mangaanin käsittelylaitteisto. Uusi Kankaalan vedenottamo otetaan käyttöön lupaprosessin ja valvontatutkimusohjelman hyväksymisen jälkeen huhtikuussa 2023.

Jätevesilietteen jatkokäsittelyssä ylijäämäliete toimitetaan edelleen Gasum Biotehdas Oy:lle. Sopimuksen mukaan palveluntuottaja kuljettaa lietteen käsittelypaikkaansa ja käsittelee sen lain edellyttämällä tavalla sovitulla kokonaishinnalla, joka sisältää kuljetus- ja käsittelymaksun ja perustuu lietteen kokonaismäärään. Uuden lietteen kuivausjärjestelmän (ns. ruuvikuivain) käyttöönotolla saadaan lietteen kuiva-ainespitoisuutta nostettua n. 4 %, (14:stä–18 %:iin) jolloin poiskuljetettavan lietteen määrä/kustannukset pienenevät samassa suhteessa. Jätevedenpuhdistamon vuosittain tehtävillä pieneköillä saneeraustoimenpiteillä pyritään pitämään puhdistustaso vaatimusten mukaisena ja näin siirtämään uuden puhdistamon rakentamista (investointi n. 15 milj. €) mahdollisimman pitkälle tulevaisuuteen.

Vesi- ja viemäriverkostojen kuntotilanteesta on teetetty korjausvelkatarkastelu, jonka pohjalta on laadittu saneeraussuunnitelma. Vesijohtoverkoston osalta vanhat valurautaiset putket saadaan uusittua v. 2024 loppuun mennessä. Viemäriverkostossa uusitaan betonisia viemäriputkia ja -kaivoja vielä seuraavien 10 vuoden aikana.

Vesiosuuskuntien toiminnan kehittämishankkeessa kunta teki päätöksen osuuskuntien liittämisestä kunnan vesihuoltolaitokseen. Liittyneitä osuuskuntia on tähän mennessä 9 kpl.

5.2. Talousarvion toteutuminen

Vesi- ja viemärlaitos

Taulukon luvut sisältävät vesi- ja viemärlaitoksen sekä huleveden osuuden.

Tulosalue: Vesi- ja viemärlaitos (kp 7700 - 7800)

Talous (ulkoiset ja sisäiset erät)	TP 2021	TA 2022	TP 2022	TP 2022/ TA 2022, %	TP 2022/ TA 2022, €	Muutos TP 2021-2022, %
Toimintatuotot	2 130 372	1 985 590	2 298 238	115,7	-312 648	7,9
Toimintakulut	-1 311 719	-1 247 796	-1 290 737	103,4	42 941	-1,6
Toimintakate	818 653	737 794	1 007 501	136,6	-269 707	23,1
Rahoitustuotot ja -kulut, netto	-141 978		-160 856			13,3
Poistot ja arvonalentumiset	-394 553	-456 300	-449 017	98,4	-7 283	13,8
Tilikauden tulos	282 122	281 494	397 628	141,3	-116 134	40,9

Yllä olevan taulukon luvut sisältävät vesi- ja viemärlaitoksen sekä huleveden osuuden.

Vastuualueella ei ollut talousarviomuutoksia vuonna 2022.

Vastuualueen toimintakate oli arvioitua parempi 269 706 €, sisäiset ja ulkoiset erät huomioituna. Tilikauden tulos poistojen jälkeen oli arvioitua parempi 116 134 euroa. Tulot olivat 312 648 euroa arvioitua suuremmat ja menot olivat 42 941 euroa arvioitua suuremmat.

Vesihuoltolaitoksen (sisältää vesi- ja viemärlaitoksen sekä huleveden osuuden) tuloslaskelmassa liikeylijäämä oli 558 483,21 euroa. Peruspääoman korvaus kunnalle on (4 %) 168 232,24 euroa ja muut rahoitustuotot 7 376,69 euroa huomioituna, ylijäämä on 397 627,66 euroa.

Huleveden liikealijäämä on -28 584,32 euroa

Vesihuoltolaitos

Taulukon luvut sisältävät vesi- ja viemärlaitoksen, ei hulevettä.

Talous (ulkoiset erät)	TP 2021	TA 2022	TP 2022	TP 2022/ TA 2022, %	TP 2022/ TA 2022, €	Muutos TP 2021-2022, %
Toimintatuotot	1 986 526	1 867 620	2 127 972	113,9	-260 352	7,1
Toimintakulut	-1 195 805	-1 194 835	-1 241 930	103,9	47 095	3,9
Toimintakate	790 721	672 785	886 042	131,7	-213 257	12,1
Poistot ja arvonalentumiset	-380 497	-439 600	-433 289	98,6	-6 311	13,9
Tilikauden tulos	410 224	233 185	452 753	194,2	-219 568	10,4

Sisäiset ja ulkoiset erät huomioituna vastuualueen toimintakate oli arvioitua parempi 272 362 euroa. Tilikauden tulos poistojen jälkeen oli arvioitua parempi 118 808 euroa. Tulot olivat 312 648 euroa arvioitua suuremmat ja menot olivat 53 967 euroa arvioitua suuremmat.

Vesihuoltolaitoksen (sisältää vesi- ja viemärlaitoksen ei sisällä huleveden osuutta) tuloslaskelmassa liikeylijäämä oli 452 952,55 euroa. Peruspääoman korvaus kunnalle on (4 %) 168 232,24 euroa ja muut rahoitustuotot 7 376,69 euroa huomioituna, ylijäämä on 426 211,98 euroa.

Hulevesi

Talous (ulkoiset erät)	TP 2021	TA 2022	TP 2022	TP 2022/ TA 2022, %	TP 2022/ TA 2022, €	Muutos TP 2021-2022, %
Toimintatuotot						
Toimintakulut	-1 385	-10 000	-12 656	126,6	2 656	813,5
Toimintakate	-1 385	-10 000	-12 656	126,6	2 656	813,5
Poistot ja arvonalentumiset	-14 056	-16 700	-15 929	95,4	-771	13,3
Tilikauden tulos	-15 441	-26 700	-28 584	107,1	1 884	85,1

Tunnusluvut

	TP 2021	TP 2022
Vesihuolto, käyttökustannukset euroa/m ³ *,	1,88	1,24
- josta poistot euroa/m ³	0,54	0,59
Uusinvestoinnit euroa/asukas	48,82	9,53
Perusparannusinvestoinnit euroa/asukas	134,00	83,48
Johtoverkostojen pituudet m/asukas, vesijohto	25,30	26,30
Johtoverkostojen pituudet m/asukas, viemäri	14,0	15,0
käyttökustannukset jaettu arvioidulla (TA)/myydyllä (TP) vesimäärällä	1,85 €/m ³	1,73 €/m ³

Laki vesihuoltolain muuttamisesta edellyttää, että vesihuoltolaitoksen toimintakertomuksessa esitetään tunnuslukuja vesihuollon hintatasosta, tehokkuudesta €/m³, laadusta ja kannattavuudesta.

Tunnuslukujen ilmoittamiseen on tulossa valtakunnallinen tietojärjestelmä, joka ei ole vielä käytössä.

Vesihuollon käyttömaksut 2022

- Veden käyttömaksu: 1,48 €/m³ (alv 24 %)
- Jäteveden käyttömaksu: 2,47 €/m³ (alv 24 %)
- Yhteensä: 3,95 €/m³ (alv 24 %)

Tehokkuus

- Laskuttamattoman veden määrä: 11,6 % (edellisvuonna 22,5 %.) Toimenpideraja on Vesilaitosyhdistyksen arvion mukaan 20–25 %. Laskuttamattomaan kulutukseen kuuluu mm. verkoston huuhtelut ja vesijohtojen vuodot/rikkoutumiset.
- Jätevesiverkoston vuotovedet: 28,7 %, vuonna 2021 37 %. Suositusarvot ovat 20–30 %. Perusparannusinvestoinnit ovat korjanneet toiminnan tulosta oikeaan suuntaan. Osittain puuttuva hulevesiviemäriverkosto sekä vanhat betoniset (vuotavat) viemäriputket ja kaivot sekä katto- ja perustusvesien johtaminen jätevesiviemäriin lisäävät tarpeettomasti vuotovesien määrää.

Investointiosan toteutuminen

Investointimäärärahaa vesihuoltorakentamiseen oli vuonna 2022 käytettävissä 810 000 euroa. Toteutetut saneeraukset Raunilantien, Tiilitörmäntien, Rauhantien saneeraus sekä Suoperän pumppaamon paineviemäriin rakentaminen sekä Ilkantie jatkeen rakentaminen. Kankaalan vedenottamon loppurakentaminen, talolinjojen rakentaminen, Vuokatinhoviin jätevesipumppaamon saneeraus, viemäriinjojen sujutukset sekä vesimittareiden asennus olivat yhteensä 971 653 €. (ylitys budjettiin nähden 161 653 €/20 %).

**KIRJANPIDOLLISESTI ERIYTETTY LIIKETOIMINTA
VESIHUOLTOLAITOS, HULEVESIVIEMÄRÖINTI**

TULOSLASKELMA	2022	2021
	Euroa	Euroa
Liikevaihto	0,00	0,00
Valmistus omaan käyttöön	0,00	0,00
Liiketoiminnan muut tuotot	0,00	0,00
Materiaalit ja palvelut		
Aineet, tarvikkeet ja tavarat		
Ostot tilikauden aikana	0,00	-1 385,42
Palvelujen ostot	-12 655,81	0,00
Materiaalien ja palvelujen ostot yhteensä	-12 655,81	-1 385,42
Henkilöstökulut		
Palkat ja palkkiot	0,00	0,00
Henkilösivukulut		
Eläkekulut	0,00	0,00
Muut henkilösivukulut	0,00	0,00
Henkilöstökulut yhteensä	0,00	0,00
Poistot ja arvonalentumiset		
Suunnitelman mukaiset poistot	-15 928,51	-14 055,87
Arvonalentumiset		
Poistot ja arvonalentumiset yhteensä	-15 928,51	-14 055,87
Liiketoiminnan muut kulut		
Avustukset	0,00	0,00
Vuokrat	0,00	0,00
Muut toimintakulut	0,00	0,00
Liiketoiminnan muut kulut	0,00	0,00
Liikeylijäämä (-alijäämä)	-28 584,32	-15 441,29
Rahoitustuotot ja -kulut		
Muut rahoitustuotot	0,00	0,00
Korvaus jäännöspääomasta	0,00	0,00
Korkokulut	0,00	0,00
Muut rahoituskulut	0,00	0,00
Rahoitustuotot ja -kulut yhteensä	0,00	0,00
Liikeylijäämä (-alijäämä) ennen satunnaisiaeriä	-28 584,32	-15 441,29
Liikeylijäämä (-alijäämä) ennen varauksia	-28 584,32	-15 441,29
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	-28 584,32	-15 441,29
Liikeylijäämä (-alijäämä), ilman sisäisiä eriä	-28 584,32	-15 441,29
Sisäiset erät, sisältyvät tuloslaskelmaan		
Sisäiset tulot	0,00	0,00
Sisäiset menot	0,00	0,00

Tunnusluvut	TP 2022	TP 2021
Sijoitetun pääoman tuotto-%	6,35	6,72
Voitto-%	19,33	20,33

Kunnalle ei ole maksettu korkokuluja eikä vesihuoltolaitoksella ole erillisiä lainoja. Sijoitetun pääoman tunnusluku kertoo taseyksikköön sijoitetun pääoman tuoton eli mittaa taseyksikön suhteellista kannattavuutta. Tunnusluvun vertailtavuutta taseyksikön kesken voi heikentää se, että pysyvien vastaavien kirjanpitoarvo saattaa poiketa olennaisesti kävästä arvosta. Kunnan sijoittaman pääoman tuoton tunnusluku kertoo kunnan taseyksikön sijoittaman pääoman tuoton. Kunnan sijoittaman pääoman tuotto-% ei ole sama asia kuin korvaus peruspääomasta tai sisäinen lainankorko, koska sijoitetun pääoman tuotto-%:n laskennassa otetaan mainittujen erien lisäksi huomioon myös yli-/alijäämät sekä poistoero ja vapaaehtoiset varaukset.

Voitto tunnusluku kertoo, kuinka suuren prosentuaalisen osuuden taseyksikön yli-/alijäämä muodostaa liikevaihdosta. Jos luku on negatiivinen, toiminta on tappiollista.

**KIRJANPIDOLLISESTI ERIYTETTY LIIKETOIMINTA
VESIHUOLTOLAITOS, Ilman hulevesiviemärointiä**

TULOSLASKELMA	2022	2021
	Euroa	Euroa
Liikevaihto	2 195 502,92	2 086 237,48
Valmistus omaan käyttöön	0,00	0,00
Liiketoiminnan muut tuotot	102 734,84	44 134,39
Materiaalit ja palvelut		
Aineet, tarvikkeet ja tavarat		
Ostot tilikauden aikana	-417 173,91	-510 439,02
Palvelujen ostot	-403 935,29	-384 054,68
Materiaalien ja palvelujen ostot yhteensä	-821 109,20	-894 493,70
Henkilöstökulut		
Palkat ja palkkiot	-325 333,55	-296 931,24
Henkilösivukulut		
Eläkekulut	-62 653,17	-56 792,19
Muut henkilösivukulut	-14 670,02	-15 179,38
Henkilöstökulut yhteensä	-402 656,74	-368 902,81
Poistot ja arvonalentumiset		
Suunnitelman mukaiset poistot	-433 088,77	-380 496,81
Arvonalentumiset		
Poistot ja arvonalentumiset yhteensä	-433 088,77	-380 496,81
Liiketoiminnan muut kulut		
Avustukset	0,00	0,00
Vuokrat	-42 883,66	-41 839,70
Muut toimintakulut	-11 431,86	-5 097,04
Liiketoiminnan muut kulut	-54 315,52	-46 936,74
Liikelylijäämä (-alijäämä)	587 067,53	439 541,81
Rahoitustuotot ja -kulut		
Muut rahoitustuotot	7 376,69	5 719,33
Korvaus jäännöspääomasta	-168 232,24	-147 697,69
Korkokulut	0,00	0,00
Muut rahoituskulut	0,00	0,00
Rahoitustuotot ja -kulut yhteensä	-160 855,55	-141 978,36
Liikelylijäämä (-alijäämä) ennen satunnaisia eriä	426 211,98	297 563,45
Liikelylijäämä (-alijäämä) ennen varauksia	426 211,98	297 563,45
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	426 211,98	297 563,45
Liikelylijäämä (-alijäämä), ilman sisäisiä eriä	452 952,55	410 224,38
Sisäiset erät, sisältyvät tuloslaskelmaan		
Sisäiset tulot	170 266,15	143 845,66
Sisäiset menot	-36 151,17	-114 528,23

**KIRJANPIDOLLISESTI ERIYTETTY LIIKETOIMINTA
VESIHUOLTOLAITOS, HULEVESIVIEMÄRÖINTI**

TULOSLASKELMA	2022	2021
	Euroa	Euroa
Liikevaihto	0,00	0,00
Valmistus omaan käyttöön	0,00	0,00
Liiketoiminnan muut tuotot	0,00	0,00
Materiaalit ja palvelut		
Aineet, tarvikkeet ja tavarat		
Ostot tilikauden aikana	0,00	-1 385,42
Palvelujen ostot	-12 655,81	0,00
Materiaalien ja palvelujen ostot yhteensä	-12 655,81	-1 385,42
Henkilöstökulut		
Palkat ja palkkiot	0,00	0,00
Henkilösivukulut		
Eläkekulut	0,00	0,00
Muut henkilösivukulut	0,00	0,00
Henkilöstökulut yhteensä	0,00	0,00
Poistot ja arvonalentumiset		
Suunnitelman mukaiset poistot	-15 928,51	-14 055,87
Arvonalentumiset		
Poistot ja arvonalentumiset yhteensä	-15 928,51	-14 055,87
Liiketoiminnan muut kulut		
Avustukset	0,00	0,00
Vuokrat	0,00	0,00
Muut toimintakulut	0,00	0,00
Liiketoiminnan muut kulut	0,00	0,00
Liikelylijäämä (-alijäämä)	-28 584,32	-15 441,29
Rahoitustuotot ja -kulut		
Muut rahoitustuotot	0,00	0,00
Korvaus jäännöspääomasta	0,00	0,00
Korkokulut	0,00	0,00
Muut rahoituskulut	0,00	0,00
Rahoitustuotot ja -kulut yhteensä	0,00	0,00
Liikelylijäämä (-alijäämä) ennen satunnaisiaeriä	-28 584,32	-15 441,29
Liikelylijäämä (-alijäämä) ennen varauksia	-28 584,32	-15 441,29
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	-28 584,32	-15 441,29
Liikelylijäämä (-alijäämä), ilman sisäisiä eriä	-28 584,32	-15 441,29
Sisäiset erät, sisältyvät tuloslaskelmaan		
Sisäiset tulot	0,00	0,00
Sisäiset menot	0,00	0,00

**KIRJANPIDOLLISESTI ERIYTETTY LIIKETOIMINTA
VESIHUOLTOLAITOS, ml Hulevesiviemäröinti**

RAHOITUSLASKELMA

	2022		2021	
	Euroa		Euroa	
Toiminnan rahavirta				
Liikelylijäämä (-alijäämä)	558 483,21		424 100,52	
Poistot ja arvonalentumiset	-449 017,28		394 552,68	
Rahoitustuotot ja -kulut	-160 855,55		-141 978,36	
Tulorahoituksen korjauserät				
Sisäiset tuotot	170 266,15		143 845,66	
Sisäiset kulut	<u>-36 151,17</u>		<u>-114 528,23</u>	
Toiminnan rahavirta yhteensä		82 725,36		705 992,27
Investointien rahavirta				
Investointimenot	-2 055 015,79		-1 654 481,83	
Rahoitusosuudet investointimenoihin	<u>0,00</u>		<u>0,00</u>	
Toiminnan ja investointien rahavirta		<u>-1 972 290,43</u>		<u>-948 489,56</u>
Rahoituksen rahavirta				
Oman pääoman muutokset				
Muut maksuvalmiuden muutokset				
Saamisten muutos	166 098,39		-317 784,85	
Korottomien velkojen muutos	-83 067,90		327 849,73	
Liittymismaksujen muutos	<u>120 806,08</u>		<u>70 475,30</u>	
Rahoituksen rahavirta		<u>203 836,57</u>		<u>80 540,18</u>
Vaikutus kunnan kassavaroihin		-1 768 453,86		-867 949,38

**KIRJANPIDOLLISESTI ERIYTETTY LIIKETOIMINTA
VESIHUOLTOLAITOS, ilman Hulevesiviemärointiä**

RAHOITUSLASKELMA

	2022		2021
	Euroa		Euroa
Toiminnan rahavirta			
Liikelylijäämä (-alijäämä)	587 067,53		439 541,81
Poistot ja arvonalentumiset	433 088,77		380 496,81
Rahoitustuotot ja -kulut	-160 855,55		-141 978,36
Tulorahoituksen korjauserät			
Sisäiset tuotot	0,00		143 845,66
Sisäiset kulut	0,00		-114 528,23
Toiminnan rahavirta yhteensä	<u>859 300,75</u>		<u>707 377,69</u>
Investointien rahavirta			
Investointimenot	-2 055 015,79		-1 576 758,54
Rahoitusosuudet investointimenoihin	0,00		0,00
Toiminnan ja investointien rahavirta	<u>-1 195 715,04</u>		<u>-869 380,85</u>
Rahoituksen rahavirta			
Muut maksuvalmiuden muutokset			
Saamisten muutos	174 290,13		-325 493,95
Korottomien velkojen muutos	-82 046,76		327 849,73
Liittymismaksujen muutos	128 796,08		78 184,40
Rahoituksen rahavirta	<u>221 039,45</u>		<u>80 540,18</u>
Vaikutus kunnan kassavaroihin	-974 675,59		-788 840,67

**KIRJANPIDOLLISESTI ERIYTETTY LIIKETOIMINTA
VESIHUOLTOLAITOS, Hulevesiviemärointi**

RAHOITUSLASKELMA

	2022		2021
	Euroa		Euroa
Toiminnan rahavirta			
Liikelylijäämä (-alijäämä)	-28 584,32		-15 441,29
Poistot ja arvonalentumiset	15 928,51		14 055,87
Rahoitustuotot ja -kulut	0,00		0,00
Tulorahoituksen korjauserät			
Sisäiset tuotot	0,00		0,00
Sisäiset kulut	0,00		0,00
Toiminnan rahavirta yhteensä		-12 655,81	-1 385,42
Investointien rahavirta			
Investointimenot	0,00		-77 723,29
Rahoitusosuudet investointimenoihin	0,00		0,00
Toiminnan ja investointien rahavirta		-12 655,81	-79 108,71
Rahoituksen rahavirta			
Oman pääoman muutokset		0,00	0,00
Muut maksuvalmiuden muutokset			
Saamisten muutos	8 191,74		-7 709,10
Korottomien velkojen muutos	1 021,14		0,00
Liittymismaksujen muutos	7 990,00	17 202,88	7 709,10
Rahoituksen rahavirta		17 202,88	0,00
Vaikutus kunnan kassavaroihin		4 547,07	-79 108,71

**KIRJANPIDOLLISESTI ERIYTETTY LIIKETOIMINTA
VESIHUOLTOLAITOS, ml Hulevesiviemäröinti**

TASE

	2022	2021
	Euroa	Euroa
VASTAAVAA		
PYSYVÄT VASTAAVAT	0,00	0,00
Aineettomat hyödykkeet		
Tietokoneohjelmistot	0,00	0,00
Pysyvät vastaavat		
Kiinteistöjen liittymismaksut	0,00	0,00
Rakennukset	847 566,38	845 358,12
Kiinteät rakenteet ja laitteet	7 636 767,74	7 077 471,25
Kuljetusvälineet	9 913,18	12 292,42
Muut koneet ja kalusto	0,00	0,00
Keskenkäydyt hankinnat	21 073,50	0,00
Aineelliset hyödykkeet	8 515 320,80	7 935 121,79
VAIHTUVAT VASTAAVAT		
Saamiset	355 425,06	521 523,45
Lyhytaikaiset saamiset		
Myyntisaamiset	299 105,73	353 610,70
Muut saamiset	56 319,33	167 912,75
Siirtosaamiset	0,00	0,00
Yhdystili	0,00	0,00
Lyhytaikaiset saamiset yhteensä		
VASTAAVAA YHTEENSÄ	8 870 745,86	8 456 645,24
VASTATTAVAA		
OMA PÄÄOMA		
Peruspääoma	0,00	0,00
Jäännöspääoma	4 184 540,74	4 205 805,96
Edell. tilikausien yli-/alijäämä	2 105 533,72	1 823 411,56
Tilikauden yli-/alijäämä	397 627,66	282 122,16
Oma pääoma yhteensä	6 687 702,12	6 311 339,68
Vieras pääoma		
Pitkäaikainen		
Liittymismaksut ja muut velat	1 882 607,81	1 761 801,73
Pitkäaikainen yhteensä	1 882 607,81	1 761 801,73
Lyhytaikainen		
Saadut ennakot	1 970,53	-2 472,64
Ostovelat	160 782,06	216 538,17
Muut velat/Liittymismaksut ja muut velat	92 459,24	111 121,15
Siirtovelat	45 224,10	58 317,15
Lyhytaikainen yhteensä	300 435,93	383 503,83
VASTATTAVAA YHTEENSÄ	8 870 745,86	8 456 645,24

INVESTOINTIEN TOTEUMA	TA 2022	TP 2022	Poikkeama	TA/Tot %
VESIHUOLTOLAITOS	-810 000	-971 653	161 653	120 %
Jätevedenpuhdistamon saneeraus				
menot	-80 000	-44 851	-35 149	56 %
Vesimittareiden vaihdot				
menot	-50 000	-74 670	24 670	149 %
Ilkantie jatkeen kunnallistekniikka				
menot	-50 000	-89 732	39 732	179 %
Raunilantie saneerauksen kunnallistekniikka				
menot	-110 000	-158 125	48 125	144 %
Tiilitörmäntie saneerauksen kunnallistekniikka				
menot	-220 000	-171 463	-48 537	78 %
Emäntäkoulun vesi- ja viemärijohtot				
menot	-70 000	-22 092	-47 908	32 %
Rauhantie saneerauksen kunnallistekniikka				
menot	0	-235 376	235 376	
Viemäriputkien sujutukset				
menot	-80 000	-88 209	8 209	110 %
Vuokatinhovintie pumppaamon saneeraus				
menot	-50 000	-42 392	-7 608	85 %
Talolinjojen rakentaminen				
menot	-50 000	-35 870	-14 130	72 %
Koivurinte vesihuolto				
menot	-50 000	0	-50 000	0
Kankaalan vedenottamon tutkimukset				
menot	0	-8 873	8 873	

6 TILINPÄÄTÖKSEN ALLEKIRJOITUS JA TILINPÄÄTÖSMERKINTÄ

Tilinpäätöksen allekirjoitus

Sotkamossa 30.3.2023

SOTKAMON KUNNANHALLITUS

Tilintarkastajan tilinpäätösmerkintä

Suoritetusta tilintarkastuksesta on annettu kertomus

Sotkamossa 18/4 2023

~~XXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXX~~
~~XXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXX~~
X Antti Kääriäinen / -
KPM

7 LUETTELO KÄYTETYISTÄ TOSITELAJEISTA

Tositelaji	Nimi
10	Kassatositteet
30	Pankkitositteet
32	Ostolaskut P2P
34	Hyvitysten kohdistus O
35	Ostolaskujen maksut
40	Myren viitesuoritukset
41	Myre käsintallennetut
42	Intime yleislaskutus
44	Intime Web-laskutus he
46	Viitesuoritukset/Perin
47	Myre enn.ja maksumäär.
49	Korkolaskut
5I	Päivähoito
5L	Kansalaisopisto
5O	Lomituspalvelulaskutus
5R	Teknisen toimen laskut
5T	Vuokralaskutus
5U	Rakennusvalvonta
5X	Vesilaskut
63	eMemo Payment maksut
65	Inworks, kirjanpitoliihtymä
75	Sisäiset laskut JAMIX
77	SIS Web-muistiotositteet
80	Web-muistiotosite
81	Käsinkirjatut muistiot
82	Matkalaskut M2
84	Palkkatositteet
85	Luottotappiot
86	Hyvitysten kohdistus M
87	Sumu-poistot
88	Käyttöomaisuuden luovu
93	SL Laskennalliset
95	Jaksotukset
98	Sisäisenlaskennan tulo